

**CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII**

**ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ**

2009, mun. Chișinău, str. M. Eminescu, 5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
tel:99-09-90, fax: 22-73-20

2009, г. Кишинэу, ул.М.Еминеску,5
www.csm.md; email: aparatul@csm.md
тел. 99-09-90, факс: 22-73-20

2 CONSILIUL SUPERIOR
AL MAGISTRATURII

Ieșire Nr. 1027 m/c

din "31" "03" 2014

Stimate Doamnă Președinte,

În conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, remitem Hotărârea Plenului CSM nr.154/8 din 28 februarie 2017 referitor la aprobarea Raportului de activitate al Consiliului Superior al Magistraturii și a instanțelor judecătorești în anul 2016.

Anexă: Raportul privind activitatea Consiliului Superior al Magistraturii și a instanțelor judecătorești în anul 2016.

Cu respect,

Victor MICU,

Președinte al Consiliului
Superior al Magistraturii

Domnului Andrian CANDU,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI
REPUBLICII MOLDOVA

D.D.P. Nr. 663

"07" "04" 2017

Ora _____

**RAPORTUL CU PRIVIRE LA
ACTIVITATEA CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII
ȘI A INSTANȚELOR
JUDECĂTOREȘTI ÎN ANUL 2016**

CHIȘINĂU, 2017

CUPRINS

INTRODUCERE

CAPITOLUL I. ACTIVITATEA PLENULUI CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

1.1 Ședințele Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

1.2 Avizarea proiectelor de acte normative

1.3 Elaborarea și modificarea regulamentelor cu privire la activitatea sistemului judecătoresc

1.4 Aspecte privind asigurarea măsurilor de compatibilitate în vederea exercitării funcției de judecător

CAPITOLUL II. GESTIONAREA CARIEREI PROFESIONALE A JUDECĂTORILOR

2.1 Ocuparea posturilor de judecător și a funcțiilor de conducere în cadrul instanțelor judecătorești

2.2 Evaluarea performanțelor judecătorilor

2.3 Selectarea candidaților la funcțiile de judecător și funcții administrative în cadrul instanțelor judecătorești

2.4 Aplicarea măsurilor de încurajare față de judecători

2.5 Atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul formării profesionale a judecătorilor

2.6 Tragerea la răspundere disciplinară și aplicarea sancțiunilor în privința judecătorilor

CAPITOLUL III. ASPECTE RELEVANTE PRIVIND ACTIVITATEA INSPECȚIEI JUDICIARE

CAPITOLUL IV. ADMINISTRAREA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

4.1 Statele de personal ale instanțelor judecătorești

4.2 Bugetul instanțelor judecătorești

4.3 Aspecte privind utilizarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor

CAPITOLUL V. IMPLEMENTAREA DOCUMENTELOR DE POLITICI PRIVIND REFORMA SISTEMULUI JUDECĂTORESC

5.1 Implementarea Planului de Acțiuni pentru implementarea Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției pentru anii 2011-2016

5.2 Implementarea acțiunilor cuprinse în Planurile naționale de acțiuni și Programele de politici

CAPITOLUL VI. STRATEGIA DE COMUNICARE A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

CAPITOLUL VII. ACTIVITATEA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI ÎN ANUL 2016.

CONCLUZII

INTRODUCERE

Consiliul Superior al Magistraturii în anul 2016 și-a continuat consolidarea sa instituțională și funcțională, prin realizarea cu succes a sarcinilor sale constituționale, precum și a obiectivelor și măsurilor atribuite Consiliului de planurile naționale de acțiuni și diversele documente de politici.

Pe parcursul anului CSM a depus eforturi conjugate în vederea îndeplinii obiectivelor asumate, dînd dovadă de capacitatea de a răspunde provocărilor care apar în procesul de reformare a sectorului justiției și a întreprins acțiunile de rigoare pentru soluționarea a tuturor solicitărilor apărute, în limitele competențelor stabilite de lege.

Asigurarea transparenței activității Consiliului Superior al Magistraturii, pe parcursul anului 2016 s-a realizat prin intermediul elaborării *Sintezei ședinței plenare*, care include toate soluțiile pronunțate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Anul ce s-a scurs a fost pentru Consiliul Superior al Magistraturii, dar și pentru întreg sistemul judecătoresc din Republica Moldova, anul continuării implementării reformelor orientate spre dezvoltarea și consolidarea sistemului justiției.

Viața sistemului judecătoresc în anul precedent a fost marcat de mai multe evenimente, însă, cu siguranță, cel mai de rezonanță a fost cel ce ține de reorganizarea instanțelor judecătorești. Deci, la 21 aprilie 2016 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, care a intrat în vigoare la 01 iulie 2016, cu unele excepții. Proiectul legii a fost elaborat de Ministerul Justiției în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Acordul de finanțare încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013 și aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 669 din 2 septembrie 2013, precum și a acțiunilor din Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, aprobată prin Legea nr. 231 din 25 noiembrie 2011.

Prin urmare, Legea sus-menționată prevedea fuzionarea, prin contopire, a instanțelor judecătorești de fond, fiind create, în acest mod, 15 instanțe judecătorești noi, care urmau să-și înceapă activitatea la 01 ianuarie 2017, precum și încetarea activității a două instanțe judecătorești – Judecătoria Comercială de Circumscripție și Judecătoria Militară, începînd cu 01 aprilie 2017.

Conform art. 3 alin. (4) din această Lege, Consiliul Superior al Magistraturii, pînă în data de 1 ianuarie 2017 urma să:

a) stabilească și să aprobe numărul de judecători din cadrul judecătoriilor, modul de repartizare ai acestora în sediile judecătoriilor potrivit sarcinii de muncă per sistem și să asigure transferul judecătorilor;

b) aprobe regulile de bază privind specializarea judecătorilor.

De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 4 alin. (7) din Legea vizată, Consiliul Superior al Magistraturii, pînă în data de 1 ianuarie 2017, urma să organizeze concursuri pentru suplinirea funcțiilor de președinți și vicepreședinți ai judecătoriilor, conform prevederilor Legii nr. 514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, să stabilească și să aprobe numărul de unități de personal pentru secretariatele judecătoriilor, precum și modul de repartizare a personalului în toate sediile judecătoriilor.

În plus, în baza art. 6 alin. (1) din Legea nominalizată, președinții judecătoriilor care fuzionează sau ai celor care își încetează activitatea urmau să efectueze, pînă în data de 1 ianuarie 2017, inventarierea și evaluarea elementelor de activ și de pasiv și să întocmească situațiile financiare de fuziune ale judecătoriilor respective.

În consecință, în vederea implementării prevederilor Legii nr.76, a desfășurării planificate și organizate a procesului de reorganizare a instanțelor judecătorești, asigurării funcționării eficiente a acestora, precum și a realizării sarcinilor prevăzute de Legea cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii a elaborat un Plan de acțiuni ce vizează implementarea în termene și în condiții optime a prevederilor Legii sus-menționate, aprobat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii prin hotărîrea nr. 546/23 din 06 septembrie 2016. În aceeași ordine de idei, Planul de acțiuni prevedea stabilirea și aprobarea numărului de judecători și a unităților de personal pentru secretariatele judecătoriilor nou-create, precum și transferul judecătorilor în instanțele nou-create.

În această ordine de idei, e necesar de evidențiat și faptul că, prin hotărîrea nr. 547/23 din 06 septembrie 2016, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat efectivul-limită de unități de personal al judecătoriilor pentru anul 2017. La stabilirea și aprobarea numărului de judecători din cadrul judecătoriilor, precum și la modul de repartizare a acestora în sediile judecătoriilor, a fost luat în considerare volumul și complexitatea dosarelor examinate pe ultimii 5 ani.

Astfel, în rezultatul analizei datelor statistice din toate judecătoriile pentru perioada 2011–2015 privind numărul de dosare examinate, ținînd cont de numărul mediu de dosare per judecător, Consiliul a ajuns la concluzia că, urmare a fuzionării instanțelor, este necesară reducerea numărului de posturi de judecător în unele judecătorii:

- Judecătoria Bălți – 3 posturi;
- Judecătoria Anenii Noi – 1 post;
- Judecătoria Cimișlia – 1 post;
- Judecătoria Edineț – 5 posturi;
- Judecătoria Cahul – 2 posturi;
- Judecătoria Comrat – 4 posturi;
- Judecătoria Criuleni – 1 post;
- Judecătoria Drochia – 1 post;
- Judecătoria Soroca – 1 post.

În acest sens, în vederea asigurării unui volum uniform de lucru în instanțele judecătorești, CSM a aprobat efectivul-limită de unități de personal, pentru anul 2017, al judecătoriilor în număr de 1888 unități, inclusiv 353 posturi de judecător.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) – (2) din Legea nr. 76 din 21 aprilie 2016, „*Judecătorii judecătoriilor fuzionate se consideră judecători ai judecătoriilor nou-create conform art. 1 alin. (1)*”.

În acest context, potrivit art. 20 alin. (5) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, în cazul reorganizării sau dizolvării instanței judecătorești, judecătorul este transferat, cu consimțământul lui, în temeiul legii, în altă instanță judecătorească, iar în cazul în care refuză transferul în altă instanță, judecătorul are dreptul la demisie în condițiile art. 26 al Legii respective.

De asemenea, în temeiul art. 116 alin. (2) și alin. (5) din Constituția Republicii Moldova, judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii, iar transferarea judecătorilor se face exclusiv cu acordul acestora.

Prin urmare, în vederea implementării noilor dispoziții legale analizate, Consiliul Superior al Magistraturii a propus judecătorilor instanțelor de fond să depună cereri privind acceptarea transferului în funcția de judecător în cadrul instanțelor nou-create, conform art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, după cum urmează:

- judecătorii judecătoriilor Centru, Buiucani, Rîșcani, Botanica și Ciocana din municipiul Chișinău - la Judecătoria Chișinău;
- judecătorii judecătoriilor Fălești, Sîngerei și Bălți - la Judecătoria Bălți;
- judecătorii judecătoriilor Bender și Anenii Noi - la Judecătoria Anenii Noi;
- judecătorii judecătoriilor Basarabeasca, Leova și Cimișlia - la Judecătoria Cimișlia;
- judecătorii judecătoriilor Briceni, Dondușeni, Ocnița și Edineț - la Judecătoria Edineț;
- judecătorii judecătoriilor Cantemir, Taraclia și Cahul - la Judecătoria Cahul;
- judecătorii judecătoriilor Călărași și Strășeni - la Judecătoria Strășeni;
- judecătorii judecătoriilor Ștefan Vodă și Căușeni - la Judecătoria Căușeni;
- judecătorii judecătoriilor Ceadâr-Lunga, Vulcănești și Comrat - la Judecătoria Comrat;
- judecătorii judecătoriilor Dubăsari și Criuleni - la Judecătoria Criuleni;
- judecătorii judecătoriilor Rîșcani, Glodeni și Drochia - la Judecătoria Drochia;
- judecătorii judecătoriilor Florești și Soroca - la Judecătoria Soroca;
- judecătorii judecătoriilor Ialoveni și Hîncești - la Judecătoria Hîncești;
- judecătorii judecătoriilor Nisporeni și Ungheni - la Judecătoria Ungheni;
- judecătorii judecătoriilor Șoldănești, Rezina, Telenești și Orhei - la Judecătoria Orhei.

În același timp, Consiliul a propus judecătorilor judecătoriilor Anenii Noi, Basarabeasca, Bender, Briceni, Cimișlia, Dondușeni, Edineț, Leova, Ocnița, în cadrul cărora posturile de judecător au fost reduse, ca urmare a reorganizării judecătoriilor, să depună cereri privind transferul în funcția de judecător, în cadrul altor instanțe de același nivel, în condițiile Regulamentului privind criteriile și procedura transferului judecătorilor în cazul redistribuirii posturilor de judecător, reorganizării sau dizolvării instanței judecătorești, în conformitate cu lista posturilor vacante de judecător. De asemenea, judecătorilor judecătoriilor Grigoriopol și Slobozia li s-a propus să depună cereri de transfer la judecătoriile nou-create unde existau locuri vacante.

Prin urmare, prin hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 624/26, nr. 625/26, nr. 626/26, nr. 627/26, nr. 628/26 și nr. 629/26 din 29 septembrie, judecătorii judecătoriilor sus-nominalizate au fost transferați în instanțele nou-create.

Totodată, conform art. 4 alin. (7) lit. a) din Legea nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, Consiliul Superior al Magistraturii urma ca, pînă la data de 1 ianuarie 2017, să organizeze concursuri pentru suplinirea funcțiilor de președinți și vicepreședinți ai judecătoriilor, în conformitate cu prevederile Legii nr. 514 - XIII din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.

Astfel, prin hotărîrea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 661/27 din 04 octombrie 2016, a fost anunțat concurs pentru suplinirea funcției de președinte și vicepreședinte la judecătoriile nou-create.

În rezultatul desfășurării concursurilor anunțate prin hotărîrea Plenului CSM, au fost propuse Președintelui Republicii Moldova candidaturile pentru numirea în funcțiile de președinte sau vicepreședinte la instanțele nou-create.

Prin hotărîrea Plenului CSM nr. 585/24 din 13 septembrie 2016, a fost aprobată structura-tip a judecătoriilor nou-create, urmînd ca șefii secretariatelor instanțelor judecătorești din cadrul sediilor centrale să asigure revizuirea fișelor de post pentru funcțiile publice din cadrul secretariatelor și au elaborat proiectele statului de personal al instanței judecătorești nou-create pentru anul 2017.

Prin hotărîrea nr. 718/30 din 01 noiembrie 2016, președintele Consiliului a fost abilitat cu dreptul de a aproba statele de personal ale judecătoriilor nou-create, întrucît judecătoriile contopite vor dispărea ca entități juridice, odată cu reorganizarea sistemului judecătoresc.

Pe parcursul perioadei de referință, în legătură cu expirarea mandatelor de membri ai Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor și Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor și a celor desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii, au fost demarate procedurile de alegere a noilor componente ale Colegiilor.

În așa mod, ca urmare a desfășurării Adunării Generale a Judecătorilor la 21 octombrie 2016, prin hotărîrea nr. 16, au fost aleși în calitate de membri ai Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor următorii: Petru Moraru din partea Curții Supreme de Justiție, Nelea Budăi, din partea Curților de Apel și Dumitru Gherasim din partea judecătoriilor.

În cadrul aceleași adunări, prin hotărîrea AGJ nr. 17 în componența Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor au fost aleși următorii: Catan Liliana și Craiu Nicolae din partea Curții Supreme de Justiție; Gheorghieș Alexandru din partea Curților de Apel și Macar Mihail din partea judecătoriilor.

Ulterior, în rezultatul desfășurării concursului pentru numirea membrilor în componența Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor, din rîndurile reprezentanților societății civile, prin hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 714/30 din 01

noiembrie 2016, a fost desemnat Țurcan Serghei, doctor în drept, conferențiar universitar, facultatea de Drept din cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM).

Prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 780/32 din 22 noiembrie 2016, în calitate de membri ai Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor au fost desemnați Oleg Sternioală, judecător la Curtea Supremă de Justiție și Ion Talpa, judecător la Curtea de Apel Bălți.

Actualmente componența Colegiului de selecție și Colegiului de evaluare urmează a fi suplinită fiecare cu încă doi membri din rândurile reprezentanților societății civile.

Capitolul I

ACTIVITATEA PLENULUI CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

1.1. Ședințele Plenului Consiliului Superior al Magistraturii

Pe parcursul anului 2016, ședințele Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-au desfășurat, de regulă, săptămînal, iar în cazuri excepționale, la interval de două săptămîni, chestiunile examinate fiind deduse din competența funcțională a Consiliului.

În scopul soluționării problemelor ce țin de organizarea, efectuarea justiției și autoadministrarea sistemului judecătoresc, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, s-a convocat în 38 de ședințe ordinare și 1 ședință extraordinară, fiind examinate peste 1000 de chestiuni referitoare la cariera judecătorilor, precum și alte chestiuni organizatorice ce țin de buna desfășurarea a activității instanțelor judecătorești.

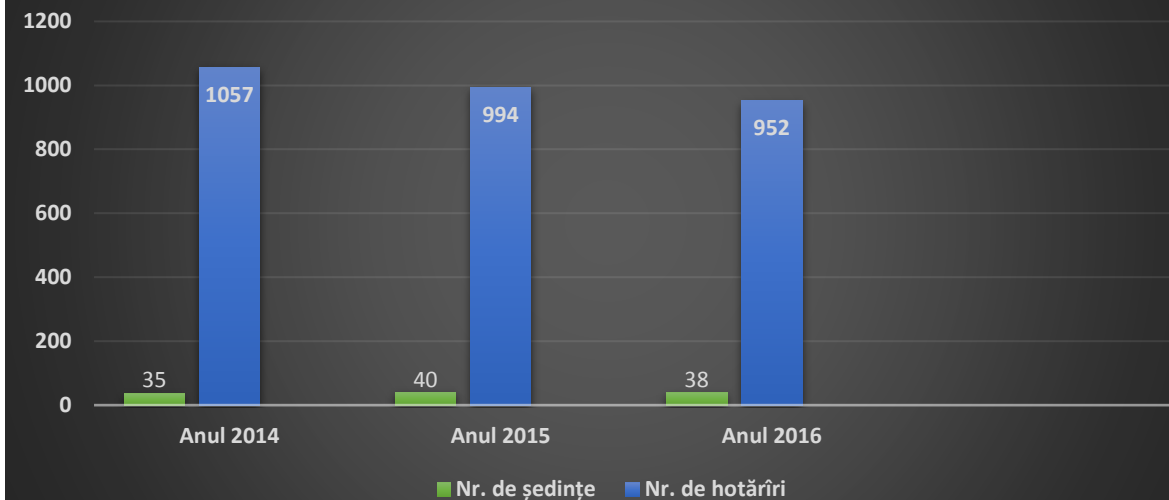
Prin urmare, în comparație cu anul 2015 în anul 2016, au fost convocate cu 2 ședințe mai puțin, fiind emise 952 hotărîri, adică cu 42 mai puțin decît în anul precedent și cu 105 hotărîri mai puțin decît în anul 2014.

Hotărîrile adoptate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii au fost remise, pentru executare sau informare, persoanelor vizate, fiind publicate pe pagina web a Consiliului, asigurîndu-se astfel transparența activității Consiliului. Din numărul total de 952 hotărîri adoptate de către Plenul CSM, au fost publicate integral pe pagina web – 941 hotărîri, la 11 hotărîri fiind publicate doar dispozitivele, pe motiv că se refereau la eliberarea acordului în vederea pornirii urmării penale și tragerea la răspundere penală a judecătorilor sau ex-judecătorilor, examinarea avizelor consultative pe marginea verificării unor judecători sau candidați la funcția de judecător sau conțineau date cu caracter personal.

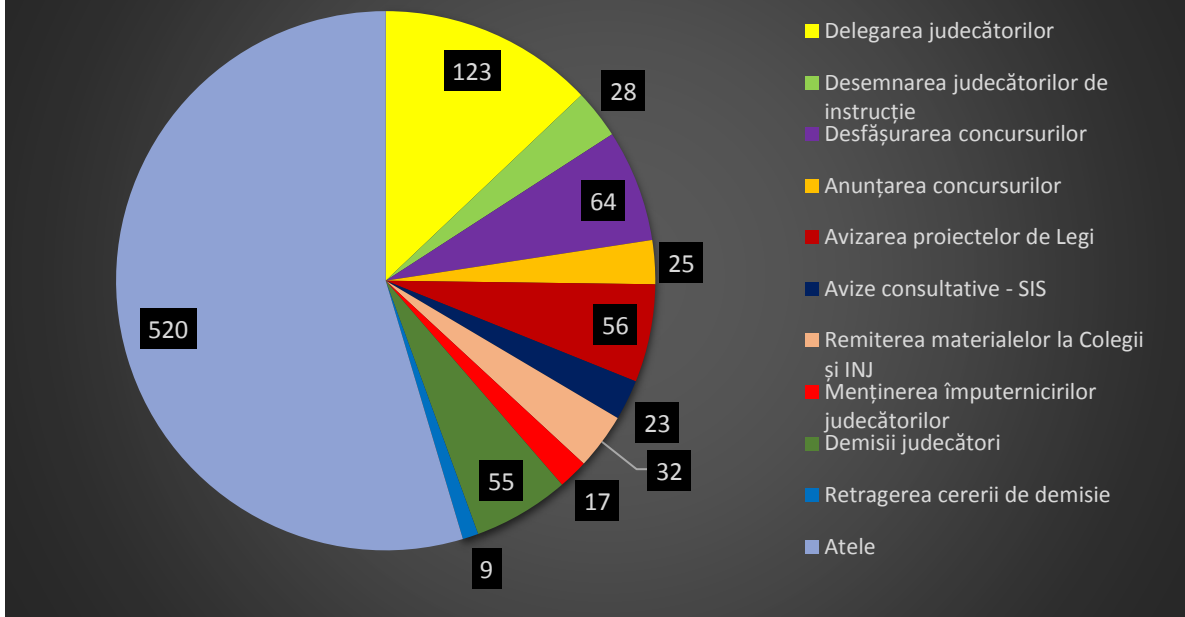
În perioada de raportare, în cadrul ședințelor, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat hotărîri cu privire la numirea, promovarea, transferul, suspendarea și demisia judecătorilor din funcție, compatibilitatea judecătorilor/candidaților cu funcția de judecător, instruirea judecătorilor, desemnarea judecătorilor pentru exercitarea atribuțiilor judecătorilor de instrucție etc.

Pe parcursul anului 2016, a fost asigurată transparența cu privire la activitatea Plenului Consiliului prin faptul că ședințele au fost publice, cu unele excepții, în virtutea prevederilor legii, dar și prin transmiterea on-line a ședințelor, reprezentanții mass-media, precum și alte persoane interesate avînd posibilitatea de a urmări ședințele Plenului Consiliului prin intermediul paginii web a CSM.

Ședințele CSM organizate și hotărârile emise

Hotărâri CSM

1.2. Avizarea proiectelor de acte normative

A. Avizarea proiectelor de acte normative

Potrivit art. 4 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul a fost învestit cu competențe referitoare la cariera, instruirea inițială și continuă a judecătorilor, respectarea disciplinei și eticii de către magistrați, administrarea instanțelor judecătorești, avînd și alte competențe în condițiile legii.

În vederea realizării corespunzătoare a funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii aprobă acte normative întru executarea prevederilor legislației din domeniul organizării și funcționării sistemului judecătoresc.

Totodată, în scopul administrării eficiente a sistemului judecătoresc, Consiliul este implicat și în activitatea ce ține de avizarea actelor legislative sau normative ce conțin norme vizînd organizarea și funcționarea autorității judecătorești.

În acest context, pe parcursul anului 2016, de altfel ca și în anul precedent, Consiliul și-a expus opinia asupra mai multor proiecte de acte legislative sau alte acte normative, ce au vizat atît sistemul judecătoresc nemijlocit, dar și alte instituții ale statului, care, în virtutea competențelor atribuite prin lege, interacționează cu instanțele judecătorești și cu exponenții puterii judecătorești în procesul de exercitare a atribuțiilor ce le revin.

Astfel, în anul 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a colaborat cu unele autorități ale statului, competente în elaborarea actelor legislative și normative, pe segmentul ce ține de avizarea proiectelor de acte elaborate, care au fost remise spre coordonare.

În anul 2016, la Consiliul Superior al Magistraturii au parvenit spre avizare 69 de proiecte de acte legislative și acte normative ce țin atît de activitatea autorității judecătorești, cît și de activitatea altor autorități de stat. Din numărul total al proiectelor de legi primite spre examinare, 20 au parvenit de la Comisia juridică numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova, 38 proiecte au parvenit de la Ministerul Justiției, iar celelalte proiecte de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Mediului, Serviciul Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție și de la alte instituții de stat.

În rezultatul examinării celor 69 proiecte de acte legislative și acte normative prezentate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat pozitiv 43 proiecte, altele 19 au fost avizate, la fel, pozitiv, dar cu unele propuneri de îmbunătățire la definitivarea proiectului sau obiecții din partea Consiliului, iar 7 proiecte de acte normative au primit aviz negativ, printre care:

- proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional judiciar, fiindcă acesta contravine principiului autoadministrării judecătorești, subminînd independența sistemului judecătoresc;

- proiectul Legii nr. 525 din 30 decembrie 2015 pentru modificarea Legii cu privire la avocatură, care conținea modificări ce se refereau la scutirea avocatului de obligația de a purta robă în fața instanței de judecată, în cazul lipsei spațiilor special amenajate în cadrul instanței de judecată, pentru îmbrăcarea/dezbrăcarea robei și păstrarea hainelor, lucrurilor personale. În acest sens, Plenul Consiliului a menționat asupra faptului că art. 62 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură stipulează că *avocatul este obligat să poarte robă în fața instanțelor judecătorești, ... purtarea robei în afara incintei instanței judecătorești este interzisă, cu excepția cazurilor cînd avocatul este delegat de organele baroului să reprezinte profesia într-o ocazie ce impune această ținută*. Nerespectarea normelor acestei legi, precum și a normelor Codului deontologic al avocatului atrage răspunderea disciplinară. Or, conform standardelor internaționale referitoare la activitatea avocaților, „avocatul care se prezintă în fața Curților sau Tribunalului sau care participă la o procedură trebuie să respecte normele deontologice aplicabile în respectiva jurisdicție” (Carta principiilor fundamentale ale avocatului european, adoptată de CCBE la 25 noiembrie 2006);

- proiectul Legii nr. 27 din 10 februarie 2016, pentru completarea art. 109 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, deoarece dreptul de a se împăca al părții vătămate, a bănuitului, învinuitului și inculpatului este garantat de art. 60 și art. 64 din Codul de procedură penală;

- proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului penal, ce viza sancționarea penală pentru răspîndirea de informații unioniste/separatiste, în vederea garantării independenței, suveranității și integrității Republicii Moldova. Plenul CSM a evidențiat unele divergențe și riscuri, or, în nota informativă nu a fost făcută o analiză a oportunităților din punct de vedere politic, social, cu o argumentare clară, ci s-a prezentat doar viziunea proprie a autorului vis-a-vis de acest fenomen;

- proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care se referă la măsurile necesare a fi întreprinse în vederea asigurării securității intelectuale, morale, psihice și emoționale a copiilor, inclusiv sub forma interzicerii unor acțiuni ce urmăresc promovarea și propagarea homosexualității, din considerentele că proiectul nu a fost bine pregătit și nu are suportul necesar de a fi promovat, or, la elaborarea unui act legislativ de rezonanță se impunea respectarea imperioasă a principiului participării, prin organizarea dezbaterilor și audierilor publice;

- proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat în vederea creării unui cadru legal uniformizat referitor la salarizarea judecătorilor detașați în Consiliul Superior al Magistraturii, Inspekția judiciară și a membrilor non-judecătorești, precum și excluderii normelor contradictorii și a lacunelor existente în legislația din domeniu. În acest sens, Ministerului Justiției i s-a propus să revadă prevederile art. 24¹ alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului și art. 8 alin. (4) din Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, pentru readucerea lor în concordanță cu cerințele legilor ce se referă la salarizarea judecătorilor detașați în Consiliu și a inspectorilor – judecătorești din Inspekția judiciară;

- proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea normei didactice și a costului unei ore academice a formatorilor Institutului Național al Justiției. Prin proiectul respectiv s-a propus salarizarea formatorilor Institutului Național al Justiției în funcție de norma (sarcina) didactică anuală, care constituie 1400 ore academice pentru un an de studii, iar norma didactică să se formeze în corespundere cu prevederile art. 119 din Codul Educației, fapt irelevant, or prevederile Codului nu sunt aplicabile la stabilirea normei didactice pentru formatorii Institutului Național al Justiției. Astfel, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a pledat în avizul său ca hotărîrea să conțină denumirile concrete ale activităților ale formatorului să fie indicate în normă, ținînd cont și de faptul că la INJ nu sunt încadrați formatori permanenți, majoritatea din ei fiind judecătorești sau procurori.

În această ordine de idei, nu s-a acceptat propunerea privind remunerarea unei norme didactice cu 100 lei, avînd în vedere că Institutul Național al Justiției este unica instituție de învățămînt de acest gen din Republica Moldova în incinta căreia trebuie să activeze cei mai buni formatori. Totodată, reieșind din statutul și importanța Institutului Național al Justiției, s-a propus completarea hotărîrii precitate cu salarizarea personalului de conducere și nivelului de salarizare a personalului administrativ al INJ, propunere care a reieșit din responsabilitățile implicate de exercitarea funcțiilor respective și care va constitui un stimulant important pentru atragerea a celor mai buni specialiști în activitatea Institutului.

Referitor la avizarea de către Consiliu a unor proiecte de acte legislative și normative, cu formularea unor propuneri, evidențiem inițiativele legislative privind modificarea și

completarea Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului de procedură penală, Codului Contravențional, Codului penal, Legii cu privire la statutul judecătorului, Legii cu privire la organizarea judecătorească, Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, precum și alte acte legislative și normative.

Astfel, ținând cont de necesitatea reformării și modernizării legislației, impusă atât de profundele transformări în plan politic, social și economic care au avut loc în societatea noastră de la adoptarea codurilor în vigoare pînă în prezent, cât și de exigențele care rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul procesului de integrare europeană, propunerile legislative au fost avizate favorabil, iar în unele cazuri au fost formulate observații sau propuneri, în vederea îmbunătățirii reglementării diferitelor instituții juridice.

În vederea exemplificării celor expuse mai sus, remarcăm un proiect de lege extrem de important pentru sistemul judecătoresc, parvenit spre avizare, ce se referă la reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești.

Proiectul menționat a fost elaborat pentru executarea acțiunii 1.1.1. (2) - *Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 514-XII din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, pentru optimizarea hărții dislocării instanțelor judecătorești în scopul consolidării capacităților instituționale a instanțelor, a numărului de judecători și asigurării utilizării cât mai eficiente a resurselor disponibile* din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, precum și pentru implementarea pct. B.1.2 (2) din Matricea de politici, anexă a Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției.

Potrivit proiectului de lege, s-a propus fuzionarea judecătoriilor, prin contopire, formînd astfel 15 judecătorii, după cum urmează: Judecătoria Chișinău, Bălți, Anenii Noi, Cimișlia, Edineț, Cantemir, Strășeni, Căușeni, Comrat, Criuleni, Drochia, Soroca, Ialoveni, Ungheni, Orhei, inclusiv încetarea activității, începînd cu 01 aprilie 2017, a Judecătoriei Militare și Judecătoriei Comerciale de Circumscripție.

Analizînd proiectul de lege propus spre avizare, Consiliul a considerat că faptul concentrării judecătorilor în instanțe mai mari va conduce la dezvoltarea instanței din punct de vedere logistic, concurențial, însă Consiliul a remarcat și faptul că adoptarea prezentului proiect în redacția actuală va crea impedimente majore în procesul de înfăptuire a justiției. Or, proiectul în cauză nu se referă în genere la metodele optime ce ar permite interacțiunea eficientă a organelor de drept, cu administrația publică și instanțele de judecată. Prin urmare, adoptarea acestei legi ar trebui să fie precedată de reforma administrației publice locale și reforma procuraturii.

De asemenea, s-a indicat că în proiectul respectiv sunt neconcordanțe în ce privește modalitatea de amplasare a sediilor instanțelor ce vor urma să fuzioneze, nefiind prevăzute criteriile clare care au constituit temei pentru comasarea judecătoriilor, or distanța între unele localități și judecătoria creată în urma fuzionării este mult mai mare decît cea recomandată de Studiul cu privire la optimizarea hărții judiciare din Republica Moldova.

Plenul Consiliului a menționat importanța asigurării accesului la justiție pentru toți justițiabilii, or, prin comasarea judecătoriilor în varianta propusă, justițiabilii vor fi în dezavantaj din cauza lipsei infrastructurii adecvate. Prin urmare, cheltuielile suplimentare

suportate de justițiabili îi vor determina să renunțe la adresarea în instanța de judecată sau vor condiționa solicitări frecvente privind amânarea ședințelor de judecată. Acest fapt ar putea genera tergiversarea examinării dosarelor și contrarietate în rândurile cetățenilor.

Membrii CSM au mai menționat faptul că, potrivit Studiului cu privire la optimizarea hărții judiciare din Republica Moldova, în cazul a 7 instanțe poate fi păstrată locația actuală a clădirilor din contul extinderii lor sau al construirii unei clădiri noi pe același teren, în celelalte cazuri fiind necesară achiziționarea terenurilor, construirea noilor clădiri și amenajarea teritoriilor.

Totodată, s-a atras atenția asupra necesității includerii în proiectul respectiv a garanțiilor pentru persoanele care vor cădea sub incidența reorganizării, mecanismului de repartizare aleatorie prin intermediul PIGD, procedurii de numire a judecătorilor prin transfer, precum și despre alte probleme relevante, care au fost expuse în hotărârea adoptată.

În consecință, Plenul Consiliului a propus ca la definitivarea proiectului legii privind reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești să se țină cont de dezavantajele remarcate, recomandându-se definitivarea mecanismului de optimizare a hărții judecătorești prin prisma creării condițiilor tehnice optime în instanțele judecătorești, după care să se realizeze fuzionarea instanțelor, de asemenea, fiind necesară și revizuirea criteriilor de selectare a instanțelor ce urmează a fuziona.

Reieșind din cele expuse, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat proiectul de lege privind reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești, propunând a fi luate în considerație la definitivarea acestuia propunerile expuse în hotărârea adoptată, care a fost remisă Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului Republicii Moldova.

Un alt proiect de lege relevant pentru asigurarea organizării și funcționării eficiente a sistemului judecătoresc și a organului de autoadministrare judecătorească, remis spre avizare, a fost proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat în vederea ajustării cadrului normativ conexe proiectului Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova.

Proiectul de lege a fost elaborat nu doar în scopul ajustării prevederilor legale cu propunerile formulate în proiectul Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, dar și întru executarea acțiunii 1.1.6 pct. 6 - *Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Constituției în partea ce ține de termenul de numire inițială a judecătorilor și selectarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție* și a acțiunii 1.1.9 pct. 3 - *Elaborarea proiectului de modificare a Constituției Republicii Moldova în vederea concretizării rolului Consiliului Superior al Magistraturii în procesul de autoadministrare a sistemului judecătoresc, componenței și competențelor acestuia* din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției, pentru anii 2011-2016.

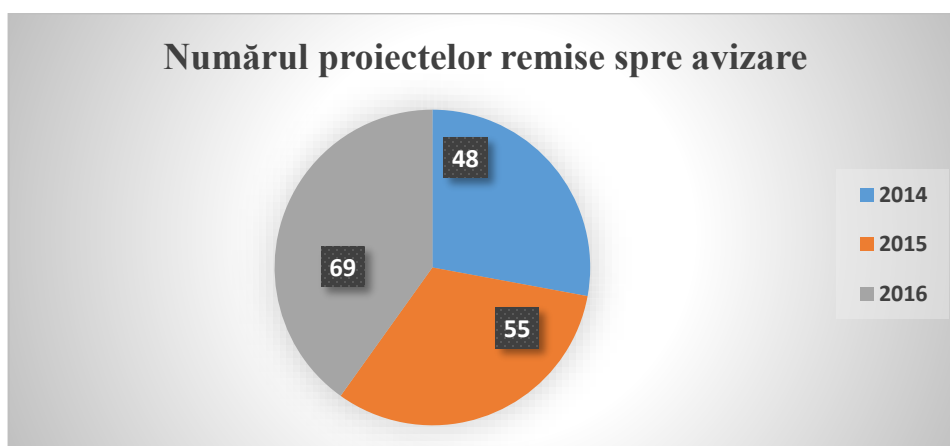
Astfel, proiectul legii stabilea noi prevederi referitor la termenul inițial și modul de numire a judecătorilor, precum și la rolul și componența Consiliului Superior al Magistraturii, și anume numirea în funcția de judecător, președinte și vicepreședinte ai Curții Supreme de Justiție, ca și la celelalte instanțe, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii; numirea judecătorilor în funcție până la atingerea plafonului de vârstă de 65 de ani; modificarea componenței CSM – Consiliul Superior al Magistraturii să fie format din 7 judecători și 4 reprezentanți ai societății civile, iar calitatea de membru de drept o va avea doar ministrul justiției. Astfel, conform

proiectului urma să se țină cont de deținerea titlului de profesor de drept titular la alegerea celor patru membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, care să fie numiți din rândurile reprezentanților societății civile, cu experiență în domeniul dreptului și selectați în mod deschis și transparent de către Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului după desfășurarea unui concurs public, de către Parlament cu votul majorității deputaților aleși. De asemenea, s-a propus ca mandatul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii să fie majorat de la 4 la 6 ani, însă fără posibilitatea de a deține două mandate consecutive.

Examinînd proiectul legii, Plenul Consiliului a constatat că prin acest proiect sunt propuse modificări și completări substanțiale ale Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, Legii nr. 514-XIII din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, Legii nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legii nr. 789-XIII din 26 martie 1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție. Prin urmare, CSM a intervenit cu unele propuneri pe marginea proiectului de lege nominalizat, inclusiv a indicat că, referitor la modificarea componenței Consiliului Superior al Magistraturii, urmează să se țină cont și de recomandările Grupului de state contra corupției al Consiliului European (GRECO), care a accentuat faptul că funcționarea și componența Consiliului Superior al Magistraturii trebuie să fie revizuite, în special în partea ce ține de excluderea din componența CSM a Procurorului General și ministrului justiției, precum și lărgirii cercului de persoane care pot candida la funcția de membri CSM, nu doar profesorii titulari, dar și alte persoane din rândurile societății civile, care vor fi aleși în temeiul unor criterii obiective și bine definite.

În final, Plenul CSM a considerat că, în vederea asigurării unui cadru optim pentru desfășurarea activității judecătorilor și buna funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, la definitivarea proiectului legii nominalizate, se va ține cont de intervențiile legislative și propunerile membrilor CSM. Pe de altă parte, amendamentele normative care se impun a fi operate pentru punerea de acord a prevederilor acestui proiect de lege vor asigura funcționalitatea sistemului judecătoresc în condiții de deplină independență și imparțialitate, realizate de un corp profesional integru.

Analizînd comparativ numărul proiectelor de legi remise spre avizare Consiliului Superior al Magistraturii în perioada 2014-2016, se atestă o creștere cantitativă a acestora în fiecare an. Astfel, dacă în anul 2014 au parvenit spre avizare 48 proiecte de legi din diferite instituții de stat, în anul 2015 numărul acestora a crescut pînă la 55, iar în anul 2016 pînă la 69 proiecte de legi.

Totodată, este relevant a menționa faptul că în anul 2014 majoritatea proiectelor de acte legislative au fost avizate pozitiv (82%), însă în anul 2015 numărul acestora a scăzut la 67%, iar în anul 2016 s-a micșorat pînă la 62%.

În perioada 2014-2016 procentajul referitor la avizarea negativă a proiectelor de către Plenul CSM s-a majorat – de la 4% în anul 2014 și 6% în anul 2015, pînă la 10% în anul 2016.

1.3 Elaborarea și modificarea regulamentelor cu privire la activitatea sistemului judecătoresc

În anul 2016, în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii au fost constituite 4 grupuri de lucru, în vederea implementării acțiunilor prevăzute de Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016, Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Planului anual al activității de comunicare și relații publice al CSM și al sistemului judecătoresc pentru anul 2016, precum și a altor acte normative.

Astfel, potrivit Planului de acțiuni pentru implementarea SRSJ, Consiliul Superior al Magistraturii a fost desemnat printre instituțiile responsabile de realizarea acțiunii nr. 1.1.5 (3), ce ține de optimizarea schemei de încadrare a personalului instanțelor judecătorești în funcție de volumul de lucru din ultimii 5 ani și de nivelul performanțelor conform modulului Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, prin sporirea sau reducerea personalului instanței de judecată.

În acest sens, prin hotărîrea CSM nr. 75/3 din 09 februarie 2016, a fost creat un grup de lucru, în vederea realizării acțiunii indicate și în scopul identificării metodologiei implementării acțiunii nominalizate, în componența căruia au fost incluși reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii și instanțelor judecătorești, precum și experți din cadrul Proiectului ATRECO, reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și Cancelariei de Stat.

La data de 16 februarie 2016, prin hotărîrea Plenului CSM nr. 98/4, a fost creat un alt Grup de lucru pentru elaborarea metodologiei de evaluare a performanțelor judecătorilor. Inițiativa de instituire a grupului de lucru a fost direcționată în vederea îndeplinirii activității 1.3.1.2 din planul de activitate al Proiectului „Sporirea eficienței responsabilității și transparenței instanțelor judecătorești din Moldova”. S-a propus elaborarea unei orientări pentru o metodologie de evaluare a performanțelor judecătorilor în conformitate cu cele mai bune standarde europene. Grupul de lucru a întrunit reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, experți ai proiectului ATRECO și membri ai Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor.

Prin hotărîrea Plenului CSM nr. 725/28 din 06 octombrie 2015, a fost creat grupul de lucru pentru elaborarea de strategii și regulamente în domeniul specializării judiciare. Dat fiind faptul că, desfășurarea activității grupului de lucru nominalizat a fost condiționată într-o măsură semnificativă de informațiile privind specializarea judiciară ce urmau a fi acumulate pînă la finele anului 2016 de la instanțele-pilot, Plenul CSM a considerat oportun

de a suspenda activitatea grupului de lucru. Ulterior, prin hotărârea Plenului CSM nr. 630/26 din 18 octombrie 2016, activitatea grupului de lucru a fost reluată.

De asemenea, prin hotărârea Plenului CSM nr. 923/37 din 20 decembrie 2016, în vederea efectuării unui studiu obiectiv privind estimarea încrederii justițiabililor și/sau a altor categorii de public în sistemul judecătoresc, implicit în finalitatea actului de justiție, în vederea stabilirii cuantumului impactului acțiunilor de reformare a sistemului judecătoresc și, eventual, al identificării noilor priorități de dezvoltare, a fost constituit un grup de lucru, din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii și ai sistemului judecătoresc, inclusiv un expert, în vederea realizării Studiului privind încrederea în sistemul judecătoresc.

Totodată, în conformitate cu Planul de activitate al Consiliului Superior al Magistraturii pentru anul 2016, aprobat prin hotărârea CSM nr. 113/5 din 23 februarie 2016, Consiliul a realizat un spectru larg de activități în scopul reglementării activității CSM și a instanțelor judecătorești, și anume:

- prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 280/13 din 27 aprilie 2016, a fost modificat Regulamentul privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 110/5 din 05 februarie 2013. Prin hotărârea sus-menționată, a fost propusă introducerea unor modificări și completări la pct. 6, 7, 8, 14 din Regulamentul privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești.
- la 21 iunie 2016, prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 432/19, a fost aprobat Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul unic al instanțelor judecătorești. Regulamentul nominalizat stabilește modul, termenele și procedura de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul web al instanțelor de judecată;
- Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin hotărârea nr. 455/19 din 21 iunie 2016, a modificat Regulamentul privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 110/5 din 05 februarie 2013. Prin urmare, a fost completat conținutul pct. 8 alin. (3) din Regulamentul menționat;
- prin Hotărârea nr. 434/19 din 21 iunie 2016, Plenul CSM, a inițiat procedura de revizuire a Regulamentului privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată. În acest sens, a fost solicitată opinia experților în domeniu, care, în ordine de lucru, au formulat propunerile de modificare a prevederilor Regulamentului nominalizat. Ulterior, modificările propuse au fost acceptate, prin hotărârea Plenului CSM, nr. 488/20 din 05 iulie 2016;
- prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 111/5 din 23 februarie 2016, avînd în vedere asigurarea înfăptuirii justiției în condiții de securitate, echitate, imparțialitate și fără ingerințe, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a constituit un grup de lucru, format din președinți ai instanțelor judecătorești și șefi ai secretariatelor instanțelor, în scopul elaborării unui regulament privind accesul în sediile instanțelor judecătorești. Grupul de lucru format, s-a întrunit în mai multe ședințe și a elaborat proiectul Regulamentului privind accesul în sediile instanțelor judecătorești,

aprobat prin hotărîrea Plenului CSM, nr. 633/26 din 29 septembrie 2016. Ulterior, la data de 01 noiembrie 2016, prin Hotărîrea Planului CSM nr. 720/30, implementarea acestui regulament a fost suspendată.

1.4 Aspecte privind asigurarea măsurilor de compatibilitate în vederea exercitării funcției de judecător

A. Verificarea integrității judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător de către organul de verificare

În conformitate cu art. 6 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, la funcția de judecător poate candida persoana care are o reputație ireproșabilă și întrunește condițiile prevăzute de Legea respectivă.

Totodată, deoarece funcția de judecător este o funcție de demnitate publică, titularii și candidații la această funcție sunt supuși verificării în condițiile stabilite de Legea privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008.

Potrivit art. 3 din această Lege, verificarea titularilor și a candidaților la funcția de judecător se efectuează în scopul:

- a) prevenirii și combaterii corupției în instanțele judecătorești;
- b) prevenirii ocupării funcției de judecător de către persoane care prezintă o amenințare pentru interesele securității naționale;
- c) determinării gradului de îndeplinire de către titulari și candidați a cerințelor de încadrare și a gradului de respectare a restricțiilor stabilite de lege;
- d) prevenirii, identificării și excluderii factorilor de risc;
- e) stabilirii autenticității informațiilor comunicate de titularii și de candidații la funcția de judecător în documentele depuse pentru ocuparea lor;
- f) realizării măsurilor prevăzute de lege, orientate spre excluderea faptelor ce pot constitui o amenințare a intereselor securității naționale.

Prin urmare, în vederea consolidării în Republica Moldova a unui sistem judecătoresc profesionist, viabil, incoruptibil, integru și transparent, care va asigura înfăptuirea justiției în mod echitabil, eficient și imparțial, Consiliul Superior al Magistraturii a continuat în anul 2016 procesul de verificare în privința unor titulari ai funcției de judecător, cât și în privința unor candidați la funcția de judecător.

În acest context, prin hotărîrea nr. 54/3 din 09 februarie 2016, a fost inițiată verificarea în privința a 71 de judecători, în temeiul Legii nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.

Totodată, în anul 2016 Consiliul Superior al Magistraturii a inițiat și verificarea, în baza aceleiași legi, a 51 de candidați la funcția de judecător.

De asemenea, în vederea constatării corespunderii cerințelor de integritate cu funcția de judecător și lichidării oricăror suspiciuni, ce ar discredita autoritatea sistemului judecătoresc, prin existența unor motive întemeiate pentru care ocuparea funcției publice de către careva judecători ar fi incompatibilă cu interesele acestei funcții, Consiliul Superior al Magistraturii a inițiat, în anul 2016, verificarea suplimentară în privința a 2 judecători.

În privința unui magistrat materialele au fost remise și Inspecției judiciare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii pentru a iniția verificările corespunzătoare în scopul elucidării informațiilor constatate de organul de verificare. După verificările efectuate de

Inspekția judiciară și examinarea atât a avizului consultativ, cât și a materialelor relevante, judecătorul a fost declarat compatibil cu interesele funcției ocupate.

După efectuarea măsurilor de verificare și examinarea avizelor consultative de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, au fost declarați compatibili cu funcția de judecător 62 de magistrați și 46 de candidați la funcția de judecător, iar un judecător a fost declarat incompatibil cu funcția deținută.

Concomitent, în anul 2016, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a examinat avizele consultative referitoare la 14 judecători în privința cărora au fost inițiate procedurile de verificare în anul 2015 și, drept urmare, 13 dintre aceștia au fost declarați compatibili cu funcția de judecător, iar un magistrat a fost declarat incompatibil cu funcția publică ocupată. În perioada raportată, Plenul Consiliului a examinat și 15 avize consultative vizând 15 candidați la funcția de judecător în privința cărora verificarea a fost inițiată în anul 2015, toți fiind declarați compatibili.

În această ordine de idei, remarcăm că, în anul 2016, au fost declarați compatibili cu funcția de judecător 75 de magistrați și 61 de candidați la funcția de judecător, iar 2 magistrați au fost declarați incompatibili cu funcția de judecător.

În privința a 4 judecători și 5 candidați la funcția de judecător, care au fost supuși verificării în anul 2016, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii urmează să se expună în cadrul ședințelor ce se vor desfășura în anul 2017. În același timp, remarcăm faptul că un judecător urmează să fie verificat în anul 2017, iar 3 judecători nu au fost verificați de organul de verificare din motivul că 2 din ei sunt suspendați din funcție în legătură cu acordarea concediului pentru îngrijirea copiilor și unul a demisionat din funcție.

Deci, la acest capitol, concluzionăm că, în anul 2016, din numărul total de verificări inițiate de către Consiliul Superior al Magistraturii, 58,19% se referă la judecătorii în funcție, care au fost inițiate din motivul expirării termenului de valabilitate, iar 41,80% - la candidații la funcția de judecător, care au solicitat accesarea în funcție.

B. Verificarea stării de sănătate a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător

Înfăptuirea calitativă a justiției nu constă doar în asigurarea sistemului judecătoresc cu magistrați care au o pregătire profesională înaltă și o integritate incontestabilă, dar și în selectarea persoanelor – candidaților la funcția de judecător și a titularilor funcției respective, care întrunesc toate condițiile corespunzătoare privind starea sănătății.

În acest context, în temeiul prevederilor art. 6¹ alin. (1) și (2) din Legea cu privire la statutul judecătorului, starea de sănătate a candidaților la funcția de judecător se verifică pînă la derularea concursului pentru suplinirea funcției de judecător, iar verificarea stării de sănătate a judecătorilor în funcție are loc o dată la 5 ani.

Conform dispozițiilor din Legea sus-menționată, verificarea stării de sănătate include de asemenea evaluarea psihologică și psihiatrică a candidaților la funcțiile de judecător și a judecătorilor în funcție, iar exigențele și procedura de determinare a stării de sănătate a candidaților la funcțiile de judecător și a judecătorilor în funcție, inclusiv lista bolilor care nu permit exercitarea funcției de judecător, sunt aprobate prin ordinul ministrului sănătății după coordonarea cu Consiliul Superior al Magistraturii.

Starea de sănătate a candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor în funcție se verifică de Comisia specializată a Ministerului Sănătății, care eliberează certificatul medical privind starea sănătății și concluziile asupra corespunderii candidaților și a judecătorilor în

funcție exigențelor stabilite pentru exercitarea funcției, care ulterior se prezintă Consiliului Superior al Magistraturii.

În vederea respectării prevederilor legale, Consiliul Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 546/22 din 09 iulie 2013, a aprobat Graficul de verificare a stării de sănătate a judecătorilor în funcție.

Astfel, în perioada 2013-2014, din numărul total de judecători Comisia specializată a Ministerului Sănătății a verificat 392 de judecători, care a constatat că aceștia sunt apti pentru exercitarea funcției de judecător, alți 11 judecători au fost supuși examenului medical pe parcursul anului 2015.

Reieșind din faptul că verificarea stării de sănătate a judecătorilor în funcție are loc o dată la 5 ani, în anul 2016 nu a existat necesitatea verificării judecătorilor în funcție.

Totodată, în anul 2016, a fost inițiată verificarea stării sănătății în privința unor candidați la funcția de judecător, anterior desfășurării concursurilor organizate pentru suplinirea posturilor vacante de judecător. Astfel, în perioada ianuarie – decembrie 2016, au fost eliberate îndreptări pentru examinare în comisiile narcologică și psihiatrică, și Comisia specializată pentru verificarea stării de sănătate la 48 de candidați la funcția de judecător.

Deci, sub aspect comparativ, subliniem faptul că, în anul 2016, a fost eliberat un număr de îndreptări cu mult mai mic decât în anii precedenți. În anul 2016 au fost eliberate doar 48 de îndreptări pentru verificarea medicală, cu 33,33% mai puțin decât în anul 2014, când au fost eliberate 144 de îndreptări și cu 55,81% mai puțin decât în anul 2015, când s-au eliberat 86 de îndreptări.

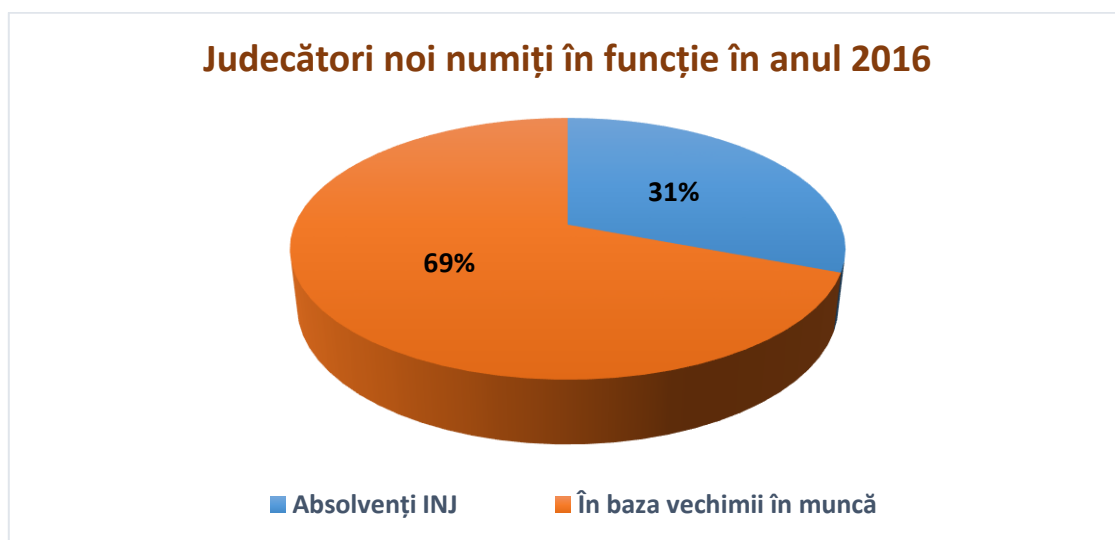
Capitolul II

GESTIONAREA CARIEREI PROFESIONALE A JUDECĂTORILOR

2.1 Ocuparea posturilor de judecător și a funcțiilor de conducere în cadrul instanțelor judecătorești

Conform prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, Consiliul Superior al Magistraturii, în urma selectării candidaților prin concurs, propune Președintelui Republicii Moldova, numirea acestora în funcția de judecător, pe un termen de 5 ani.

Astfel, pe parcursul anului 2016, pentru completarea posturilor vacante de judecător, de către Consiliul Superior al Magistraturii, au fost anunțate mai multe concursuri, prin publicarea hotărârilor CSM în Monitorul Oficial al RM. După finalizarea acestor proceduri, respectând reglementările legislației în vigoare, Plenul Consiliului a propus Președintelui Republicii Moldova, numirea în funcția de judecător pe un termen de 5 ani, a 14 candidați participanți la concursuri, dintre care 4 au fost selectați din rândurile absolvenților Institutului Național al Justiției, iar 10 - în baza vechimii în muncă, conform legislației în vigoare.

Lista judecătorilor numiți în funcție în 2016

Nr.	Numele, prenumele judecătorului	Instanța în care a fost numit în funcție	Decretul Președintelui
1.	Olărescu Victor	Judecătoria Ialoveni	Nr. 1977-VII din 17 martie 2016
2.	Bagrin Lucia	Judecătoria Centru	Nr. 1976-VII din 17 martie 2016
3.	Chirtoaca Ion	Judecătoria Centru	Nr. 1976-VII din 17 martie 2016
4.	Chilari Mihail	Judecătoria Rîșcani	Nr. 2055-VII din 4 mai 2016

5.	Bolocan Elena	Judecătoria Călărași	Nr. 2056-VII din 4 mai 2016
6.	Berdilo Rodica	Judecătoria Centru	Nr. 2081-VII din 23 mai 2016
7.	Bucicov Sergiu	Judecătoria Vulcănești	Nr. 2199-VII din 11 iulie 2016
8.	Sajin Mariana	Judecătoria Râșcani	Nr. 2200-VII din 11 iulie 2016
9.	Craveț Hristina	Judecătoria Sîngerei	Nr. 2198-VII din 11 iulie 2016
10.	Bancov Evgheni	Judecătoria Cahul	Nr. 2201-VII din 11 iulie 2016
11.	Moșneguțu Ramona	Judecătoria Șoldănești	Nr. 2197-VII din 11 iulie 2016
12.	Negreanu Igor	Judecătoria Șoldănești	Nr. 2197-VII din 11 iulie 2016
13.	Hudoba Valeri	Judecătoria Comrat	Nr. 2196-VII din 11 iulie 2016

În conformitate cu art. 19 al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, cu completările și modificările ulterioare, Plenul Consiliului prezintă propuneri Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului, referitor la numirea în funcția de judecător, președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești. Fiind respectate aceste reglementări, pe parcursul anului de referință, de către Președintele RM și Parlament, la propunerea CSM, au fost numiți în funcții administrative, 16 judecători, dintre care, 9 - în funcția de președinte și 7 în funcția de vicepreședinte al instanței.

Listă judecătorilor promovați în funcții administrative în anul 2016

Nr.	Numele, prenumele judecătorului	Instanța în care a fost numit în funcție	Funcția	Decretul / Hot. Parlamentului
1.	Dimitriadi Tatiana	Curtea de Apel Cahul	Președinte	Nr. 1948-VII din 22 februarie 2016
2.	Gubenco Serghei	Curtea de Apel Comrat	Președinte	Nr. 1973-VII din 17 martie 2016
3.	Vavrin Galina	Curtea de Apel Cahul	Vicepreședinte	Nr. 1972-VII din 17 martie 2016
4.	Pșenița Eugeniu	Judecătoria Edineț	Președinte	Nr. 1971-VII din 17 martie 2016
5.	Ursu Viorica	Judecătoria Criuleni	Președinte	Nr. 1969-VII din 17 martie 2016
6.	Osoianu Sergiu	Judecătoria Strășeni	Președinte	Nr. 1968-VII din 17 martie 2016
7.	Sandu Ion	Judecătoria Căușeni	Președinte	Nr. 1970-VII din 18 martie 2016
8.	Juganari Marcel	Judecătoria Ialoveni	Președinte	Nr. 2021-VII din 11 aprilie 2016
9.	Poalelungi Mihail	Curtea Supremă de Justiție	Președinte	Hot. Parlam. Nr. 84 din 27 aprilie 2016
10.	Gordilă Nicolae	Curtea Supremă de Justiție	Vicepreședinte al Colegiului penal	Hot. Parlam. Nr. 82 din 27 aprilie 2016
11.	Belous Vadim	Judecătoria Soroca	Vicepreședinte	Nr. 2194-VII din 11 iulie 2016
12.	Gheorghieș Alexandru	Curtea de Apel Bălți	Președinte	Nr. 2193-VII din 11 iulie 2016

13.	Colev Grigori	Curtea de Apel Comrat	Vicepreședinte	Nr. 2267-VII din 9 august 2016
14.	Iordan Iurie	Curtea de Apel Chișinău	Vicepreședinte	Nr. 2454-VII din 11 noiembrie 2016
15.	Vieru Tatiana	Curtea Supremă de Justiție	Vicepreședinte CSJ, președinte a Coleg. civil, comercial și de cont. admin.	Hot. Parlam. Nr. 309 din 23 decembrie 2016
16.	Clevadî Valentina	Curtea Supremă de Justiție	Vicepreședinte al Coleg. civil. comercial și de cont. admin.	Hot. Parlam. Nr. 310 din 23 decembrie 2016

Drept urmare a desfășurării concursurilor anunțate de către Consiliul Superior al Magistraturii, la propunerea acestuia, au fost promovați în funcție de judecător, la o instanță ierarhic superioară, 6 judecători.

Lista judecătorilor promovați în funcție la o instanță ierarhic superioară în 2016

Nr.	Numele, prenumele judecătorului	Instanța în care a activat	Instanța în care a fost promovat	Decretul / Hot. Parlamentului
1.	Pitic Mariana	Judecătoria Centru, mun. Chișinău	Curtea Supremă de Justiție	Hot. Par. Nr. 83 din 27.04.2016
2.	Craiu Nicolae	Curtea de Apel Chișinău	Curtea Supremă de Justiție	Hot. Par. Nr. 80 din 27.04.2016
3.	Țurcan Anatolie	Curtea de Apel Chișinău	Curtea Supremă de Justiție	Hot. Par. Nr. 81 din 27.04.2016
4.	Sanduța Evghenii	Judecătoria Criuleni	Curtea de Apel Chișinău	Nr. 2210-VII din 14.07.2016
5.	Ciobanu Andrian	Judecătoria Glodeni	Curtea de Apel Bălți	Nr. 2392-VII din 24.10.2016
6.	Galupa Marina	Judecătoria Leova	Curtea de Apel Comrat	Nr. 2478-VII din 30.11.2016

În conformitate cu alin. (1) al art. 4 din Legea nr. 947 din 19 iulie 96 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, cu completările și modificările ulterioare, în vederea exercitării funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii, prezintă propuneri Președintelui Republicii Moldova sau Parlamentului, de numire, promovare la o instanță ierarhic superioară, transferare la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, de numire în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță, ori de eliberare din funcție a judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești. Totodată, conform art. 20 al Legii 544 din 20 iulie 95 cu privire la statutul judecătorului, judecătorii pot solicita transferarea la o instanță de același nivel doar după expirarea a 5 ani de la numirea în funcție, iar judecătorii care dețin funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești pot solicita transferarea la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară doar după expirarea mandatelor respective sau revocarea din funcție. În scopul respectării

prevederilor menționate, pe parcursul anului 2016, au fost transferați la o instanță de același nivel 4 judecători.

Lista judecătorilor transferați în 2016

Nr.	Numele, prenumele judecătorului	Instanța în care a activat	Instanța în care a fost transferat	Decretul
1.	Barbos Ludmila	Judecătoria Ialoveni	Judecătoria Centru	Nr. 1987-VII din 22 martie 2016
2.	Juganari Marcel	Judecătoria Călărași	Judecătoria Ialoveni	Nr. 1974-VII din 17 martie 2016
3.	Mironov Oxana	Judecătoria Dondușeni	Judecătoria Bălți	Nr. 2053-VII din 4 mai 2016
4.	Rusu Anatolie	Judecătoria Edineț	Judecătoria Ungheni	Nr. 2054-VII din 4 mai 2016

În conformitate cu art. 26 al Legii cu privire la statutul judecătorului, judecătorul are dreptul la demisie prin depunerea cererii de demisie, inclusiv în cazul reorganizării sau dizolvării instanței judecătorești. Prin urmare, pe parcursul anului 2016, 36 de judecători au demisionat din funcție, iar 2 judecători au fost eliberați din funcție. Astfel, comparativ cu anul precedent, se atestă o creștere în acest sens, fapt confirmat de informațiile statistice, potrivit cărora în 2015, 25 de judecători au demisionat din funcție.

Lista judecătorilor demisionați din funcție în anul 2016

Nr.	Numele, prenumele judecătorului	Instanța în care a activat	Decretul
1.	Boubătrîn Tamara	Judecătoria Ialoveni	nr. 2089-VII din 31 mai 2016
2.	Leahu Tudor	Judecătoria Rezina	nr. 2122-VII din 13 iunie 2016
3.	Polivenco Galina	Curtea de Apel Bălți	nr. 2205-VII din 11 iulie 2016
4.	Tutunaru Ion	Judecătoria Florești	nr. 2202-VII din 11 iulie 2016
5.	Șpac Alexandru	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2203-VII din 11 iulie 2016
6.	Tănase Oleg	Judecătoria Centru, mun. Chișinău	nr. 2204-VII din 11 iulie 2016
7.	Rusu Nina	Judecătoria Hîncești	nr. 2272-VII din 11 august 2016
8.	Bănărescu Nina	Judecătoria Edineț	nr. 2337-VII din 11 august 2016
9.	Moldovan Iurie	Judecătoria Anenii Noi	nr. 2369-VII din 7 octombrie 2016
10.	Todica Pavel	Judecătoria Bender	nr. 2416-VII din 31 octombrie 2016
11.	Lupu Vasile	Judecătoria Ungheni	nr. 2414-VII din 31 octombrie 2016
12.	Țîmbalari Iurie	Judecătoria Dondușeni	nr. 2415-VII din 31 octombrie 2016
13.	Cojocari Oleg	Judecătoria Criuleni	nr. 2431-VII din 07 noiembrie 2016
14.	Trișnevschi Valentin	Judecătoria Fălești	Nr. 2430-VII din 07 noiembrie 2016
15.	Palade Iurie	Judecătoria Cimișlia	nr. 2429-VII din 07 noiembrie 2016
16.	Duca Tatiana	Curtea de Apel Bălți	nr. 2432-VII din 07 noiembrie 2016
17.	Ciuhrii Ludmila	Judecătoria Soroca	nr. 2468-VII din 25 noiembrie 2016
18.	Diomid Gherman	Judecătoria Soroca	nr. 2467-VII din 25 noiembrie 2016
19.	Caduc Viorica	Judecătoria Briceni	nr. 2469-VII din 25 noiembrie 2016
20.	Rusnac Vladimir	Judecătoria Cimișlia	nr. 2480-VII din 30 noiembrie 2016

21.	Ababei Eduard	Curtea de Apel Bălți	nr. 2482-VII din 1 decembrie 2016
22.	Rotarciuc Dina	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2484-VII din 1 decembrie 2016
23.	Sandu Ion	Judecătoria Căușeni	nr. 2483-VII din 1 decembrie 2016
24.	Ciuntu Valeriu	Judecătoria Criuleni	nr. 2481-VII din 1 decembrie 2016
25.	Gavrilița Ana	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2493-VII din 7 decembrie 2016
26.	Nogai Ala	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2493-VII din 9 decembrie 2016
27.	Corochii Nichifor	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2503-VII din 14 decembrie 2016
28.	Sanduca Evghenii	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2505-VII din 14 decembrie 2016
29.	Brașoveanu Vladimir	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2506-VII din 14 decembrie 2016
30.	Babenco Borislav	Curtea de Apel Chișinău	nr. 2507-VII din 14 decembrie 2016
31.	Procopciuc Segiu	Judecătoria Orhei	nr. 2508-VII din 14 decembrie 2016
32.	Mîrzenco Dumitru	Judecătoria Strășeni	nr. 2514-VII din 15 decembrie 2016
33.	Răducanu Tatiana	Curtea Supremă de Justiție	Hot. Parlamentului Nr. 258 din 8 decembrie 2016
34.	Pruteanu Victor	Curtea de Apel Chișinău	Nr. 2548-VII din 22 decembrie 2016
35.	Negruța Vasile	Judecătoria Orhei	Nr. 2549-VII din 22 decembrie 2016
36.	Ghencea Constantin	Judecătoria Cantemir	Nr. 2550-VII din 22 decembrie 2016

Lista judecătorilor eliberați din funcție în anul 2016

Nr.	Numele, prenumele judecătorului	Instanța în care a activat	Decretul
1.	Busuioc Ivan	Judecătoria Centru, mun. Chișinău	nr. 1906-VII din 12 ianuarie 2016
2.	Andronic Adela	Judecătoria Centru, mun. Chișinău	Nr. 11-VIII din 29 decembrie 2016

2.2 Evaluarea performanțelor judecătorilor

Pe parcursul anului 2016, Colegiul de evaluare a continuat evaluarea în mod ordinar/extraordinar a tuturor judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești, care nu au fost evaluați în anii precedenți, conform *Graficului privind evaluarea performanțelor judecătorilor*, aprobat prin Hotărîrea Plenului CSM nr. 53/3 din 09 februarie 2016.

În comparație cu anul 2015, perioada de raportare reflectă un număr mai mare de judecători evaluați, după cum urmează:

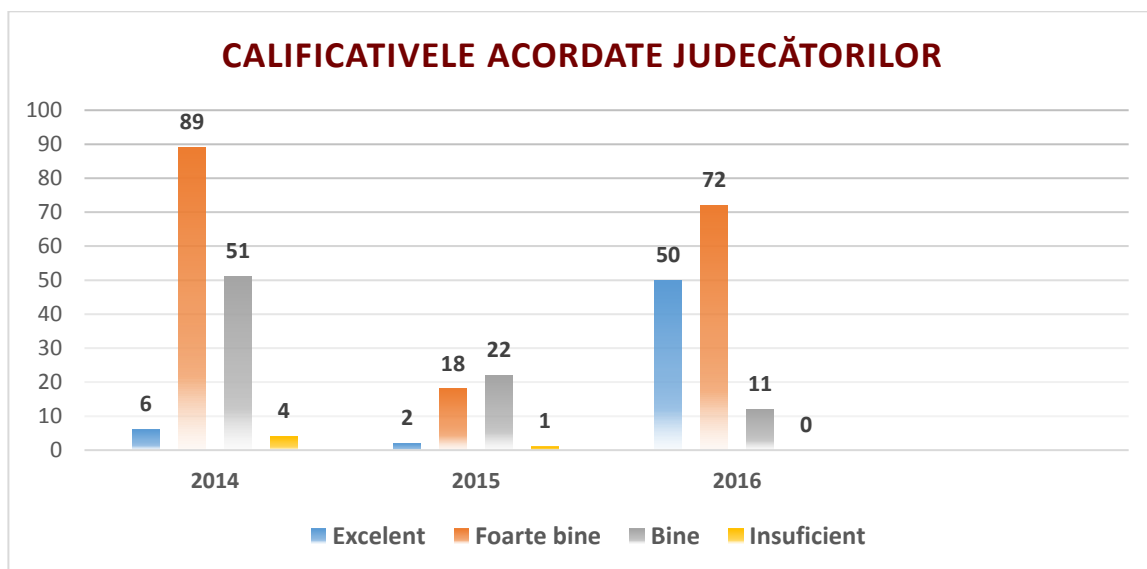
Nr./or.	Numele, prenumele	Instanța în care activează	Data evaluării	Calificativul obținut	Notă
1.	Cotea Ion	Jud. Cahul	25.03.2016	bine	extraordinară
2.	Stihi Vasile	Jud. Telenești	25.03.2016	bine	extraordinară
3.	Pleşca Aurelia	Jud. Bender	25.03.2016	foarte bine	extraordinară
4.	Gheorghieș Alexandru	CA Bălți	25.03.2016	excelent, excelent	extraordinară
5.	Caraianu Ludmila	Jud. Ceadr-Lunga	25.03.2016	foarte bine	extraordinară
6.	Ababei Eduard	CA Bălți	25.12.2015	excelent, excelent	extraordinară
7.	Grib Gheorghe	Jud. Ocnița	25.03.2016	foarte bine	extraordinară
8.	Stratan Mariana	Jud. Ungheni	25.03.2016	foarte bine	extraordinară
9.	Postică Aureliu	Jud. Orhei	25.03.2016	foarte bine	extraordinară

10.	Botezatu Igor	Jud. Vulcănești	25.03.2016	foarte bine	extraordinară
11.	Mîra Ghenadie	Jud. Soroca	25.03.2016	foarte bine	extraordinară
12.	Cucerescu Ana	Jud. Bălți	25.03.2016	foarte bine	extraordinară
13.	Buzu Ecaterina	Jud. Orhei	13.05.2016	bine	extraordinară
14.	Grădinaru Ludmila	Jud. Florești	13.05.2016	bine	extraordinară
15.	Ciumaș Oleg	Jud. Fălești	13.05.2016	foarte bine	extraordinară
16.	Albu Corina	Jud. Ialoveni	13.05.2016	foarte bine	extraordinară
17.	Veleva Nina	CA Cahul	13.05.2016	foarte bine	ordinară
18.	Dimitriu Serghei	Jud.Botanica,Chișinău	13.05.2016	foarte bine	ordinară
19.	Stratan Vitalie	Jud.Botanica,Chișinău	13.05.2016	foarte bine	ordinară
20.	Holevițcaia Liudmila	Jud. Rîșcani, Chișinău	13.05.2016	foarte bine	ordinară
21.	Lupașco Lilia	Jud. Rîșcani, Chișinău	13.05.2016	foarte bine	ordinară
22.	Potînga Iurie	Jud. Rîșcani, Chișinău	13.05.2016	foarte bine	ordinară
23.	Pîcăleu Ion	Jud. Fălești	13.05.2016	foarte bine	ordinară
24.	Lupașcu Lucia	Jud. Drochia	13.05.2016	bine	ordinară
25.	Cheptea Cristina	Jud. Sîngerei	13.05.2016	foarte bine	ordinară
26.	Lazari Steliana	Jud. Orhei	13.05.2016	foarte bine	ordinară
27.	Ciobanu Andrian	Jud.Glodeni	03.06.2016	foarte bine	extraordinară
28.	Spoială Alexandru	Jud. Ciocana, Chișinău	03.06.2016	foarte bine	extraordinară
29.	Cristian Diana	Jud. Strășeni	03.06.2016	foarte bine	extraordinară
30.	Andronic Tudor	Jud. Strășeni	03.06.2016	bine	extraordinară
31.	Iordan Iurie	CA Chișinău	03.06.2016	foarte bine	extraordinară
32.	Băbălău Denis	Jud. Ocnița	03.06.2016	foarte bine	extraordinară
33.	Rațoi Victor	Jud.Buiucani,Chișinău	03.06.2016	foarte bine	extraordinară
34.	Ghervas Maria	CSJ	03.06.2016	excelent	ordinară
35.	Sternioală Oleg	CSJ	03.06.2016	excelent	ordinară
36.	Vrabii Silvia	CA Chișinău	03.06.2016	foarte bine	ordinară
37.	Garștea-Bria Svetlana	Jud.Botanica,Chișinău	03.06.2016	bine	ordinară
38.	Țurcanu Radu	Jud.Botanica,Chișinău	03.06.2016	foarte bine	ordinară
39.	Dulghieru Dorin	Jud.Buiucani,Chișinău	03.06.2016	foarte bine, excelent	ordinară
40.	Danilov Aliona	Jud.Buiucani,Chișinău	17.06.2016	foarte bine	extraordinară
41.	Mihaila Viorica	Jud.Botanica,Chișinău	17.06.2016	foarte bine	extraordinară
42.	Bușuleac Mihail	Jud. Cahul	17.06.2016	foarte bine	extraordinară
43.	Druță Ion	CSJ	17.06.2016	excelent	ordinară
44.	Budăi Nelea	CA Chișinău	17.06.2016	excelent, excelent	ordinară
45.	Pușca Dumitru	CA Bălți	17.06.2016	foarte bine	ordinară
46.	Talpa Ion	CA Bălți	17.06.2016	foarte bine	ordinară
47.	Ursu Ludmila	Jud. Rîșcani, Chișinău	17.06.2016	foarte bine	ordinară
48.	Grumeza Elena	CA Bălți	17.06.2016	foarte bine	ordinară
49.	Șova Nicolae	Jud.Botanica,Chișinău	12.08.2016	foarte bine	extraordinară
50.	Gafton Luiza	Jud.Botanica,Chișinău	12.08.2016	excelent, excelent	extraordinară
51.	Buhnaci Virgiliu	Jud.Botanica,Chișinău	12.08.2016	foarte bine	extraordinară
52.	Mînașcurtă Igor	Jud. Ciocana, Chișinău	12.08.2016	foarte bine	extraordinară
53.	Cobzac Elena	CA Chișinău	12.08.2016	excelent	extraordinară
54.	Catan Liliana	CSJ	12.08.2016	excelent	ordinară

55.	Ursache Petru	CSJ	12.08.2016	excelent, excelent	ordinară
56.	Popescu-Balta Renata	Jud. Anenii Noi	12.08.2016	foarte bine	ordinară
57.	Cazacliu Aurelia	Jud. Criuleni	12.08.2016	bine	ordinară
58.	Criucicova Valentina	Jud. Călărăși	12.08.2016	foarte bine, excelent	ordinară
59.	Rabei Ion	Jud. Rîșcani	12.08.2016	foarte bine, excelent	ordinară
60.	Nogai Vasile	Jud. Glodeni	12.08.2016	foarte bine	ordinară
61.	Gafton Alexandru	Jud. Centru, Chișinău	30.09.2016	Foarte bine	extraordinară
62.	Bulhac Ion	Jud. Ciocana, Chișinău	30.09.2016	foarte bine	extraordinară
63.	Stănilă Diana	Jud. Bălți	30.09.2016	foarte bine	extraordinară
64.	Costin Nicolae	Jud. Grigoriopol	30.09.2016	foarte bine	extraordinară
65.	Clevadi Valentina	CSJ	30.09.2016	excelent	extraordinară
66.	Vieru Tatiana	CSJ	30.09.2016	excelent	extraordinară
67.	Sandu Alexandru	Jud. Ialoveni	30.09.2016	bine	ordinară
68.	Oprea Iuliana	CSJ	30.09.2016	foarte bine	ordinară
69.	Doagă Valeriu	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
70.	Stratulat Galina	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
71.	Chișca-Doneva Tamara	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
72.	Cobăneanu Ala	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
73.	Moldovan Sveatoslav	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
74.	Bejenaru Iurie	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
75.	Mardari Dumitru	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
76.	Sîrcu Iulia	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
77.	Gordilă Nicolae	CSJ	30.09.2016	excelent	ordinară
78.	Moscalciuc Galina	Jud. Buiucani, Chișinău	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
79.	Plămădeală Ghenadie	Jud. Buiucani, Chișinău	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
80.	Melniciuc Oleg	Jud. Rîșcani, Chișinău	07.10.2016	excelent, excelent	extraordinară
81.	Aramă Zinaida	Jud. Cimișlia	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
82.	Burdujan Gheorghe	Jud. Basarabasca	07.10.2016	foarte bine, excelent	extraordinară
83.	Suciu Veaceslav	Jud. Dubăsari	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
84.	Gherasim Dumitru	Jud. Bălți	07.10.2016	excelent, excelent	extraordinară
85.	Pădurari Valeriu	Jud. Bălți	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
86.	Brai Igor	Jud. Anenii Noi	07.10.2016	foarte bine, excelent	extraordinară
87.	Zaporojan Vitalie	Jud. Drochia	07.10.2016	foarte bine, excelent	extraordinară
88.	Rusu Ion	Jud. Drochia	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
89.	Macar Mihail	Jud. Hîncești	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
90.	Cupcea Veronica	Jud. Orhei	07.10.2016	excelent, excelent	extraordinară
91.	Țurcan Lilia	Jud. Donușeni	07.10.2016	excelent,	extraordinară

				excelent	
92.	Mironov Oxana	Jud. Bălți	07.10.2016	bine	extraordinară
93.	Burduh Victor	Jud. Ciocana, Chișinău	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
94.	Bejenaru Eugeniu	Jud. Ocnîța	07.10.2016	foarte bine, excelent	extraordinară
95.	Osoianu Sergiu	Jud. Strășeni	07.10.2016	foarte bine, excelent	extraordinară
96.	Pavliuc Ghenadie	Jud. Buiucani, Chișinău	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
97.	Fujenco Dmitrii	Jud. Cahul	07.10.2016	foarte bine, excelent	extraordinară
98.	Țurcan Ion	Jud. Centru, Chișinău	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
99.	Pulbere Ruxanda	Jud. Botanica, Chișinău	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
100.	Țonov Irina	Jud. Căușeni	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
101.	Malanciuc Ion	Jud. Dubăsari	07.10.2016	foarte bine	extraordinară
102.	Trocin Lilia	Jud. Fălești	04.11.2016	foarte bine	extraordinară
103.	Costiuc Elena	Jud. Ceadr-Lunga	04.11.2016	foarte bine	extraordinară
104.	Bucur Svetlana	Jud. Florești	04.11.2016	bine	extraordinară
105.	Cerbu Andrian	Jud. Bălți	04.11.2016	foarte bine	extraordinară
106.	Guzun Ion	CSJ	04.11.2016	excelent	ordinară
107.	Filincova Svetlana	CSJ	04.11.2016	excelent	ordinară
108.	Covalenco Elena	CSJ	04.11.2016	excelent	ordinară
109.	Alerguș Constantin	CSJ	04.11.2016	excelent	ordinară
110.	Diaconu Iurie	CSJ	04.11.2016	excelent	ordinară
111.	Timofti Vladimir	CSJ	04.11.2016	excelent	ordinară
112.	Nicolaev Ghenadie	CSJ	04.11.2016	excelent	ordinară
113.	Corochii Nichifor	CA Chișinău	04.11.2016	foarte bine	ordinară
114.	Babenco Borislav	CA Chișinău	04.11.2016	foarte bine	ordinară
115.	Robu Oxana	CA Chișinău	04.11.2016	excelent	ordinară

În rezultatul desfășurării procedurii de evaluare, Colegiul de evaluare a acordat judecătorilor următoarele calificative: „excelent” – 50 *calificative*, „foarte bine” – 72 *calificative*, „bine” – 11 *calificative*.

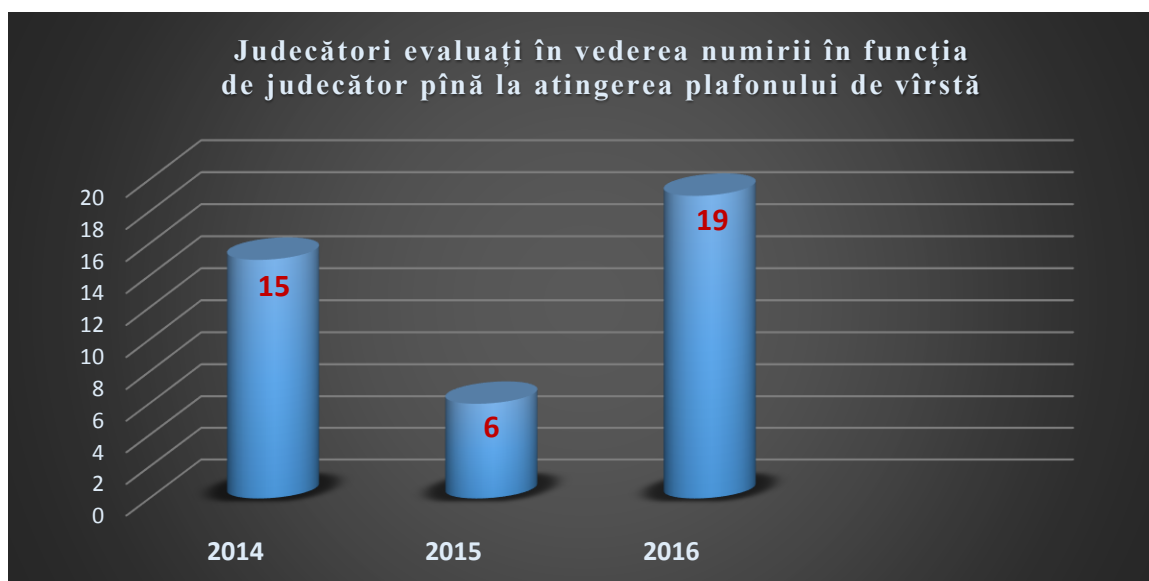
A. Evaluarea performanțelor judecătorilor în legătură cu numirea în funcția de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă

În temeiul prevederilor art. 11 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, candidații selectați pentru funcția de judecător, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, se numesc în funcția de judecător pe un termen de 5 ani, însă, ulterior, pot fi numiți în funcția de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă, în baza rezultatelor obținute la evaluare și la selecție.

Conform art. 13 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 154 din 05 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, în cazul numirii în funcția de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă, judecătorii urmează a fi evaluați în mod extraordinar.

Prin urmare, în legătură cu expirarea împuternicirilor, 19 judecători numiți în funcție pe un termen de 5 ani, au fost supuși procedurii de evaluare extraordinară, la cerere personală, de Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor.

Prin urmare, în perioada 2014-2016, în vederea numirii în funcția de judecător pînă la atingerea plafonului de vîrstă, au fost evaluați, în total, 40 de judecători: în anul 2014 – 15 judecători, în anul 2015 – 6 judecători și în anul 2016 – 19 judecători.

B. Evaluarea performanțelor judecătorilor în legătură cu numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței de judecată

La 21 aprilie 2016, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 184-192, care a intrat în vigoare la 01 iulie 2016, cu unele excepții.

Legea sus-menționată reglementează modul de reorganizare a sistemului instanțelor judecătorești, inclusiv organizarea și funcționarea instanțelor nou-create. Astfel, actul legislativ prevede fuzionarea, prin contopire, a instanțelor judecătorești de fond, fiind create, în acest mod, 15 instanțe judecătorești noi, care urmau să-și înceapă activitatea la 01 ianuarie 2017, precum și încetarea activității a două instanțe judecătorești – Judecătoria Comercială de Circumscripție și Judecătoria Militară, începând cu 01 aprilie 2017.

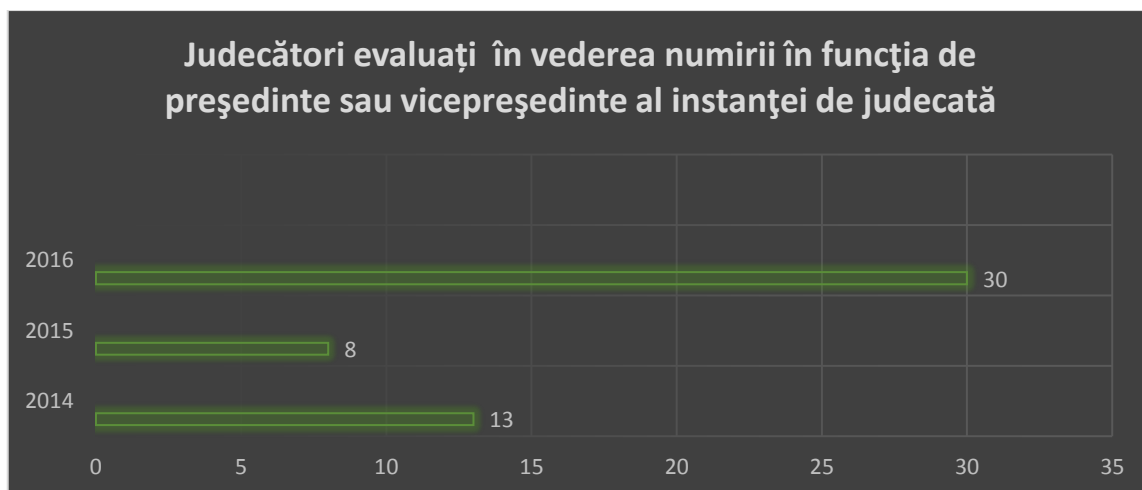
Astfel, în legătură cu reorganizarea instanțelor, candidații la funcțiile administrative, au depus cereri în vederea remiterii la Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, pentru a fi evaluați în mod extraordinar în vederea participării la concurs.

Potrivit prevederilor Legii nr. 544 –XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, funcțiile de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești sunt ocupate în bază de concurs, organizat de Consiliul Superior al Magistraturii în baza Regulamentului aprobat de Consiliu.

Prin urmare, Consiliul Superior al Magistraturii a inițiat procedurile de evaluare și, ulterior, de selectare a judecătorilor care au depus cereri pentru participarea la concursurile privind suplinirea funcțiilor administrative de președinte sau vicepreședinte al instanțelor judecătorești.

Atfel, pe parcursul anului 2016, 30 de judecători au fost evaluați în mod extraordinar, la cerere personală, în vederea numirii în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței de judecată.

Sub aspect comparativ, în perioada 2014 – 2016, Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor a evaluat 51 de judecători în legătură cu participarea acestora în calitate de candidați la concursurile organizate de Consiliul Superior al Magistraturii pentru suplinirea funcției de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești: în anul 2014 – 13 judecători, în anul 2015 – 8 judecători, iar în anul 2016 – 30 judecători.

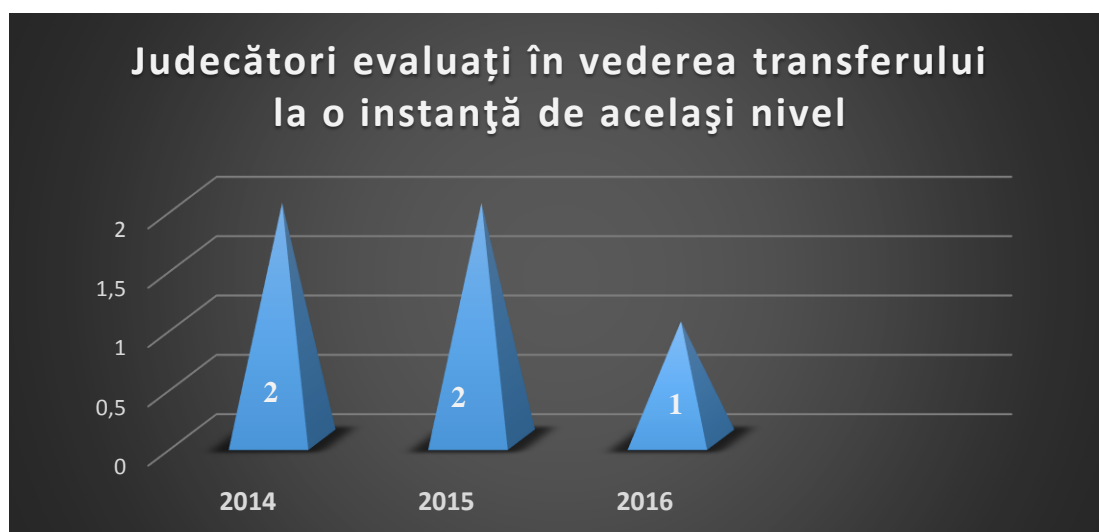
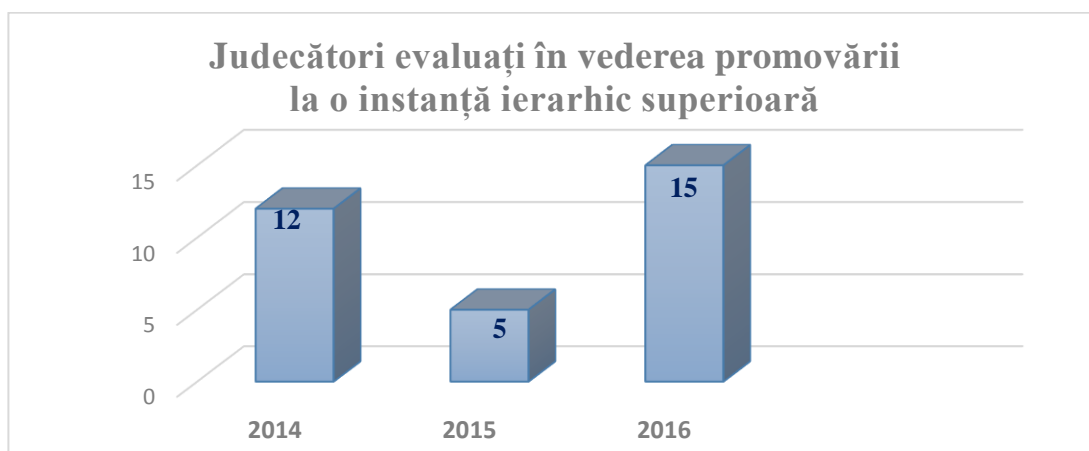
C. Evaluarea performanțelor judecătorilor în legătură cu promovarea într-o instanță judecătorească ierarhic superioară sau transferul la o instanță judecătorească de același nivel

În temeiul prevederilor art. 13 alin. (4) lit. b) și d) din Legea nr. 154 din 05 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, în cazul promovării la o instanță ierarhic superioară sau transferul în altă instanță, judecătorii urmează a fi supuși procedurii de evaluare.

Pe parcursul anului 2016, 15 judecători au fost evaluați, în mod extraordinar, la cerere personală, în vederea promovării la o instanță ierarhic superioară.

Comparativ cu perioada 2014-2016, Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor a evaluat 37 judecători în legătură cu promovarea la o instanță ierarhic superioară: în anul 2014 – 12 judecători, în anul 2015 – 5 judecători, iar în anul 2016 – 15 judecători.

În anul 2016, Colegiul de evaluare a fost evaluat 1 judecător, în vederea transferului la o instanță de același nivel.

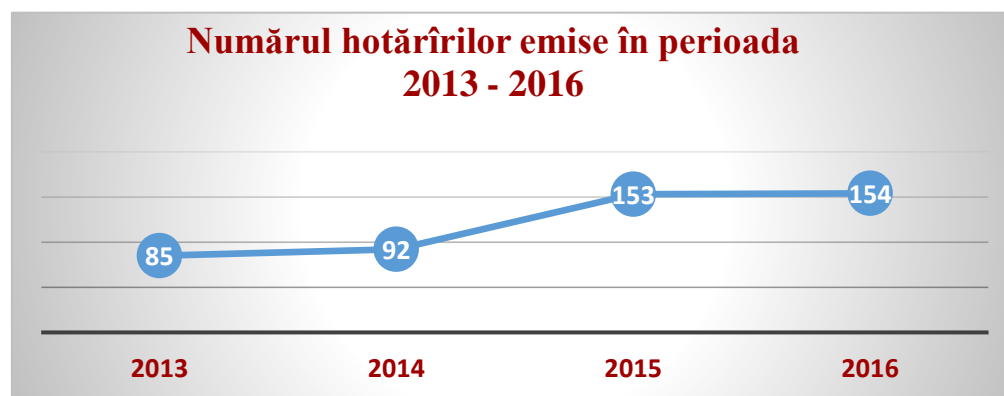

2.3. Selectarea candidaților la funcția de judecător și funcții administrative în cadrul instanțelor judecătorești

În anul 2016, ședințele Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor au fost organizate în conformitate cu prevederile art. 9 din Legea nr. 154 din 05 iulie 2012, privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor, a Regulamentului privind organizarea activității Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor.

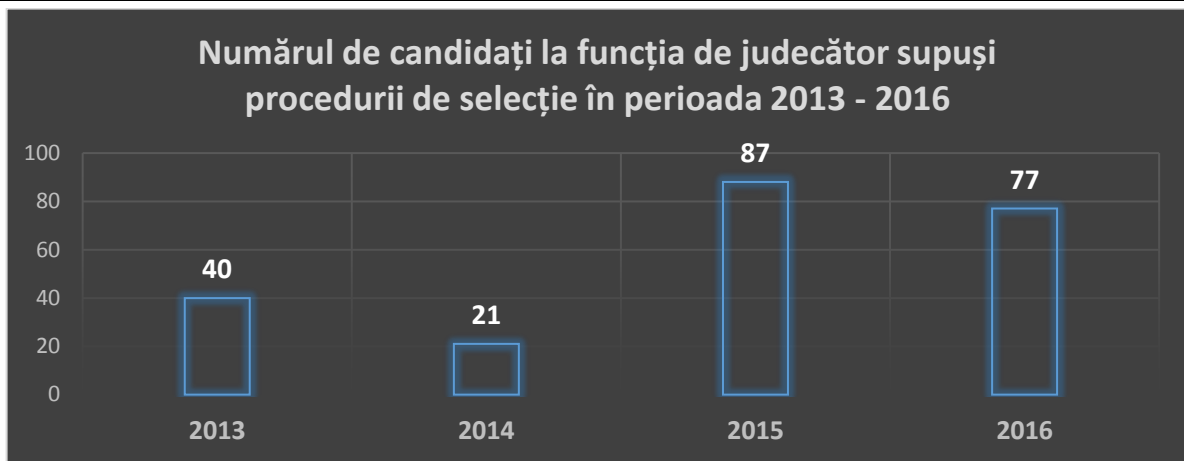
Pe parcursul anului 2016, au fost adoptate 154 de hotărâri care au vizat:

- *selectarea candidaților la funcția de judecător;*
- *selectarea judecătorilor care solicită promovarea la instanțele judecătorești ierarhic superioare;*
- *selectarea judecătorilor care solicită numirea în funcția de președinte/vicepreședinte de instanță judecătorească;*
- *selectarea judecătorilor care solicită transferul la o instanță judecătorească de același nivel.*

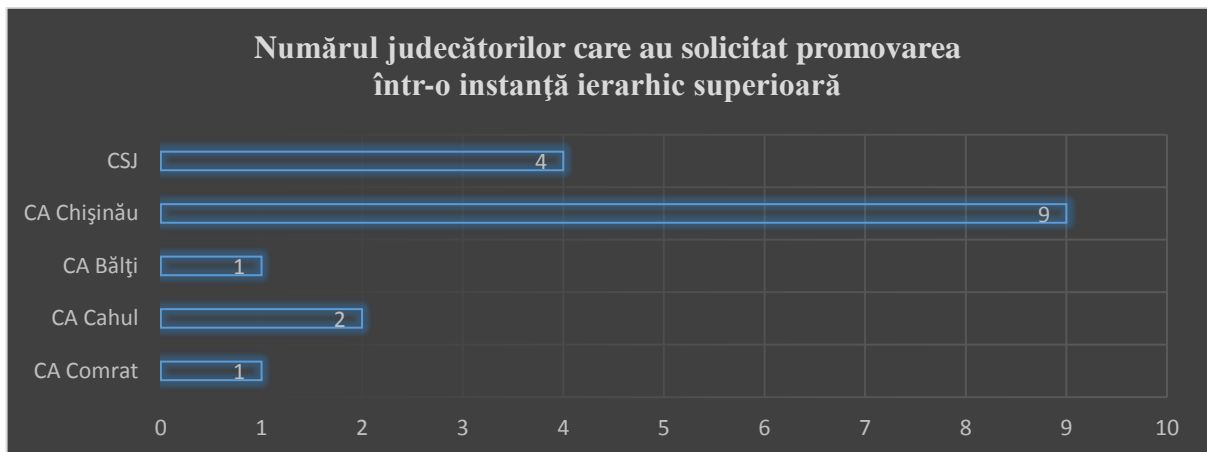
Pe parcursul anului 2016, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 211/8 din 05 martie 2013, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat materialele în privința a 77 candidați la funcția de judecător, cu 10 mai puțin decât în 2015.

Candidaturile a 11 persoane au fost respinse pentru etapa ulterioară de participare la concursurile pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, pe motivul că nu au acumulat punctajul minim necesar (70), prevăzut de pct. 6 al Regulamentului cu privire la criteriile de selecție promovare și transferare a judecătorilor.

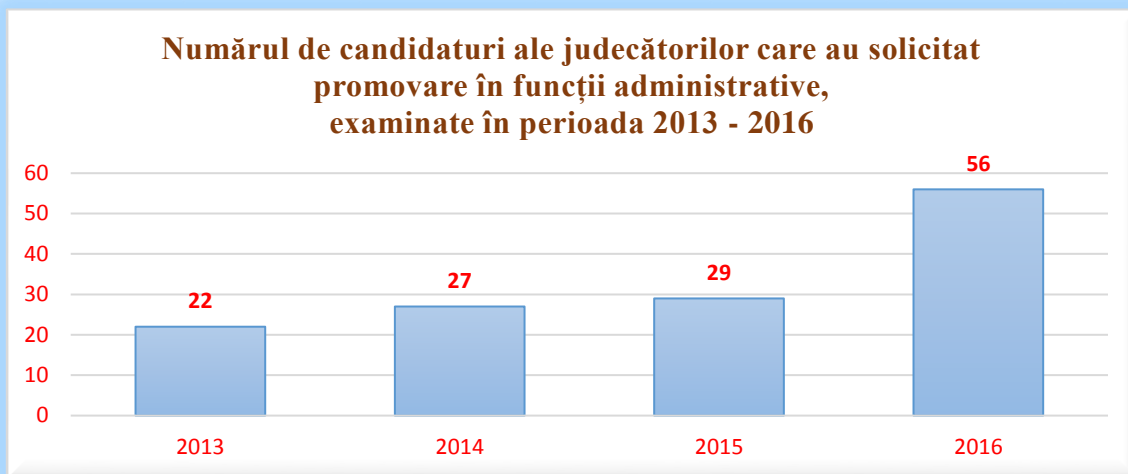
Selectarea judecătorilor care aspiră la promovare în instanțe judecătorești ierarhic superioare, s-a realizat potrivit criteriilor specificate la Capitolul III al Regulamentului cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor.

Pe parcursul anului 2016, ca urmare a anunțării concursurilor pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător în cadrul Curților de Apel și al Curții Supreme de Justiție, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat materialele în privința a 17 judecători. Toate candidaturile care au fost examinate în cadrul ședințelor, au fost admise, iar hotărârile adoptate nu au fost contestate.

Pe parcursul anului 2016, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor a examinat materialele în privința a 56 de judecători care au solicitat promovarea în funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță, dintre care 30 - la funcția de președinte și 26 - la funcția de vicepreședinte (2 judecători au solicitat să fie apreciați pentru ambele funcții administrative).

Comparativ cu anii precedenți, se constată o majorare a numărului de candidaturi supuse procedurii de selecție în anul 2016, fapt datorat adoptării Legii cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești nr. 76 din 21 aprilie 2016, conform căreia Consiliul Superior al Magistraturii, pînă la data de 01 ianuarie 2017, urma să organizeze și să desfășoare concursurile pentru suplinirea funcției de președinte și vicepreședinte ai judecătorilor nou-create.

Pe parcursul perioadei de raportare, ca și în anii precedenți, numărul judecătorilor candidaturile cărora au fost examinate de Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor, în legătură cu intenția de a fi transferați la o instanță judecătorească de același nivel, se menține la un nivel redus.

În acest sens, au fost examinate candidaturile judecătorilor Cheptea Cristina (*Judecătoria Sîngerei*) și Clevadî Natalia (*Judecătoria Bălți*), ambele fiind admise pentru următoarea etapă de participare la concursurile pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător.

În anul 2016, Colegiul de selecție nu a examinat candidaturi în legătură cu intenția de transfer la o instanță judecătorească ierarhic inferioară.

2.4 Aplicarea măsurilor de încurajare față de judecători

Potrivit art. 4 alin. (1), lit. f) al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul este în drept să aplice măsuri de încurajare judecătorilor.

În acest sens, pe parcursul anului 2016 au fost înaintate propuneri pentru conferirea titlurilor onorifice „*Veteran al sistemului judiciar*”, „*Decan al autorității judecătorești*” și a „*Diplomei de onoare a Consiliului Superior al Magistraturii*” în privința mai multor judecători de la instanțele judecătorești de toate nivelurile.

Urmare a acestor propuneri, Consiliul Superior al Magistraturii a conferit titluri onorifice la 38 judecători și la 1 ex-judecător din 24 de instanțe, dintre care la 2 judecători le-a fost conferit titlul onorific „*Decan al autorității judecătorești*”, la 13 judecători li s-a conferit titlul onorific „*Veteran al sistemului judiciar*”, 23 de judecători au fost menționați cu Diploma de Onoare a Consiliului Superior al Magistraturii.

Totodată, potrivit pct. 3 și pct. 4 din Regulamentul cu privire la conferirea gradelor de calificare judecătorilor, Consiliul Superior al Magistraturii conferă judecătorilor grade de calificare, poartă un caracter onorific și reflectă aprecierea rezultatelor activității, a calității actelor de justiție adoptate, a nivelului de profesionalism și comportamentului judecătorului.

În rezultatul parvenirii materialelor în privința unor judecători Plenul CSM, a examinat candidaturile în coroborare cu materialele relevante referitoare la fiecare magistrat și a emis hotărâri corespunzătoare.

Astfel, pe parcursul anului 2016, au fost emise 9 hotărâri de conferire a gradelor de calificare la 22 de judecători după cum urmează:

- **Gradul I** (întîi) de calificare pentru 4 magistrați, dintre care 3 judecători ai Curții Supreme de Justiție și 1 judecător din cadrul Curților de Apel (Curtea de Apel Bălți);

- **Gradul II** (doi) de calificare pentru 7 magistrați, inclusiv 3 judecători ai Curților de Apel – (Curtea de Apel Bălți), 4 judecători din cadrul judecătoriilor – (1 de la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău; 1 de la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău; 1 de la Judecătoria Șoldănești; 1 de la Judecătoria Ungheni);

- **Gradul III** (trei) de calificare pentru 8 de magistrați, inclusiv 1 judecător din cadrul Curților de Apel – (Curtea de Apel Chișinău) și 7 judecători din cadrul judecătoriilor – (1 - Judecătoria Centru, mun. Chișinău, 3 - Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, 1 - Judecătoria Basarabeasca, 1 - Judecătoria Briceni, 1 - Judecătoria Drochia);

- **Gradul IV** (patru) de calificare pentru 3 judecători din cadrul judecătoriilor Ocnița, Sîngerei, Soroca.

2.5 Atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul formării profesionale a judecătorilor

Unul dintre obiectivele prioritare ale Consiliului Superior al Magistraturii este formarea profesională continuă a judecătorilor.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 14 al Legii cu privire la statutul judecătorului, dreptul la instruirea continuă a judecătorilor le este asigurat în mod gratuit și în condițiile legii.

Formarea profesională continuă a judecătorilor, în Republica Moldova se efectuează de Institutul Național al Justiției, care a fost instituit în scopul asigurării formării profesionale inițiale a viitorilor judecători și formării profesionale continue a acestora, potrivit Legii nr. 152-XVI din 08 iunie 2006, privind Institutul Național al Justiției.

Formarea continuă se organizează preponderent la sediul INJ și pune accent pe realizarea domeniilor prioritare stabilite prin documentele strategice, pe modificările din legislația în vigoare, precum și pe necesitatea aplicării uniforme a legislației. La fel de importantă se consideră dezvoltarea de competențe aplicate și etică profesională, dobândirea unor tehnici și abilități non-juridice.

La coordonarea Planului de formare continuă pentru anul 2016 cu Consiliul INJ, Consiliul Superior al Magistraturii a accentuat necesitatea aplicării uniforme a legislației și instruirea în domeniile prioritare stabilite în realizarea acțiunilor cuprinse în documentele strategice naționale, printre care se enumeră: Strategia de Reformare a Sectorului Justiției, Acordul de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană pentru anii 2016-2017, Strategia Națională Anticorupție, Planul național în domeniul Drepturilor Omului, Planul de

acțiuni al Guvernului RM pentru anii 2015-2016, Pactul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale.

La 21 aprilie 2016, a fost adoptată Legea nr. 76 cu privire la reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești.

În această ordine de idei, în legătură cu reorganizarea instanțelor judecătorești, în temeiul art. 12 alin. 4) din sus-numita Lege, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat Institutului Național al Justiției includerea în programele de formare continuă pentru semestrul II al anului 2016 a tematicilor pentru specializarea judecătorilor în examinarea litigiilor cu caracter comercial, cauzelor penale săvârșite de persoane din efectivul de soldați, din corpul de sergenți și din corpul de ofițeri ale Armatei Naționale, din efectivul Trupelor de Carabinieri și al Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, precum și persoane din efectivul instituțiilor penitenciare, supuși ai serviciului militar în timpul concentrărilor, alte persoane referitor la care există indicații exprese în legislație.

Toate activitățile de formare continuă pe anul 2016 s-au desfășurat sub formă de: seminare, cursuri de instruire, ateliere de lucru, mese rotunde, conferințe naționale și internaționale.

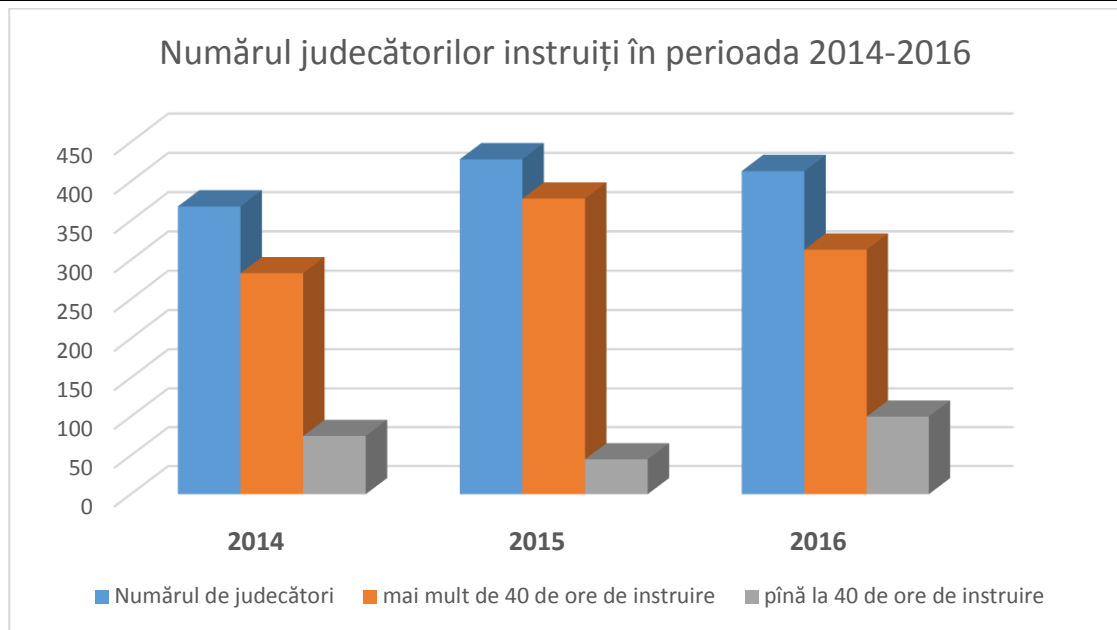
Potrivit art. 19 alin. (1) din Legea privind Institutul Național al Justiției, judecătorii au dreptul la formare continuă, prin selectarea temelor din Planul calendaristic, și necesită să acumuleze un număr de cel puțin 40 de ore anual.

În acest sens, menționăm că Institutul Național al Justiției, cu susținerea Programului de Consolidare a Instituțiilor Statului de Drept (USAID ROLISP), în anul de referință a elaborat Sistemul Informațional al Institutului Național al Justiției (SI INJ). Urmare acestuia, judecătorii au avut posibilitatea de a se înscrie electronic la seminarele din semestrul II, prin contul de acces creat în SI INJ.

Astfel, din numărul total de judecători instruiți în anul 2016, 100 de judecători au acumulat un număr de până la 40 de ore, iar 313 judecători au acumulat un număr mai mare de 40 de ore la seminarele organizate conform Planului calendaristic pentru semestrul I și II (conform bazei de date SI INJ).

Conform informațiilor din baza de date a INJ, în perioada anilor 2014-2016 a fost instruit, în cadrul Institutului Național al Justiției, aproape tot corpul de judecători – 97% din numărul total de judecători în funcție. Nivelul de instruire a corpului judecătoresc atinge plafoanele de vârf în ultimii doi ani. Creșterea interesului judecătorilor față de instruire în ultimii ani se datorează faptului că la fiecare trei ani are loc evaluarea performanțelor judecătorilor de către Colegiul de evaluare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Informația privind numărul de ore acumulate de către judecători în perioada 2014-2016 este prezentată în diagrama de mai jos.

Planul de formare profesională a judecătorilor pentru semestrele I și II ale anului 2016, a fost aprobat prin hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 32/2 din 26 ianuarie 2016 și nr. 568/23 din 06 septembrie 2016.

Conform Planului de formare profesională, judecătorii au fost antrenați în semestrele I și II ale anului 2016 în următoarele seminare, ateliere de lucru, mese rotunde, după cum urmează:

- Particularitățile aplicării noului mecanism de reparare de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea sau executarea în termeni rezonabili a hotărârilor judecătorești;
- Particularitățile examinării cauzelor civile privind decăderea din drepturile părintești și stabilirea domiciliului copilului minor. Obligațiile pozitive și coordonarea activității autorităților în litigiile cu privire la custodia copiilor;
- Participanții la procesul de insolvență. Modul de formulare a împuternicirilor, competențelor, drepturilor și obligațiilor: creditorul, creditorii, organele creditorilor, administratorul autorizat, instanța de judecată, alte organe de stat autorizate;
- Standardele și procedurile justiției pentru minori: competențele și abilitățile speciale pentru lucrul cu copiii;
- Poprirea și vânzarea drepturilor litigioase. Modul de înființare a popririi, modul de validare și desființare, efectele desființării;
- Excepția de neconstituționalitate;
- Standardele jurisprudenței CtEDO în materia obligației de motivare a hotărârilor judecătorești, ca una din garanțiile fundamentale ale dreptului la un proces echitabil, Rolul judecătorului în sfera publică. Reguli de protecție a autorității judecătorilor, libertatea de exprimare a judecătorilor și principiul publicității ședințelor (art.6 CEDO). Jurisprudența CtEDO și a instanțelor naționale;

- Implementarea legislației Republicii Moldova cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie;
- Protecția și prelucrarea datelor cu caracter personal în sistemul justiției;
- Procedura de judecare a cererilor privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc. Contestarea autorizărilor demersurilor executorului judecătoresc privind aplicarea interdicțiilor de a părăsi țara, pătrunderea forțată și anunțarea în căutare;
- Asistența juridică internațională în materie civilă;
- Jurisprudența națională și CtEDO în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, rasismului și intoleranței, Codul de etică a judecătorului în plan național și internațional;
- Sfera controlului judiciar al procedurii pre - judiciare. Plîngerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitatea specială de investigații;
- Activitatea specială de investigații;
- Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiunile informatice;
- Obligația pozitivă a statului în temeiul art. 2 și 3 din CEDO;
- Protecția dreptului de autor și a drepturilor conexe. Aspecte practice privind aplicarea legislației în domeniul proprietății intelectuale;
- Particularitățile de examinare a cauzelor civile în procedura de ordonanță (în special - a cererilor organelor fiscale);
- Unele aspecte privind prevenirea și combaterea comportamentului corupțional. Etica și deontologia profesională;
- Drepturile femeilor. Accesul la justiție. Accederea în profesie juridică;
- Asistența juridică internațională în materie penală;
- Etica și deontologia profesională a judecătorului. Libertatea de exprimare: drepturi și responsabilități. Comunicarea cu mass-media;
- Particularitățile soluționării litigiilor ce rezultă din protecția socială.
- Repararea prejudiciului cauzat de accidente de muncă;
- Standardele investigării eficiente a cazurilor de tortură, tratament inuman și degradant. Analiza juridico-penală a componenței de infracțiune prevăzută de art. 166¹ din CP;
- Standardele jurisprudenței CtEDO în materia provocării. Prezumția nevinovăției-garanția conform art. 6 din CEDO;
- Particularitățile instrumentării și judecării cauzelor penale de contrabandă. Crima organizată;
- Aspecte privind investigarea și judecarea crimelor de trafic de ființe umane: tehnici de audiere a victimelor/martorilor traficului de ființe umane;
- Constatarea faptului cu valoare juridică în cadrul procesului de insolvență;

- Executarea obligațiilor ce rezultă din contractul de înstrăinare a bunurilor, în special înstrăinarea bunului cu condiția întreținerii pe viață;
- Aplicarea reglementărilor Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale;
- Practica internă a aplicării tratatelor ONU în domeniul drepturilor omului;
- Particularitățile de examinare a litigiilor ce rezultă din prevederile Legii privind protecția consumatorului;
- Audierea în condiții speciale a copilului victimă/martor al infracțiunilor;
- Aplicarea legislației la examinarea cauzelor despre succesiune;
- Aspecte practice privind examinarea cauzelor pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (art. 364¹ CPP);
- Licențierea: examinarea cauzelor privind eliberarea, suspendarea și retragerea licenței;
- Particularitățile de examinare a litigiilor civile privind limitarea în capacitatea de exercițiu și declararea incapacității persoanei fizice;
- Drept contravențional: aspecte teoretice și practice. Rolul procurorului în procesul contravențional: bune practici în domeniu;
- Particularitățile examinării cauzelor ce rezultă din Legea cu privire la protecția concurenței. Practica judiciară;
- Consolidarea sistemului de probațiune juvenilă. Aplicarea legislației ce reglementează activitatea de probațiune. Liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen a persoanelor care execută pedeapsa cu închisoarea și înlocuirea părții neexecutate cu o pedeapsă mai blândă;
- Tehnologii informaționale, colectarea probelor electronice. Utilizarea softului i2, Analyst, iBase și Encase. Posibilități de cercetare a surselor credibile din țara de origine;
- Examinarea cauzelor penale în privința persoanelor incapabile. Aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical;
- Particularitățile aplicării legislației vamale;
- Jurisdicția Republicii Moldova în regiunea transnistreană, obligațiile pozitive și negative în materie;
- Aplicarea unor prevederi ale legislației privind gajul, ipoteca și leasing-ul;
- Instrumentarea și judecarea cauzelor de corupție și a celor conexe;
- Particularitățile de examinare a litigiilor financiar-bancare;
- Medierea și arbitrajul – mijloace alternative de soluționare a litigiilor în cauze penale, civile și comerciale;
- Gestionarea dosarelor și respectarea regulilor cu privire la amânarea examinării cauzelor. Modul de organizare a activității judecătorului la examinarea unor categorii de dosare civile în termene restrânse;

- Bunele practici din regiune în investigarea îmbogățirii ilicite și aplicarea confiscării extinse;
- Acțiunile ce reies din aplicarea Legii cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006 și Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Repararea despăgubirilor în urma accidentelor rutiere.
- Dreptul electoral;
- Practica aplicării de către instanțele de contencios administrativ a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ;
- Drepturile femeilor și accesul lor la justiție. Accederea în profesia juridică;
- Procedura de determinare a statutului de refugiat conform Convenției de la Geneva;
- Analiza juridică a cazurilor penale prin aplicarea tehnicii de relaționare ca metodă juridică de lucru pentru întocmirea, ordonarea și aprecierea complexă a actelor în cazurile penale;
- Jurisdicția Republicii Moldova în regiunea transnistreană, obligațiile pozitive și negative în materie;
- Fenomenul apatridiei în Republica Moldova;
- Instrumente SATURN și modul de implementare a lor în activitatea cotidiană a judecătorului. Instrumente CEPEJ privind calitatea justiției și a instanțelor de judecată; ghidul practic pentru evaluarea calității. Managementul timpului judiciar și a calității serviciului juridic;
- Dreptul de proprietate și buna credință. Dreptul de superficie, servitute și vecinătate;
- Principiile procesual penale și desfășurarea procedurii în dreptul penal;
- Activitatea specială de investigații;
- Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiunile informatice;
- Particularitățile aplicării legislației funciare;
- Îmbunătățirea accesului femeilor la justiție în cinci țări din Parteneriatul Estic;
- Aplicarea legislației la examinarea cauzelor despre succesiune;
- Egalitatea de gen și implementarea Legii nr. 121 cu privire la asigurarea egalității;
- Gestionarea dosarelor și respectarea regulilor cu privire la amânarea examinării cauzelor. Modul de organizare a activității judecătorului la examinarea unor categorii de dosare civile în termene restrânse;
- Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor săvârșite de minori. Procedura audierii minorilor;
- Atelier de lucru internațional în domeniul proprietății intelectuale;
- Aplicarea Convenției internaționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități;
- Particularitățile soluționării litigiilor ce rezultă din protecția socială. Repararea prejudiciului cauzat de accidente de muncă;
- Instrumentarea și judecarea cauzelor de corupție și a celor conexe;

- Regulile acordării reparațiilor echitabile conform art. 41 din CEDO;
- Practica instanțelor naționale privind examinarea litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă;
- Drepturile omului și internetul;
- Investigarea și judecarea infracțiunii de escrocherie și delapidare;
- Aspecte privind investigarea și judecarea crimelor de trafic de ființe umane: tehnici de audiere a victimelor/martorilor traficului de ființe umane;
- Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul transportului;
- Particularitățile de examinare a sesizărilor, modul și tactica de investigare a infracțiunilor ecologice. Convenția de la Aarhus;
- Standardele investigării eficiente a cazurilor de tortură, tratament inuman și degradant;
- Particularitățile instrumentării și judecării cauzelor penale de contrabandă. Crima organizată;
- Examinarea plîngerilor împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care efectuează activitatea specială de investigație;
- Particularitățile urmăririi penale și judecării cazurilor de evaziune fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor. Expertiza judiciar-contabilă în procesul penal;
- Particularitățile soluționării litigiilor ce țin de partajarea bunurilor proprietate în devălmășie și determinarea cotelor-părți din acestea;
- Examinarea litigiilor ce rezultă din aplicarea prevederilor Legii cu privire la societatea cu răspundere limitată și a Legii cu privire la societatea pe acțiuni;
- Particularitățile examinării cauzelor ce rezultă din legislația privind protecția concurenței. Practica judiciară;
- Instruirea membrilor Colegiilor abilitate cu investigarea abaterilor de la etica profesională.

Seminarele au fost organizate cu susținerea materială a partenerilor străini, cum ar fi Consiliul European, Fundația Germane pentru Cooperare Internațională (IRZ), Misiunea Norvegiană NORLAM, OSCE, ABA/ROLLI, ROLISP, ATRECO, etc., fapt pentru care CSM exprimă sincere mulțumiri reprezentanților acestor structuri pentru suportul acordat și mizează pentru o colaborare fructuoasă în continuare.

Ținând cont de numărul major de cauze contra Republicii Moldova aflate în proces de examinare la Curtea Europeană, tematica CEDO și jurisprudența relevantă a Curții Europene este larg reprezentată în programele de studii atât pentru cursul de formare inițială, cât și de instruire continuă a judecătorilor.

În anul 2016, Consiliul Superior al Magistraturii, în scopul executării competențelor sale în domeniul instruirii inițiale și continue a judecătorilor prevăzute la art. 4 al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, a delegat un șir de judecători la conferințe, seminare, cursuri de instruire, vizite de studii, mese rotunde, ateliere de lucru, forumuri juridice.

Astfel, pe parcursul anului 2016, de către INJ și partenerii săi în colaborare cu CSM, au fost organizate, conform planului calendaristic pentru semestrele I și II, 132 de seminare, mese rotunde pentru judecători, dintre care 6 seminare cu tematici în domeniul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și 6 seminare cu jurisprudența CEDO, fiind delegați pentru instruire 413 judecători.

Cu referire la *instruirea inițială a judecătorilor*, specificăm faptul că în conformitate cu art. 7 din Legea privind Institutul Național al Justiției, Consiliul INJ aprobă anual, pînă la 1 septembrie, programele didactice și planurile de învățămînt pentru cursurile de formare inițială și continuă, iar pentru adoptarea hotărîrilor în domeniile vizate, este obligatorie coordonarea acestora cu Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și Ministerul Justiției.

Astfel, prin hotărîrea CSM nr. 589/24 din 13 septembrie 2016, la solicitarea INJ, Plenul Consiliului a avizat pozitiv proiectul Planului de formare inițială în partea ce ține de instruirea inițială a candidaților la funcția de judecător, în cadrul Institutului Național al Justiției, pentru perioada 1 octombrie 2016 - 31 martie 2018.

Cunoștințele specifice necesare pentru a practica funcția de judecător sunt adesea obținute prin formare inițială. În majoritatea statelor, acest lucru este obligatoriu.

Beneficiari ai instruirii inițiale sunt candidații la funcția de judecător și de procuror, grefierii, asistenții judiciari, șefii secretariatelor instanțelor judecătorești și consilierii de probațiune numiți în funcție, precum și alte categorii de persoane ce contribuie la înfăptuirea justiției.

La formarea inițială a judecătorilor, oferită de Institutul Național al Justiției în parteneriat cu CSM, s-a pus accentul pe domeniile prioritare stabilite prin documentele strategice și dinamica procesului legislativ. În procesul studiilor, o atenție sporită se atrage asupra cunoașterii aprofundate a legislației naționale, a documentelor europene și internaționale la care Republica Moldova este parte, a jurisprudenței instanțelor judecătorești și a Curții Constituționale, a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Comunităților Europene, a dreptului comparat.

În conformitate cu art.7 din Legea nr. 152-XVI din 08 iunie 2006 privind Institutul Național al Justiției, Consiliul INJ aprobă anual, pînă la 30 noiembrie, Planul de formare a formatorilor, iar pentru adoptarea hotărîrilor în partea vizată, este obligatorie coordonarea cu Consiliul Superior al Magistraturii. Prin hotărîrea CSM nr. 784/32 din 22 noiembrie 2016, Consiliul a aprobat Planul de formare a formatorilor remarcînd corespunderea lui tuturor rigorilor. Concomitent, CSM a propus includerea activității formatorilor în autorizarea testării integrității profesionale și aprecierea rezultatului testului de integritate profesională. Elaborarea planului a fost realizată în baza Metodologiei de evaluare a calității de formare din cadrul Institutului Național al Justiției.

Totodată, la demersul INJ, prin hotărîrea CSM nr. 783/32 din 22 noiembrie 2016, CSM a avizat proiectul Planului modular de formare continuă a judecătorilor, cu propunerea de a suplini planul modular cu o serie de module privind instruirea în autorizarea testării integrității profesionale și aprecierea rezultatului testului de integritate profesională, precum și perfecționarea în partea ce ține de procedura civilă, penală, contravențională, insolvabilitate și de contencios administrativ.

2.6 Tragerea la răspundere disciplinară și aplicarea sancțiunilor în privința judecătorilor

Răspunderea disciplinară a judecătorilor este reglementată de prevederile Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în vigoare din 01 ianuarie 2015. Noul mecanism de răspundere disciplinară al judecătorilor este prin urmare aplicat de doi ani, substituind mecanismul prevăzut de Legea nr. 950 din 19 iulie 1996 cu privire la colegiul disciplinar și la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

În acest context, cu referire la perioada anului 2016, Plenul Colegiului disciplinar a examinat cauze disciplinare în care au fost invocate abateri disciplinare prevăzute la art. 4 din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor:

- *nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea examinării cauzei, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. a) Legea nr. 178, a fost invocată în 2 cauze disciplinare;*

- *aplicarea în mod intenționat, cu rea voință sau aplicarea repetată din neglijență gravă a legislației contrar practicii judiciare uniforme, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. b) Legea nr. 178, a fost invocată în 15 de cauze disciplinare;*

- *acțiunile judecătorului în procesul de înlăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. c) Legea nr. 178, a fost invocată în 9 cauze disciplinare;*

- *imixtiunea în activitatea de înlăptuire a justiției a altui judecător, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. d) Legea nr. 178, a fost invocată în 1 cauză disciplinară;*

- *încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. g) Legea nr. 178, a fost invocată în 30 de cauze disciplinare;*

- *încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înlăptuire a justiției, abatere invocată la art. 4 alin. (1) lit. i) Legea nr. 178, a fost invocată în 41 de cauze disciplinare;*

- *neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere, imputabilă judecătorului, a unei obligații de serviciu, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. j) Legea nr. 178, a fost invocată în 6 cauze disciplinare;*

- *atitudinea nedemnă în procesul de înlăptuire a justiției față de colegi, avocați, experți, martori sau alte persoane, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. k) Legea nr. 178, a fost invocată în 5 cauze disciplinare;*

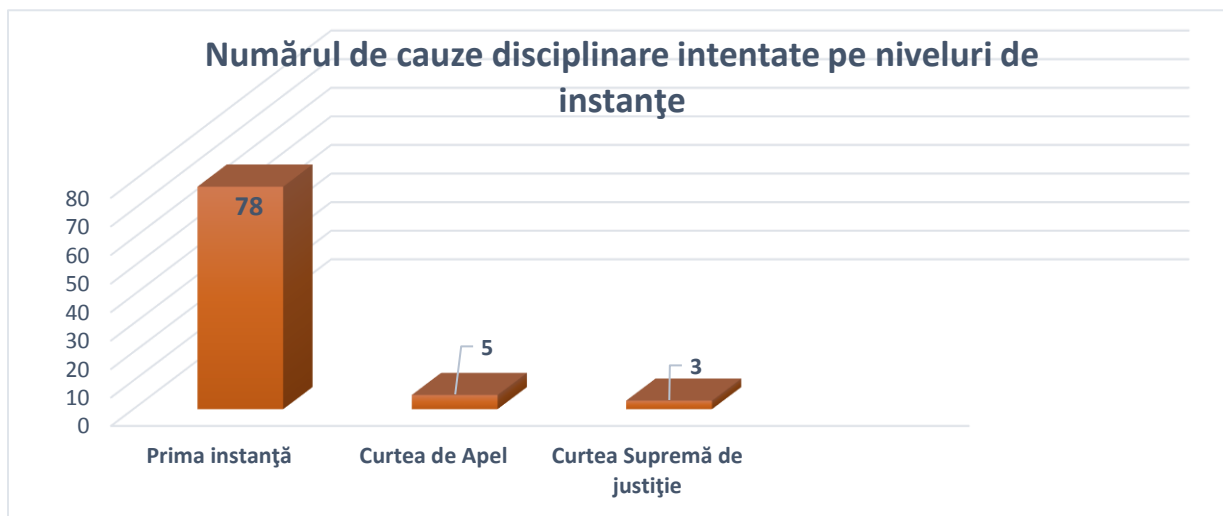
- *încălcarea prevederilor referitoare la incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu care îi privesc pe judecători, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. l) Legea nr. 178, a fost invocată în 2 cauze disciplinare;*

- utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești ori, motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de judecător, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. o) Legea nr. 178, a fost invocată în 4 cauze disciplinare;

- alte manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, abatere prevăzută la art. 4 alin. (1) lit. p) Legea nr. 178, a fost invocată în 8 cauze disciplinare.

Cauzele disciplinare intentate vizează judecătorii din instanțele de toate nivelurile.

Informația privind numărul de cauze intentate în privința judecătorilor după nivelul de instanțe se prezintă în diagrama de mai jos.

Analizând numărul total de cauze înregistrate la Colegiul disciplinar în anul 2016, constatăm că, acestea vizează judecători din 29 de instanțe judecătorești:

Judecătoria Rîșcani, Chișinău - 13 cauze disciplinare;

Judecătoria Buiucani, Chișinău - 9 cauze disciplinare;

Judecătoria Centru, Chișinău - 9 cauze disciplinare;

Judecătoria Ciocana, Chișinău - 4 cauze disciplinare;

Judecătoria Orhei - 9 cauze disciplinare;

Judecătoria Leova - 1 cauză disciplinară;

Judecătoria Fălești - 1 cauză disciplinară;

Judecătoria Soroca - 1 cauză disciplinară;

Judecătoria Căușeni - 2 cauze disciplinare;

Judecătoria Cahul - 3 cauze disciplinare;

Judecătoria Briceni - 1 cauză disciplinară;

Judecătoria Anenii Noi - 2 cauze disciplinare;

Judecătoria Criuleni - 1 cauză disciplinară;

Judecătoria Ceadâr-Lunga - 1 cauză disciplinară;

Judecătoria Edineț - 1 cauză disciplinară;

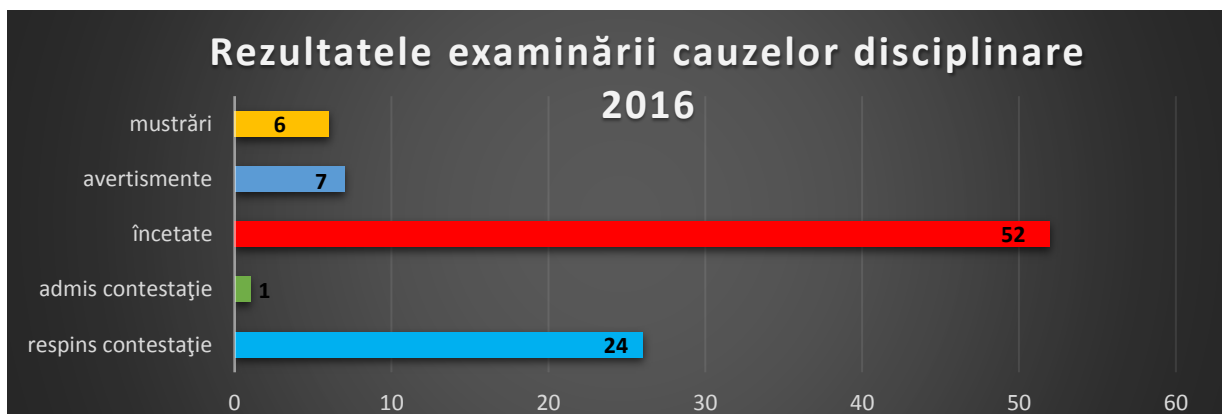
Judecătoria Militară - 1 cauză disciplinară;

Judecătoria Cimișlia -2 cauze disciplinare;
 Judecătoria Bălți -5 cauze disciplinare;
 Judecătoria Vulcănești -2 cauze disciplinare;
 Judecătoria Șoldănești -1cauză disciplinară;
 Judecătoria Comercială -1 cauză disciplinară;
 Judecătoria Telenești - 1 cauză disciplinară;
 Judecătoria Drochia - 1 cauză disciplinară;
 Judecătoria Ialoveni -2 cauze disciplinare;
 Judecătoria Hîncești - 1 cauză disciplinară;
 Judecătoria Sîngerei -1 cauză disciplinară;
 Judecătoria Cantemir -2 cauze disciplinare;
 Curtea de Apel Chișinău - 4 cauze disciplinare;
 Curtea de Apel Bălți - 1 cauză disciplinară;
 Curtea Supremă de Justiție - 3 cauze disciplinare;

Pe parcursul anului 2016, Colegiul disciplinar s-a convocat 17 ședințe, în cadrul cărora au fost examinate 72 de cauze disciplinare (9 fiind conexe formînd 3 proceduri) fiind emise **65 de hotărîri**;

28 - contestații asupra hotărîrilor completelor de admisibilitate (2 fiind conexe formînd o procedură), fiind emise **25 de hotărîri** (2 transferate ca restanță pentru anul 2017).

În anul 2016 Plenul Colegiului disciplinar a adoptat **13 hotărîri de aplicare a sancțiunii disciplinare**.

De asemenea, este de reținut faptul că, împotriva unuia și aceluiași judecător au fost intentate și examinate cîte 2 sau mai multe cauze:

1. Aliona Miron, judecător la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău - 2 cauze;
2. Vladimir Brașoveanu, judecător la Curtea de Apel Chișinău - 2 cauze;
3. Sofia Aramă, judecător la Judecătoria Cimișlia - 2 cauze;
4. Ina Dutca, judecător la Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău - 2 cauze;
5. Mihail Bușuleac, judecător la Judecătoria Cahul - 2 cauze;

6. Elvira Lavciuc, judecător la Judecătoria Șoldănești - 2 cauze;
7. Gheorghe Mîțu, judecător la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău - 2 cauze;
8. Sergiu Lazari, judecător la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău - 2 cauze;
9. Victor Rațoi, judecător la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău - 2 cauze;
10. Nicolae Ocerednîi, ex-judecător la Judecătoria Bălți - 2 cauze;
11. Garri Bivol, judecător la Judecătoria Centru, mun. Chișinău - 2 cauze;
12. Steliana Lazari, judecător la Judecătoria Orhei - 4 cauze;
13. Vasile Negruța, judecător la Judecătoria Orhei - 4 cauze;
14. Serghei Papuha, judecător la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău - 5 cauze.

Contestațiile asupra hotărîrilor emise de Plenul Colegiului disciplinar

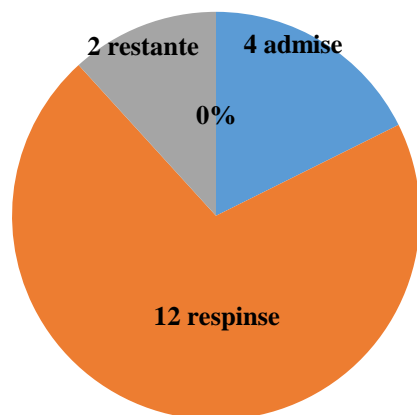
Una din garanțiile respectării drepturilor fundamentale ale părților, o constituie existența căilor de atac, ce asigură calitatea actelor de dispoziție emise.

Astfel, hotărîrile Plenului Colegiului disciplinar pot fi contestate în termen de 15 zile de la data primirii copiei hotărîrii motivate, la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, Inspekția judiciară sau judecătorul vizat în hotărîre. Termenul de 15 zile este un termen de decădere. La expirarea acestuia hotărîrile Colegiului disciplinar devin irevocabile (art. 39 din Legea 178).

În perioada raportată, la Consiliul Superior al Magistraturii, **au fost contestate 18** hotărîri ale Plenului Colegiului disciplinar.

Contestațiile asupra hotărîrilor Colegiului disciplinar au fost examinate în conformitate cu prevederile Legii nr. 178 din 25 iulie 2014.

Rezultatul examinării contestațiilor împotriva hotărîrilor CD

Ca rezultat al examinării contestațiilor, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a anulat 4 hotărîri emise de Plenul Colegiului disciplinar, după cum urmează:

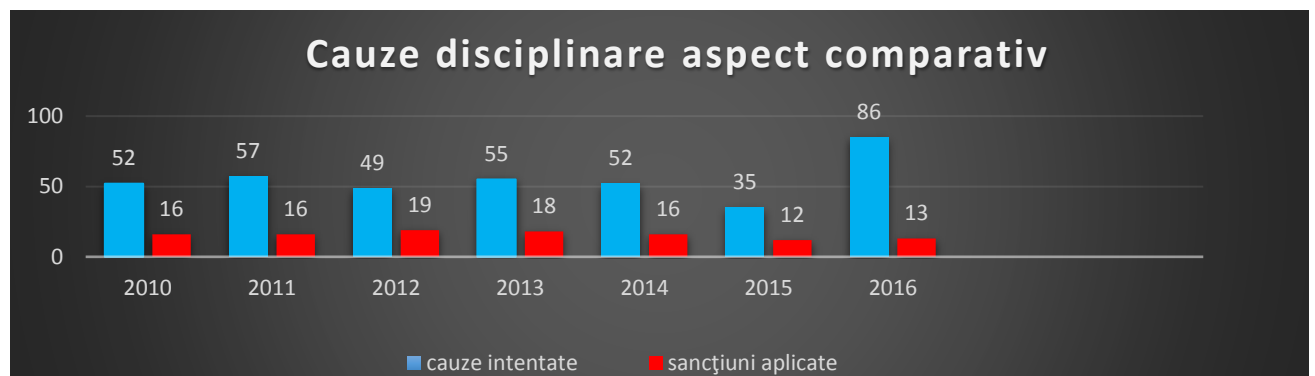
- 1 hotărîre de încetare a procedurii disciplinare (jud. D. Sușchevici), fiind adoptate o altă hotărîre la fel, de încetare a procedurii pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară;
- 2 hotărîri de aplicare a sancțiunii sub formă de **mustrare**, fiind adoptate noi hotărîri:
 - de sistare a procedurii, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere disciplinară (jud. I. Cotea);
 - de încetare a procedurii disciplinare, pe motiv că nu a fost comisă o abatere disciplinară (I. Sîrcu, G. Stratulat, I. Oprea, I Druță);
- 1 hotărîre de aplicare a sancțiunii sub formă de **avertisment**, fiind adoptată o nouă hotărîre de aplicare a sancțiunii - **eliberare din funcția de judecător** (jud. Adela Andronic).

Prin urmare, Consiliul Superior al Magistraturii în anul 2016, a aplicat următoarele sancțiuni: 6 - avertismente; 4 - mustrări; 1- eliberare din funcție.

Prin implementarea Legii nr. 178, procedura și modul de activitate a Colegiului disciplinar au fost modificate esențial. Colegiul disciplinar a fost investit cu noi atribuții și competențe. Acesta, își desfășoară activitatea atât în cadrul ședințelor plenare, cât și în cadrul ședințelor Completelor de admisibilitate.

Prin instituirea Completelor de admisibilitate, etapa de intentare a procedurii disciplinare este înlocuită cu procedura admisibilității, art. 27-29 din Legea nr. 178. Prin introducerea acestor prevederi, dreptul exclusiv de intentare a procedurii disciplinare, de la membrul CSM, se transferă la un Complet compus din 3 membri ai Colegiului disciplinar. Completul decide, în baza materialelor prezentate de Inspekția judiciară, admisibilitatea sesizării pentru examinare în fond de Colegiul disciplinar.

Instituirea Completelor de admisibilitate a condus la majorarea considerabilă a numărului de proceduri disciplinare intentate, comparativ cu anii precedenți.

Capitolul III

ASPECTE PRIVIND ACTIVITATEA INSPECȚIEI JUDICIARE ÎN ANUL 2016

Înfăptuirea justiției este o sarcină pe cât de nobilă și onorabilă, pe atât de grea și responsabilă. Realizarea ei solicită în permanență magistraților o muncă asiduă și scrupuloasă, dar și o atitudine profesionistă și onestă. Fiind parte integrantă a societății și aflându-se mereu în atenția opiniei publice, magistrații zi de zi depun eforturi susținute pentru ca, în procesul înfăptuirii actului de justiție, să dea dovadă de intransigență, imparțialitate și corectitudine. Or, de profesionalismul și integritatea magistraților depinde cât de calitativ, eficient și convingător va fi actul de justiție înfăptuit.

Consiliul Superior al Magistraturii în mod direct, cât și prin intermediul organelor subordonate, exercită atribuții de autoadministrare a sistemului judecătoresc, în scopul sporirii calității actului de justiție, transparenței activității judiciare și credibilității societății civile în justiție.

Inspecția judiciară, fiind un organ din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii își desfășoară activitatea în conformitate cu competențele prevăzute de art. 7¹ al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, alte acte normative relevante și Planul de lucru pentru anul 2016.

Potrivit articolului 7¹ citat, una din competențele Inspecției judiciare constă în verificarea activității organizatorice a instanțelor judecătorești la înfăptuirea justiției.

În acest sens, la 01 martie 2016 Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat prin Hotărârea nr.135/6 Planul de lucru al Inspecției judiciare pentru anul 2016, privind verificarea activității organizatorice a instanțelor judecătorești la înfăptuirea justiției.

În scopul exercitării atribuțiilor și executării Planului de lucru, Inspecția judiciară, potrivit art. 7² alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, urma să verifice activitatea organizatorică privind efectuarea justiției a 12 instanțe judecătorești, și anume: judecătoriile **Centru, mun.Chișinău, Telenești, Sîngerei, Ocnița, Glodeni, Călărași, Nisporeni, Edineț, Dubăsari, Taraclia, Basarabeasca și Cimișlia.**

Obiectivele controalelor au constat în verificarea organizării și coordonării eficiente a activității instanțelor judecătorești, perfectării și realizării procedurilor de personal, planificării și executării bugetului instanței, evidenței materialelor, dosarelor civile, penale, contravenționale și respectării procedurii la examinarea acestora, activității judecătorului de instrucție, utilizării Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) și sistemelor audio (Femida), modului de soluționare a plângerilor și sesizărilor, activității de grefă, registratură și arhivă.

Urmare a controalelor desfășurate, Inspecția judiciară a întocmit acte de control, proiectele cărora, conform art. 7² alin. (6) din Legea cu privire la CSM, au fost prezentate spre informare instanțelor supuse controlului, acestea fiind în drept să prezinte Consiliului Superior

al Magistraturii, în termen de 10 zile lucrătoare, în formă scrisă, comentarii și obiecții pe marginea acestora.

Actele finale de control au fost examinate în Plenul Consiliului Superior al Magistraturii cu emiterea hotărârilor de rigoare.

O altă competență atribuită Inspecției judiciare în temeiul Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, constă în examinarea petițiilor cetățenilor în probleme ce țin de etica judiciară, adresate Consiliului Superior al Magistraturii și verificarea sesizărilor privind faptele care pot constitui abateri disciplinare.

În acest sens, este necesar de menționat că în perioada de 01 ianuarie – 31 decembrie 2016, Inspecției judiciare i-au fost repartizate spre examinare 325 petiții și 1687 sesizări.

La toate adresările, calificate ca petiții, s-a dat răspuns petiționarilor în termenele stabilite de lege, cu verificarea, în unele cazuri, a circumstanțelor invocate și luarea de măsuri pentru eliminarea diferitelor nereguli constatate.

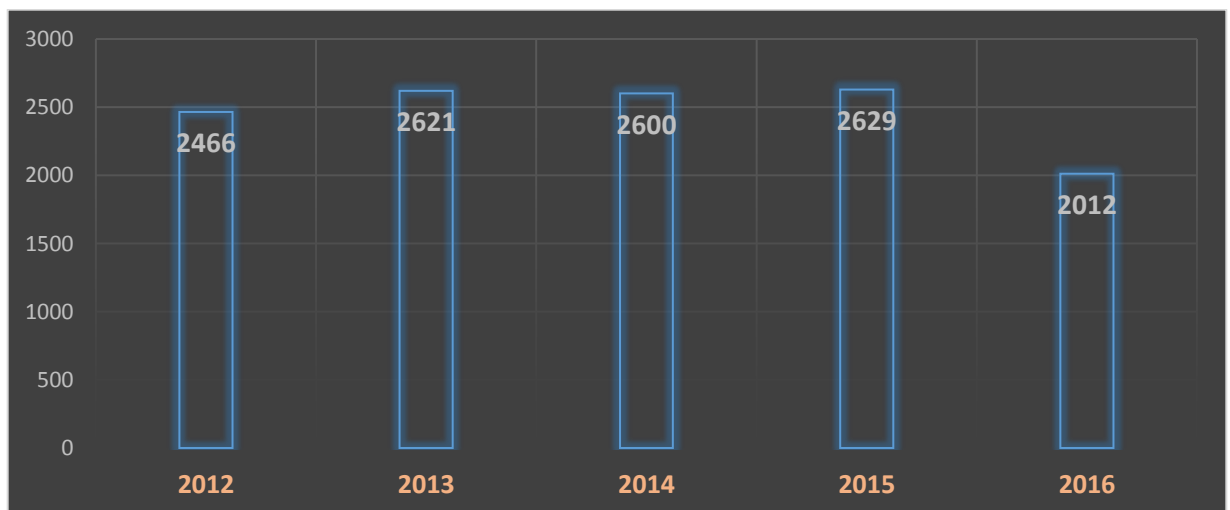
Caracterul petițiilor a vizat în principal dezacordul cu sentințele, hotărârile, încheierile și deciziile instanțelor judecătorești, unele chestiuni privind modalitatea de examinare a dosarelor, dar în care nu au fost invocate fapte de abateri disciplinare. Examinarea sesizărilor a fost efectuată conform procedurilor prevăzute în Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Delimitarea petițiilor și sesizărilor se efectuează de inspectorul-judecător principal la repartizarea acestora, în mod aleatoriu, inspectorilor-judecători.

De menționat, că dacă în adresările cetățenilor sau a persoanelor juridice se conțin oricare din informațiile cu privire la diverse încălcări în activitatea judecătorilor, acestea se califică ca sesizări și se verifică conform procedurilor din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Dacă în adresări există informații de altă natură, decât încălcări ale judecătorilor în procesul de înfăptuire a justiției, acestea se califică ca petiții și se verifică în modul corespunzător, cu informarea petiționarilor.

Dinamica numărului petițiilor/sesizărilor adresate Consiliului Superior al Magistraturii în perioada anilor 2012-2016

Astfel, în comparație cu anii precedenți, numărul de sesizări în anul 2016, a scăzut considerabil cu peste 600 sesizări.

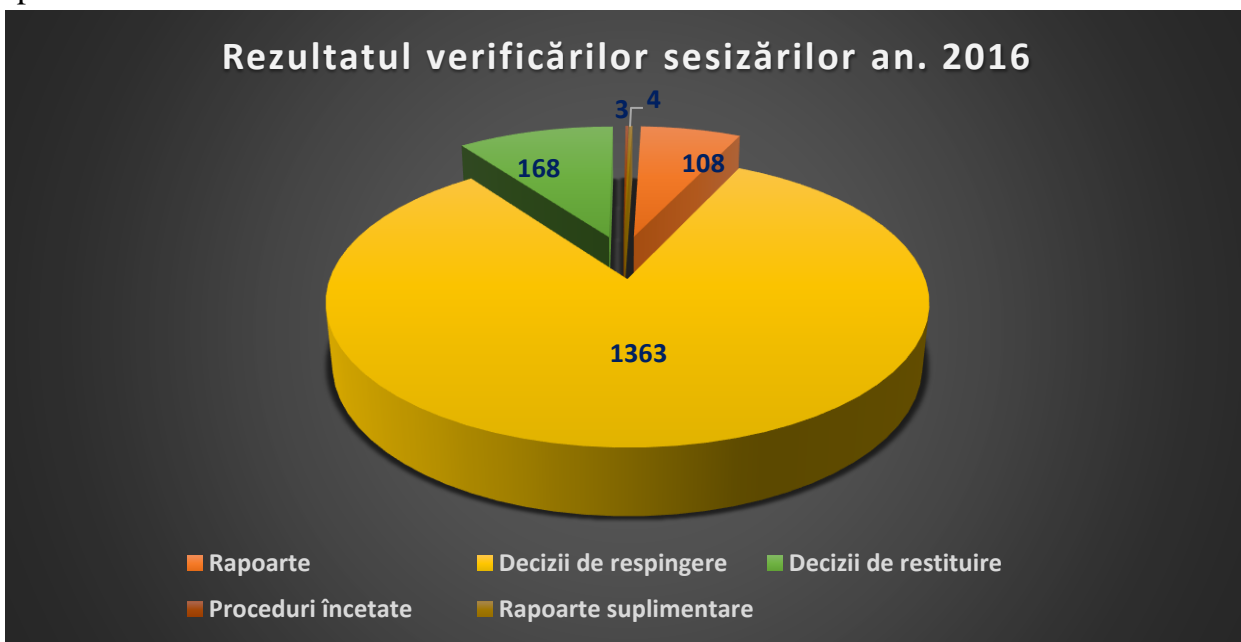
Scăderea numărului de adresări se poate justifica pe mai multe motive:

- micșorarea numărului de încălcări în activitatea judecătorilor;
- influența pozitivă a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor și înregistrările audio a ședințelor de judecată;
- transparența activității instanțelor de judecată, publicitatea informațiilor cu privire la acțiunile desfășurate;
- calitatea mai eficientă a ședințelor de judecată și a hotărârilor adoptate;
- procedurile specifice de examinare a sesizărilor de către organele competente (Inspekția judiciară, Completele de admisibilitate, Colegiul disciplinar);
- calitatea actelor procesuale ale Inspekției judiciare, Completelor de admisibilitate și a Colegiului disciplinar, inclusiv a deciziilor de respingere ca neîntemeiate a sesizărilor și a Rapoartelor ș.a.

Majoritatea sesizărilor examinate în anul 2016, s-au referit la dezacordul cu hotărârile, încheierile și deciziile instanțelor judecătorești, adoptarea hotărârilor ilegale, încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției, conduita judecătorilor, încălcarea termenelor de redactare a hotărârilor, încălcarea termenelor rezonabil de soluționare a cauzelor, modul de repartizare a cauzelor parvenite în instanță, refuzul de a elibera copiiile de pe actele judecătorești, conform solicitărilor, inclusiv în limba rusă, ș.a.

În procesul examinării sesizărilor s-au constatat mai multe incertitudini la adoptarea deciziilor de respingere a acestora pe motivul calificării lor ca vădit neîntemeiate.

În multe sesizări au fost invocate frecvent încălcări ale normelor imperative în procesul înfăptuirii justiției, autorii sesizărilor aducând, în acest sens, probele și argumentele în esența litigiilor, ca într-o cale de atac, care nu sunt de competența Inspekției judiciare de apreciere a acestora.

Mai mult, marea majoritate a sesizărilor conțineau concluziile fie de inexistență a faptelor care ar constitui abateri disciplinare, fie concluzii de inoportunitate de atragere la răspundere disciplinară din motive obiective (spre exemplu, redactarea hotărârii motivate de după revenirea judecătorului din concediu în temeiul apelului sau cererii depuse în perioada aflării judecătorului în concediu).

Respectiv, prin practica de examinare a sesizărilor, se constată că o sesizare poate fi calificată ca vădit neîntemeiată, dacă sunt invocate fapte care nu fac referință la abaterile prevăzute de art.4 sau chiar dacă se face referință la anumite temeuri din art. 4 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, acestea, evident, pot fi respinse ca vădit neîntemeiate, dacă nu se încadrează în temeurile invocate sau dacă nu se confirmă comiterea acțiunilor/faptelor.

În rezultatul examinării sesizărilor, Inspekția judiciară a întocmit și prezentat completelor de admisibilitate ale Colegiului disciplinar pe perioada respectivă **108 rapoarte și 4 rapoarte suplimentare**, ce constituie **6,9 %** din numărul total de sesizări examinate.

Potrivit art. 19 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Inspekția Judiciară, ca subiect de sesizare poate să se autosesizeze în privința faptelor, care le-au devenit cunoscute în exercitarea drepturilor sau atribuțiilor de funcție sau în baza informațiilor difuzate de mass-media.

Pe parcursul anului 2016 Inspekția judiciară s-a autosesizat în **10** cazuri pe faptele cunoscute, din diferite surse, cu privire la activitatea sistemului judecătoresc, cu verificarea acestora și adoptarea soluțiilor, conform legii.

Inspekția judiciară a reacționat prin autosesizări la toate informațiile din mass-media care puteau afecta negativ imaginea sistemului judecătoresc sau imaginea profesională a judecătorilor. Or, reputația profesională constituie o valoare fundamentală în exercitarea funcției de judecător și reprezintă, totodată, percepția creată în conștiința colectivă asupra modului în care sunt exercitate responsabilitățile profesionale.

Deopotrivă, reputația profesională este o consecință a integrității morale și profesionale pe care trebuie să o manifeste fiecare magistrat și include atitudinea de ansamblu pe care acesta o adoptă în relațiile cu toate persoanele în exercitarea profesiei.

Privită din această perspectivă, reputația magistratului presupune obligația de a avea o conduită generală impecabilă, căreia îi corespunde dreptul de a se bucura de reputație în fața societății, a justițiabililor pe de o parte și, de cealaltă parte, obligația statului de a garanta menținerea reputației magistratului, atunci când se constată că anumite fapte sunt de natură să îi afecteze prestigiul și, în consecință, autoritatea de care trebuie să se bucure în exercitarea profesiei. În același timp, este un factor care conferă magistratului credibilitate și autoritate în exprimarea opiniilor, cu precădere a celor profesionale.

În acest sens există și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care, în diferite cauze a statuat că interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior aceluia de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora, că activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite, pentru a nu submina autoritatea acesteia.

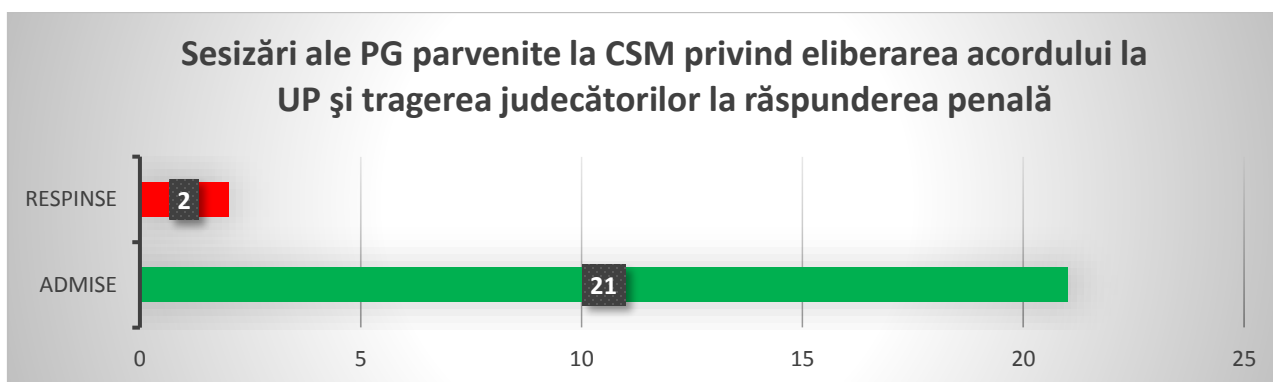
Într-un stat de drept nu se admite exploatarea nemulțumirilor referitoare la unele hotărâri judecătorești asupra întregului sistem judiciar. În măsura în care se procedează astfel, persoana care face aceste afirmații, indiferent de modalitatea prin care sunt exprimate, aduce inevitabil atingere principiului constituțional al separației puterilor în stat, cu consecința scăderii prestigiului justiției și implicit a independenței și reputației judecătorilor.

Atribuțiile Inspecției judiciare la verificarea temeiurilor respingerii candidaturilor propuse de CSM și a demersurilor care au ca obiect acordul Consiliului privind pornirea urmăririi penale împotriva judecătorului

În conformitate cu art. articolul 7¹, alin. (6), lit. c) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii Inspecția judiciară are competențe de verificare a demersurilor care au ca obiect acordul Consiliului Superior al Magistraturii privind pornirea urmăririi penale împotriva judecătorului.

Pe parcursul anului 2016 Inspecția judiciară a verificat **23 demersuri ale Procurorului General** a Republicii Moldova, care au avut ca obiect eliberarea acordului Consiliului Superior al Magistraturii la pornirea urmăririi penale și altor acțiuni procesuale în privința a **21 de judecători**, inclusiv în privința a 8 ex-judecători.

De menționat că la examinarea demersurilor care au ca obiect acordul Consiliului Superior al Magistraturii privind pornirea urmăririi penale împotriva judecătorului, Inspecția judiciară verifică corespunderea circumstanțelor de fapt expuse în sesizare (existența actului judecătoresc adoptat de judecătorul, în privința căruia se solicită tragerea la răspundere penală, acțiunile săvârșite etc.), fără să se expună în privința existenței bănuielilor rezonabile de comitere a infracțiunii.

Tot în temeiul art. 7¹ alin. (6), din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii Inspecția judiciară studiază și temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova sau de Parlament a candidaturilor propuse de Consiliul pentru numirea în funcția de judecător sau pentru numirea în funcția de vicepreședinte ori de președinte al instanței judecătorești, cu prezentarea unei note informative argumentate Consiliului Superior al Magistraturii.

Inspekția judiciară a verificat temeiul respingerii de către Președintele Republicii Moldova a candidaturilor propuse de Consiliul Superior al Magistraturii pentru:

- numirea în funcția de judecător la Judecătoria Rezina;
- numirea în funcția de vicepreședinte la Curtea de Apel Comrat.
- numirea în funcția de președinte la Curtea de Apel Cahul.

În rezultatul verificărilor efectuate de Inspekția judiciară au fost întocmite **3** note informative, care au fost examinate în cadrul ședințelor plenare ale Consiliului Superior al Magistraturii.

Capitolul IV

ADMINISTRAREA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI

4.1 Statele de personal ale instanțelor judecătorești

În conformitate cu prevederile art. 21 alin. (3) din Legea privind organizarea judecătorească, instanțele judecătorești se asigură cu numărul necesar de judecători, precum și cu numărul necesar de personal în condițiile prezentei legi și ale hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii.

În vederea realizării acestei prevederi legale, la situația 01 ianuarie 2016 efectivul-limită de unități de personal a constituit 2593, inclusiv:

- Curtea Supremă de Justiție - 253 unități, inclusiv 33 posturi de judecător;
- curțile de apel - 468 unități, inclusiv 94 posturi de judecător;
- judecătorii - 1872 unități, inclusiv 343 posturi de judecător.

Instanțele judecătorești au elaborat scheme de încadrare începând cu 01 ianuarie 2016 cu prezentarea ulterioară Consiliului Superior al Magistraturii pentru aprobare și avizare la Ministerul Finanțelor.

Pe parcurs, la unele categorii de personal au avut loc modificări ale salariilor de funcție, inclusiv:

- începând cu 1 martie 2016, au fost majorate treptele de salarizare a funcționarilor publici în baza rezultatelor evaluării performanțelor individuale;

- începând cu 01 aprilie 2016 s-au majorat salariile de funcție ale judecătorilor, fiind aplicat coeficientul $K=1,0$ la salariul realizat pe economie pentru anul 2015, calculat conform prevederilor legislației în vigoare.

În acest context, prin intermediul Consiliului Superior al Magistraturii, au fost elaborate și aprobate noi scheme de încadrare începând cu 01 aprilie 2016, cu înregistrarea ulterioară la Ministerul Finanțelor.

Suplimentar, prin Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr.671/26 din 15 septembrie 2015, nr. 774/30 din 20 octombrie 2015, nr. 865/35 din 17 noiembrie 2015, nr. 962/39 din 15 decembrie 2015 au fost operate unele modificări cu privire la numărul de unități în instanțe și aprobate 43 unități suplimentare. Reieșind din faptul că, în anul 2015 nu au fost identificate rezerve financiare pentru finanțarea acestor posturi, executarea hotărârilor nominalizate a devenit posibilă odată cu aprobarea Legii bugetului de stat pentru anul 2016, nr.154 din 01 iulie 2016.

Prin urmare, au fost elaborate și aprobate 12 state de personal, în care s-a majorat efectivul-limită pentru instanțele judecătorești, după cum urmează: Judecătoria Bălți, judecătoriile Botanica, Buiucani, Centru, Ciocana, Rîșcani, mun. Chișinău, și Curtea de Apel Chișinău. Astfel, au fost repartizate 12 posturi de judecător, 12 posturi de grefier, 12 posturi de asistent judiciar, 4 posturi de funcționar public și 3 posturi de personal tehnic. Concomitent s-au redistribuit unele posturi între instanțele judecătorești după cum urmează:

s-au diminuat cu 4 unități de personal la judecătoriile Bender, Ocnița, Fălești și Glodeni, cu majorarea ulterioară la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău. S-au redifinit unele funcții în interiorul instanțelor, inclusiv la Judecătoria Taraclia și judecătoriile Rîșcani, Botanica, mun. Chișinău.

În rezultat, au fost elaborate, verificate și avizate 12 scheme de încadrare începînd cu 10 august 2016.

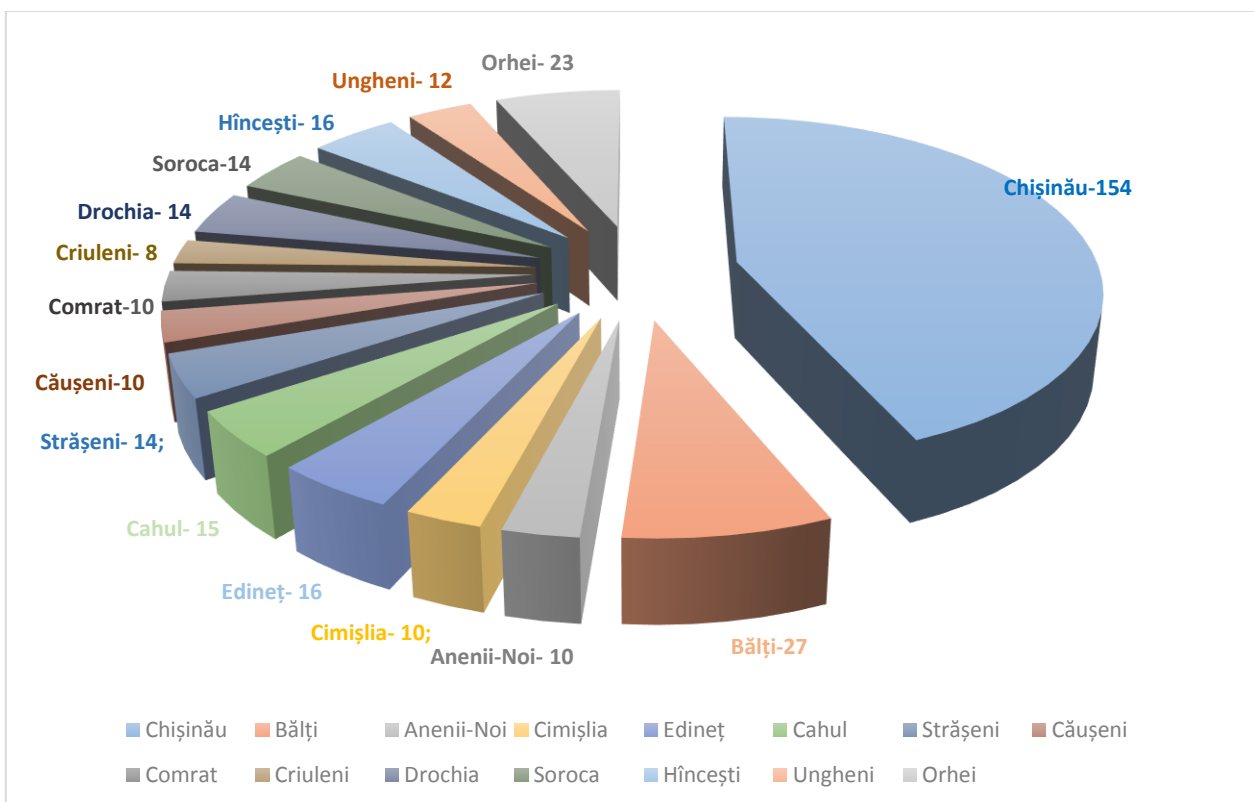
La 21 aprilie 2016, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, care a intrat în vigoare la 01 iulie 2016, cu unele excepții.

Legea menționată reglementează modul de reorganizare a sistemului instanțelor judecătorești, inclusiv organizarea și funcționarea instanțelor nou-create.

În acest sens, CSM a elaborat Planul de acțiuni privind implementarea Legii cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.546/23 din 06 septembrie 2016.

Conform datelor statistice s-a constatat că, în anii 2011-2015 în judecătorii au fost examinate în mediu 224074 dosare pe an. Prin împărțirea numărului mediu de dosare pe an la 359 posturi de judecători s-a stabilit volumul de lucru mediu per judecător, care constituie 624 dosare. Deci, ținînd cont de circumstanțele constatate și de sarcina de muncă per sistem, cît și de necesitatea asigurării unui volum uniform de lucru în instanțele judecătorești, prin Hotărârea CSM nr.547/23 din 06 septembrie 2016 s-a aprobat efectivul – limită de unități de personal pentru judecătorii pe anul 2017, în număr de 1888 unități, inclusiv 353 posturi de judecător, după cum reflectă diagrama de mai jos.

Redistribuirea posturilor de judecători între judecătoriile nou-create

Totodată, în vederea asigurării calității actului justiției, eficienței sistemului judecătoresc și a distribuirii echitabile a sarcinilor între instanțele judecătorești, la 13 septembrie 2016 prin Hotărârea CSM nr. 585/24 s-a aprobat structura-tip a judecătoriilor nou-create, care urma să înceapă activitatea la 01 ianuarie 2017.

Au fost elaborate și aprobate 15 state de personal a instanțelor nou-create, după cum urmează: Anenii Noi, Bălți, Cahul, Căușeni, Cimișlia, Chișinău, Comrat, Criuleni, Drochia, Edineț, Hîncești, Orhei, Strășeni, Soroca, Ungheni, cu avizarea ulterioară la Cancelaria de Stat.

În total, pe parcursul anului de către Direcția administrare judecătorească din cadrul Consiliului au fost verificate și prezentate spre înregistrare 27 state de personal și 114 scheme de încadrare elaborate de către instanțele judecătorești.

4.2 Bugetul instanțelor judecătorești

În conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) din Legea privind organizarea judecătorească, mijloacele financiare necesare bunei funcționări a instanțelor judecătorești sunt aprobate de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, fiind incluse în bugetul de stat.

Reieșind din necesitățile instanțelor judecătorești, Consiliului Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr. 614/25 din 02 septembrie 2015 a aprobat proiectul bugetului pentru anul 2016 în valoare de **438418,6 mii lei**.

Dat fiind faptul, că pînă la începutul anului nu a fost adoptată Legea bugetului de stat pe anul 2016 Ministerul Finanțelor a emis Ordinul nr. 212 din 28 decembrie 2015 ”Cu privire la aplicarea bugetului de stat provizoriu pe anul 2016”, care a fost întocmit și executat în corespundere cu prevederile legii bugetului din anul precedent, luînd în considerare modificările operate pe parcursul anului, cu excluderea sau reducerea volumului programelor de cheltuieli finalizate.

Astfel, în bugetul provizoriu pentru instanțele judecătorești au fost prevăzute alocații în sumă de **307984,9 mii lei** față de 438418,6 mii lei, doar 70,2 la sută din suma aprobată de Consiliul Superior al Magistraturii la elaborarea proiectului bugetului, iar pentru investiții și reparații capitale au fost incluse doar cheltuielile pentru obiectivele tranzitorii din anul 2015, aflate în curs de execuție.

Mai mult ca atît, din alocațiile bugetului provizoriu instanțele judecătorești au fost nevoite să achite și datoriile creditoare în sumă de 4240,2 mii lei, care s-au format la sfîrșitul anului 2015 din motivul nefinanțării documentelor de plată prezentate la Trezoreria de Stat.

Totodată, în cadrul ședinței comune cu Ministerul Finanțelor privind consultările asupra propunerilor de buget pe anul 2016, s-a comunicat că condițiile de austeritate bugetară și cadrul de resurse prognozat pentru anul 2016 nu permite finanțarea integrală a acțiunilor prevăzute în Planul de Acțiuni al Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. În acest context, s-a propus diminuarea cheltuielilor pentru Reforma Justiției la investiții capitale și la reparații capitale.

În cadrul aceiași ședințe, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat menținerea cheltuielilor prevăzute la capitolul investiții și reparații capitale pentru instanțele judecătorești, care în procesul de reorganizare a sistemului judecătoresc urmează a fi menținute și pentru obiectivele tranzitorii din anul 2015, aflate în curs de execuție.

Suplimentar s-a solicitat majorarea cheltuielilor de personal pentru 43 unități de personal aprobate suplimentar prin Hotărârile CSM nr. 671/26 din 15 septembrie 2015, nr. 774/30 din 20 octombrie 2015, nr. 865/35 din 17 noiembrie 2015 și nr. 962/39 din 15 decembrie 2015.

Astfel, prin Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr.154 din 01 iulie 2016, alocațiile pentru instanțe judecătorești au constituit la **417959,6 mii lei**, inclusiv la componenta resurse generale 417381,8 mii lei și 577,8 mii lei din venituri colectate.

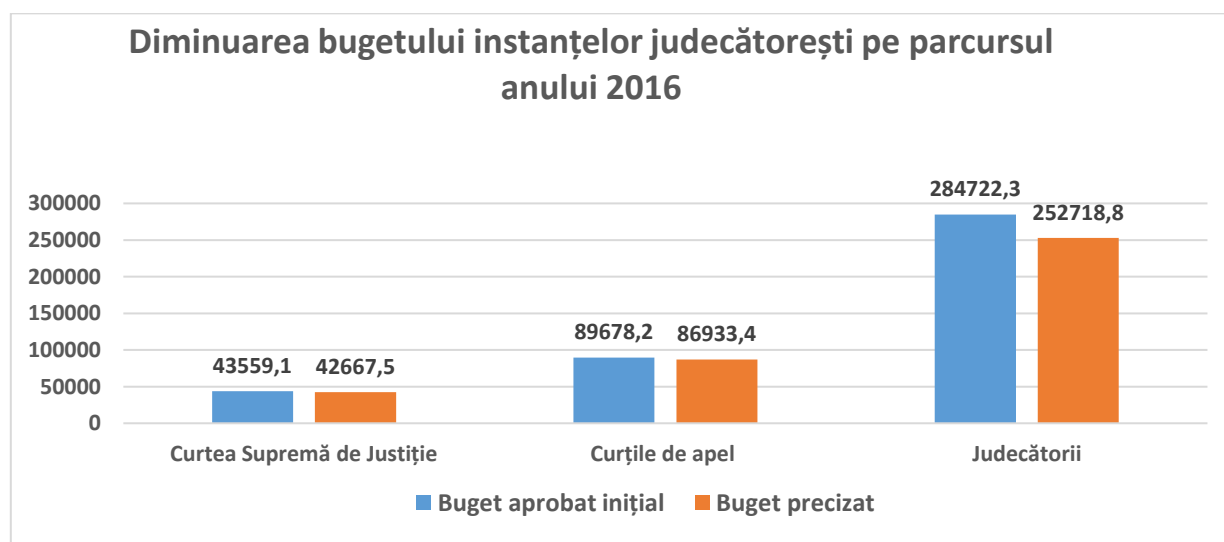
Totodată, în legătură cu evoluțiile macroeconomice, insuficiența surselor interne de finanțare și lipsa suportului bugetar extern, Ministerul Finanțelor prin circulara nr.09-04/645/7 din 01 august 2016 a informat Consiliul Superior al Magistraturii despre blocarea temporară a alocațiilor aprobate pentru instanțele judecătorești în sumă de **20,3 mln lei**, inclusiv 14,1 mln lei la cheltuieli de personal.

Ulterior, prin Legea nr. 236 din 03 octombrie 2016 au fost introduse modificări în Legea bugetului de stat pe anul 2016, fiind diminuate alocațiile, inclusiv ale instanțelor judecătorești cu **35639,9 mii lei**, cu circa 8,5 % față de bugetul aprobat inițial.

Astfel, planul precizat pe an a constituit **382319,7 mii lei**, fiind repartizat pe programe, după cum urmează:

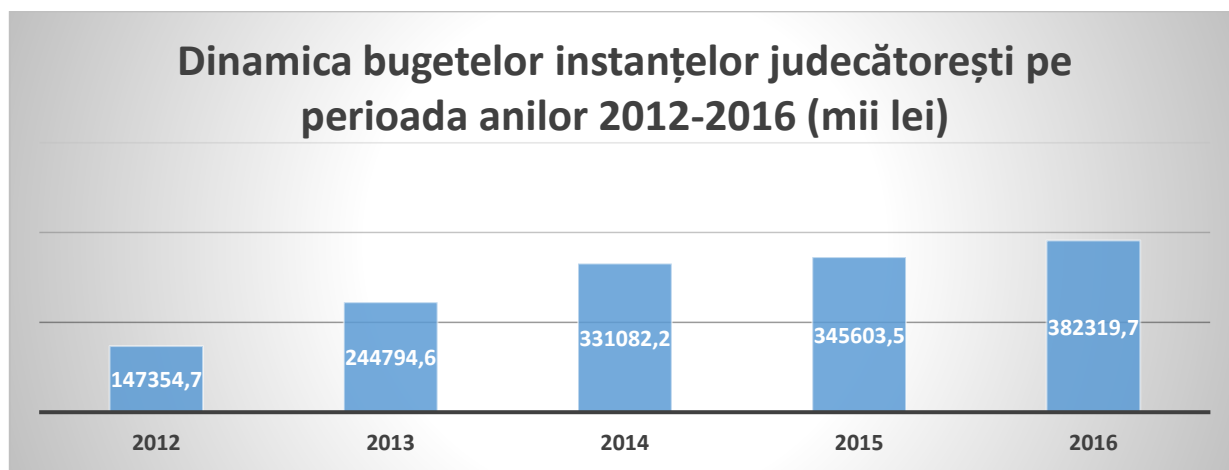
- 4003 "Supremație judecătorească" – 42667,5 mii lei;
- 4004 "Înfăptuirea judecății în curțile de apel" – 86933,4 mii lei;
- 4005 "Înfăptuirea judecății în judecătorii" – 252718,8 mii lei.

În diagrama ce urmează putem urmări diminuarea bugetelor instanțelor judecătorești pe parcursul anului față de bugetul aprobat inițial.

Cu toate acestea, avînd în vedere toate circumstanțele negative din anul 2016, putem urmări totuși o majorare neesențială a alocațiilor instanțelor judecătorești față de anii precedenți. Comparînd bugetele instanțelor din ultimii patru ani, observăm că în anul 2014 alocațiile au crescut cu 35,2% față de anul 2013, pe cînd în anul 2015 s-au majorat doar cu circa 4,4% față de anul 2014, iar în anul 2016 - cu circa 10,6% față de anul precedent, pe cînd rata medie a inflației pe anul 2016 a fost de 9%.

Dinamica bugetului aprobat pentru instanțele judecătorești în perioada anilor 2012-2016 este reflectată mai jos.

De menționat că, începînd cu anul 2012, majorarea bugetelor instanțelor judecătorești în mare măsură s-a datorat alocațiilor din suportul bugetar pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. În legătură cu sistarea suportului bugetar extern în anii 2015-2016 această majorare a fost mai puțin esențială.

Astfel, în scopul realizării reformei justiției pe anul 2016 pentru judecătorii și curți de apel au fost aprobate inițial alocații în sumă de **110570,2 mii lei**, prevăzute pentru realizarea acțiunilor din Planul de acțiuni pentru implementarea SRSJ, după cum urmează:

- *acțiunea 1.1.12.7 "Construcția/renovarea sediilor instanțelor judecătorești"* – aprobat inițial 71479,7 mii lei, care au inclus cheltuieli pentru investiții și reparații capitale în Curtea de Apel Chișinău și judecătoriile: Cahul, Edineț, Fălești, Florești, Nisporeni, Orhei, Soroca, Ungheni, precum și judecătoriile Buiucani, Centru, Ciocana din municipiul Chișinău;

- *acțiunea 1.3.10.2 "Introducerea funcției de asistent judiciar în instanțele judecătorești"* – aprobat 39090,5 mii lei, necesare pentru acoperirea cheltuielilor de personal calculate pentru 449 unități de asistenți judiciari din judecătorii și curți de apel.

După cum s-a menționat anterior, în legătură cu lipsa suportului bugetar extern, alocațiile în sumă de 20662,9 mii lei au fost inițial blocate, apoi diminuate. Bugetul precizat pentru realizarea reformei justiției pe anul 2016 la instanțele judecătorești a constituit **89907,3 mii lei**.

Respectiv, cea mai mare sumă a fost diminuată la acțiunea "Construcția/ renovarea sediilor instanțelor judecătorești" – cu 19960,0 mii lei, inclusiv pentru reparația capitală a

Judecătoria Orhei cu – 1960,0 mii lei, pentru investițiile capitale la judecătoriile Edineț – 5000,0 mii lei, Soroca – 5000,0 mii lei, Fălești – 3000,0 mii lei și Buiucani, mun. Chișinău – 5000,0 mii lei.

Prin urmare, în anul 2016 au fost finanțate lucrările de construcție la Curtea de Apel Chișinău, judecătoriile Ungheni și Buiucani, mun. Chișinău. Lucrări de reparații capitale au fost efectuate la judecătoriile Cahul, Dondușeni, Florești, Centru și Ciocana, mun. Chișinău.

Executarea bugetului instanțelor judecătorești pe anul 2016 s-a efectuat în sumă de **362385,2 mii lei**, ce constituie **94,8%** din planul precizat. Comparativ cu anul 2015 executarea bugetul s-a majorat cu 1,3%.

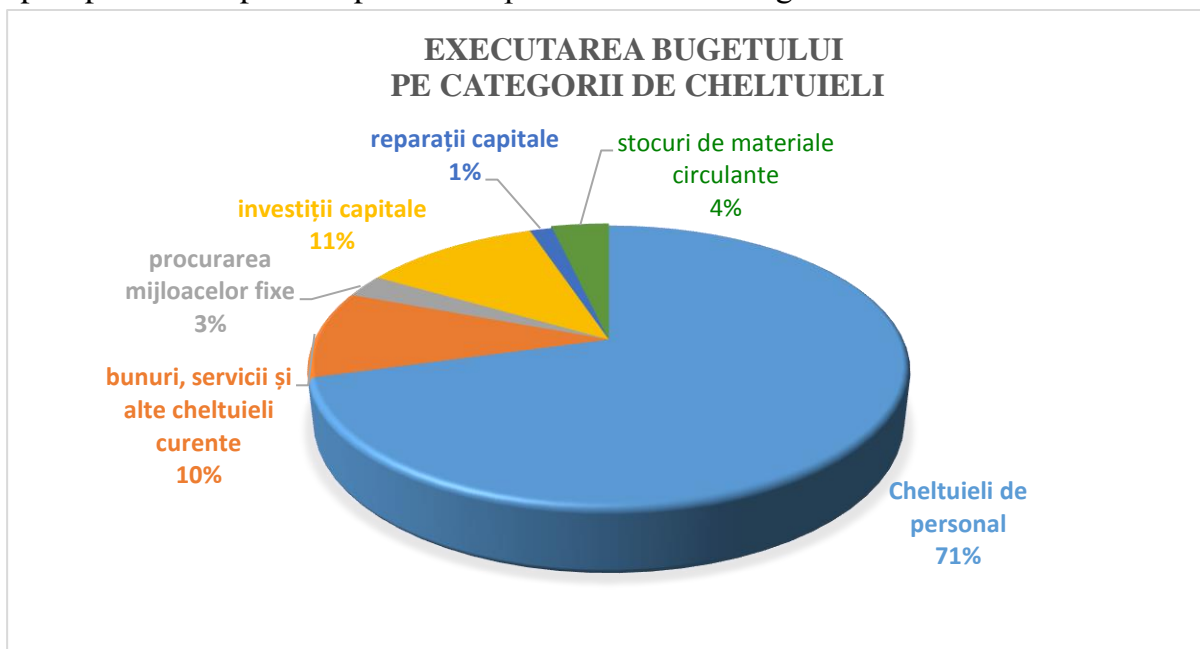
Totodată, soldul alocațiilor neexecutate în mărime de 19934,5 mii lei poate fi explicat prin următoarele:

- aplicarea bugetul provizoriu timp de 6 luni, care nu a permis inițierea unor proceduri de achiziții publice planificate și achiziționarea mărfurilor și serviciilor,
- blocarea de către Ministerul Finanțelor a unor tipuri de cheltuieli.

Pe categorii de cheltuieli, alocațiile au fost executate în felul următor:

- cheltuieli de personal – 256165,9 mii lei,
- bunuri, servicii și alte cheltuieli curente – 36377,8 mii lei,
- procurarea mijloacelor fixe – 9619,9 mii lei,
- investiții capitale – 41609,0 mii lei,
- reparații capitale – 5364,8 mii lei,
- stocuri de materiale circulante – 13247,8 mii lei.

Componența cheltuielilor executate de către instanțele judecătorești pe anul 2016 în raport procentual poate fi prezentată prin următoarea diagramă.

La capitolul cheltuieli, care includ și cheltuieli de personal procentul executării planului constituie circa 95,5 la sută, soldul neutilizat a constituit 13775,9 mii lei.

Cheltuielile de personal constituie circa 71% din toate cheltuielile instanțelor judecătorești și au fost aprobate inițial pentru anul 2016 în sumă de 279030,1 mii lei, inclusiv 39090,5 mii lei la activitatea 00352 "Realizarea reformei în domeniul justiției", pentru asistenții judiciari. Aceste cheltuieli includ fondul de salarizare calculat pentru 2636 unități de personal, inclusiv 482 posturi de judecător. La estimarea cheltuielilor de personal ale instanțelor judecătorești pe anul 2016 s-a ținut cont de majorările salariale prevăzute pentru anul respectiv.

Reieșind din resursele de economii formate, la rectificarea bugetului de stat pe anul 2016 suma alocațiilor la cheltuieli de personal a fost diminuată cu 14139,9 mii lei.

Planul precizat la **bunuri și servicii** a constituit 37394,9 mii lei. Cheltuielile executate la această categorie au constituit 32693,4 mii lei, formînd un sold neutilizat în mărime de 4701,5 mii lei.

La compartimentul **Investiții/reparații capitale**, după cum s-a menționat, au fost aprobate inițial alocații din suportul bugetar pentru reforma justiției în mărime de 71479,7 mii lei.

Cele mai mari alocații au fost aprobate inițial pentru efectuarea lucrărilor de investiții capitale, inclusiv:

- la Curtea de Apel Chișinău – 17902,9 mii lei, pentru finalizarea lucrărilor de extindere a sediului;
- la Judecătoria Ungheni – 17000,0 mii lei, pentru construcția sediului (Palatului justiției);
- la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău – 15000,0 mii lei, pentru reconstrucția capitală a sediului;
- la Judecătoria Edineț – 5000,0 mii lei, pentru construcția anexei la clădirea administrativă;
- la Judecătoria Soroca – 5000,0 mii lei, pentru extinderea clădirii;
- la Judecătoria Fălești – 3000,0 mii lei, pentru extinderea clădirii.

Din instanțele nominalizate, la rectificarea bugetului s-au micșorat alocațiile la judecătoriile Buiucani, mun. Chișinău, Edineț și Soroca cu câte 5000,0 mii lei și la Judecătoria Fălești cu – 3000,0 mii lei.

Executatul la această categorie de cheltuieli a constituit 41609,0 mii lei. Neutilizate au rămas 3275,9 mii lei la Judecătoria Ungheni și 700,0 mii lei la Judecătoria Cahul, sumă preconizată inițial pentru elaborarea documentației de proiect.

La categoria reparații capitale alocațiile precizate au constituit 5922,2 mii lei, fiind diminuate alocațiile pentru reparația capitală a Judecătoriei Orhei cu - 1960,0 mii lei. Suma executată a constituit 5364,8 mii lei.

Din alocațiile respective s-au efectuat lucrări de reparații la:

- Judecătoria Centru, mun. Chișinău în valoare de 3020,2 mii lei,
- Judecătoria Florești în valoare de 1272,1 mii lei,
- Judecătoria Dondușeni în valoare de 540,0 mii lei,
- Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău în valoare de 244,3 mii lei,

- Judecătoria Cahul în valoare de 129,5 mii lei,
- Judecătoria Nisporeni a achitat datoria în sumă de 106,3 mii lei pentru lucrările efectuate în anul precedent.

Neutilizate au rămas 557,4 mii lei, inclusiv 555,8 mii lei de către Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău.

Concomitent cu executarea bugetului pe anul 2016, în primul semestru al anului respectiv pentru instanțele judecătorești a derulat procedura elaborării propunerilor de buget pentru anul 2016 și estimărilor pentru anii 2017-2018 conform necesităților reale, care au fost analizate și generalizate de Consiliul Superior al Magistraturii.

Conform plafonului-limită stabilit de către Ministerul Finanțelor în bugetul Consiliului Superior al Magistraturii pe anul 2017 pentru instanțele judecătorești au fost prevăzute alocații în mărime 344707,7 mii lei, inclusiv resurse generale în sumă de 344129,9 mii lei și venituri colectate de către instanțe 577,8 mii lei. Aceste alocații au fost repartizate conform cerințelor Ministerului Finanțelor expuse în circulara nr.06/1-17/48 din 26 august 2015 "Privind elaborarea și prezentarea propunerilor de buget pe anul 2017 și estimărilor pentru anii 2018-2019", precum și în Particularitățile specifice pentru Consiliul Superior al Magistraturii nr. 09-04/746/2 din 28 august 2016.

Repartizarea alocațiilor a fost efectuată reieșind din necesitățile instanțelor judecătorești ajustate la plafonul-limită și în conformitate cu modificările prevăzute în legătură cu aprobarea Legii nr. 76 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești din 21 aprilie 2016.

Suplimentar la plafonul-limită stabilit de Ministerul Finanțelor s-au solicitat alocații la capitolul cheltuieli de personal în sumă de 10336,3 mii lei, în legătură cu majorarea salariului mediu pe economie, care constituie baza de calcul a salariului judecătorilor.

Au fost solicitate suplimentar și alocații pentru investiții capitale în sumă de 47060,3 mii lei, inclusiv la Curtea Supremă de Justiție pentru reconstrucția cantinei 6599,2 mii lei și pentru finalizarea și darea în exploatare a obiectivelor tranzitorii, după cum urmează:

- Judecătoria Ungheni suma de 32404,8 mii lei;
- Judecătoria Chișinău pentru clădirea administrativă Buiucani – 8056,3 mii lei, inclusiv 5000,0 mii lei - alocațiile micșorate la rectificarea bugetului de stat pe an. 2016 și 3056,3 mii lei suplimentar.

Proiectul bugetului pentru instanțele judecătorești pe anul 2017 și estimările pentru anii 2018-2019 au fost examinate în cadrul ședinței Consiliului Superior al Magistraturii și aprobare în sumă de 402104,3 mii lei prin Hotărârea nr. 681/29 din 18 octombrie 2016, fiind prezentat ulterior Ministerului Finanțelor și propus spre aprobare Parlamentului Republicii Moldova.

Totodată, în cadrul ședinței comune cu Ministerul Finanțelor privind consultările asupra propunerilor de buget pe anul 2017, limita actualizată de cheltuieli pentru instanțele judecătorești pe anul 2017 a fost stabilită în sumă de **389343,6 mii lei**, cu 7023,9 mii lei (1,8%) mai mult decât bugetul precizat pe anul 2016 și cu 45213,7 mii lei mai mult decât plafonul-limită stabilit inițial de Ministerul Finanțelor.

Concomitent, începînd cu anul 2017, au fost introduse modificări în Strategia sectorială de cheltuieli, în vederea comasării subprogramelor 4003 ”Supremație judecătorească”, 4004 ”Înfăptuire a judecătii în curțile de apel” și 4005 ”Înfăptuire a judecătii în judecătorii” într-un singur subprogram 4018 „Înfăptuirea justiției”.

Astfel, propunerile la proiectul bugetului pentru anul 2016 și estimărilor pentru anii 2017-2018 au fost centralizate în subprogramul 4018 „Înfăptuirea justiției” pe activități.

4.3 Aspecte privind utilizarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor

Potrivit art. 6¹ din Legea nr. 514-XIII din 06 iulie 1995, privind organizarea judecătorească, cu modificările și completările operate prin Legea nr. 153 din 05 iulie 2012, art. 344 din Codul de procedură penală și art. 168 din Codul de procedură civilă, în instanțele judecătorești dosarele sunt distribuite pentru examinare în mod aleatoriu, procedeu realizat prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).

Conform contractului nr.1/15 din 13 noiembrie 2014, încheiat între Departamentul de Administrare Judecătorească (DAJ) la moment Agenția Națională de Administrare a Instanțelor Judecătorești de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Întreprinderea de Stat „Centrul de Telecomunicații Speciale”, ultima s-a obligat să asigure funcționalitatea constantă, mentenanța, precum și securitatea tuturor sistemelor informaționale, echipamentelor și infrastructurii informaționale din instanțele judecătorești din Republica Moldova prin prestarea unui complex de servicii de întreținere și deservire tehnică a echipamentului din sistemul informațional juridic, a platformei unice de hostare a paginilor web, a echipamentului de înregistrare audio, asigurarea securității transmiterii informațiilor în cadrul sistemului informațional judecătorec. De asemenea, Întreprinderea sus-numită s-a obligat să presteze servicii de asigurare a mentenanței și perfecționării PIGD, ținînd cont de modificările operate în legislație, regulamente precum și de procedurile administrative.

Cu toate că procesul de prestare a unor astfel de servicii a demarat, totuși colaboratorii instanțelor de judecată raportează în continuare o multitudine de impedimente tehnice, care aduc prejudicii desfășurării normale a activităților sale.

Pe parcursul anului 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a asigurat asistența în partea ce ține de monitorizarea procesului de utilizare a PIGD, procesului de repartizare aleatorie a dosarelor, de înregistrare audio a ședințelor de judecată și de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul instanțelor judecătorești, examinând în acest sens peste 70 de demersuri.

Astfel, pentru monitorizarea mai eficientă a problemelor depistate în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) de către colaboratorii Direcției documentare și contencios a fost creat un tabel privind acumularea informației referitoare la erorile apărute în PIGD prezentate de instanțele judecătorești.

În marea majoritate, instanțele judecătorești întîmpină următoarele dificultăți în procesul de utilizare a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD):

imposibilitatea reinițierii cererii civile; dublarea informației în PIGD-4.1; reflectarea incorectă a statutului dosarului în PIGD; dificultăți la etapa transferului electronic al cererilor/dosarelor; reflectarea incorectă a statutelor dosarelor în PIGD; imposibilitatea judecătorului de a gestiona dosarul care se află în procedură; în cazul examinării/recuzării judecătorului nu este posibil de a fi înregistrată ședința prin deschiderea sistemului SRS Femida direct din PIGD; imposibilitatea redistribuirii dosarului din motivul că nici un judecător nu poate fi identificat în PIGD; etc.

În acest mod, pe parcursul anului 2016 Consiliul Superior al Magistraturii a cooperat cu Centrul de Telecomunicații Speciale și Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești în vederea utilizării eficiente de către instanțele judecătorești a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD).

Capitolul V

IMPLEMENTAREA DOCUMENTELOR DE POLITICI PRIVIND REFORMA SISTEMULUI JUDECĂTORESC

5.1 Implementarea Planului de Acțiuni pentru implementarea Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției pentru anii 2011 – 2016

La data de 25 noiembrie 2011, prin Legea nr. 231 Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. Prin implementarea și valorificarea componentelor Strategiei urmărindu-se consolidarea unui sector al justiției echitabil, calitativ, cu zero toleranță față de corupție, care să contribuie la dezvoltarea durabilă a țării și la sporirea responsabilității față de justițiabili.

Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 a fost pusă în sarcina mai multor instituții competente, identificate în document, inclusiv Consiliul Superior al Magistraturii a fost desemnat în calitate de instituție responsabilă sau co-executant al implementării unor acțiuni concrete planificate în Strategia respectivă.

În acest context, în tabelul de mai jos, sunt prezentate unele acțiuni, stabilite în Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției, care au fost realizate de Consiliul Superior al Magistraturii în anul 2016.

Denumirea acțiunii	Termenul de realizare	Indicatori	Măsurile întreprinse de instituțiile responsabile
1.1.4.p.3 Aplicarea unui proces bugetar unificat la nivelul instanțelor judecătorești	Trimestrul III 2013 – IV 2016	1. Mecanism obiectiv de constituire a bugetului instanțelor judecătorești, instituit și aplicat 2. Criterii obiective și transparente de elaborarea bugetelor, stabilite și aplicate	Urmare a aprobării Metodologiei prin Hotărârea CSM 109/3 din 28.01.2014 privind planificarea bugetului instanțelor judecătorești, au fost elaborate norme unice pentru toate instanțele și a demarat aplicarea procesului unificat de elaborare a bugetului. Instanțele au început din iunie 2014 să lucreze asupra formării bugetului pentru anul 2015, inclusiv cu aplicarea Metodologiei. Bugetul instanțelor judecătorești pentru anul 2016 a fost elaborat și remis spre avizare Ministerului Finanțelor.
1.1.12.p.9 Alocarea unui sediu pentru Consiliul Superior	Trimestrul III 2013 – IV, 2016	1. Sediul alocat 2. Proiect de renovare elaborat	La 14 octombrie 2016, CSM a inițiat procesul de renovare a sediului respectiv, anunțul cu privire la lucrările de reparații capitale a sediului a fost publicat la 14.10.2016 în

<p>al Magistraturii și alocarea de resurse financiare pentru renovarea și utilizarea adecvată a acestuia</p>		<p>3. Sediul renovat 4. Utilaj și echipament procurat</p>	<p>Buletinul Achizițiilor Publice, iar, la 04 noiembrie 2016, a fost inițiată procedura de licitație publică, în acest sens. La 15 noiembrie 2016, a fost încheiat contractul de antrepriză cu antreprenorul câștigător, care a și efectuat reparația sediului CSM. CSM a anunțat și un concurs privind achiziționarea mobilierului necesar desfășurării activității instituției, iar la 11 noiembrie 2016 a fost încheiat contractul cu furnizorul de bunuri. Proiectul de renovare s-a elaborat, sediul s-a renovat.</p>
<p>1.2.3 p.4 Elaborarea standardelor privind durata actelor procesuale în cursul examinării cauzei și elaborarea metodologiei de control a aplicării acestora</p>	<p>Trimestrul I – IV, 2012</p>	<p>1. Standarde și metodologie elaborate 2. Hotărârea plenului Curții Supreme de Justiție referitoare la durata actelor procesuale În cursul examinării cauzei, adoptată 3. Numărul de controale efectuate de inspecția judiciară 4. Numărul de rapoarte întocmite.</p>	<p>La 22 ianuarie 2016, în cadrul ședinței Grupului de lucru, au fost analizate datele, remise de instanțele judecătorești, referitor la timpul necesar pentru examinarea dosarelor, în dependență de complexitatea acestora. La 19 februarie 2016, la ședința grupului de lucru a fost definitivat un tabel care conține media timpului necesar de examinare a cauzelor. La ședința grupului de lucru din 04 mai 2016, au fost definitive Standardele privind durata actelor procesuale în cursul examinării cauzei, care au fost înaintate, spre aprobare, Plenului Consiliului Superior al Magistraturii. În acest sens, în scopul îmbunătățirii actului de justiție, examinării dosarelor în termen, și excluderii tergiversării examinării acestora, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 830/33 din 29 noiembrie 2016, a aprobat Standardele privind durata actelor procesuale în cursul examinării cauzei. Definitivarea acestor standarde, a fost posibilă drept urmare a analizei minuțioase a datelor prezentate de către instanțele judecătorești din Republica Moldova. Totodată, la elaborarea standardelor de recomandare, s-a luat în calcul gradul de complexitate a dosarelor conform Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, în dependență de tipologia acestora.</p>
<p>1.1.5 p.3 Optimizarea schemei de încadrare a personalului instanțelor judecătorești în funcție de volumul</p>	<p>Trimestrul II 2012 – Trimestrul IV 2016</p>	<p>Schema de încadrare a personalului, optimizată conform legii.</p>	<p>Prin Hotărârea CSM nr. 75/3 din 09 februarie 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a creat un grup de lucru pentru realizarea acțiunii nr. 1.1.5 (3) Optimizarea schemei de încadrare a personalului instanțelor judecătorești în funcție de volumul de lucru din ultimii 5 ani, din Planul de acțiuni privind implementarea SRSJ 2011-2016.</p>

<p>de lucru din ultimii 5 ani și de nivelul performanțelor conform modulului PIGD, prin sporirea sau reducerea personalului instanței de judecată</p>			<p>Prin Hotărârea CSM nr. 546/23 din 06 septembrie 2016, a fost aprobat Planul de acțiuni referitor la implementarea Legii nr. 76 din 21 aprilie 2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești.</p> <p>Prin Hotărârea CSM nr. 547/23 din 06 septembrie 2016, a fost aprobat efectivul-limită de unități de personal pentru anul 2017 al judecătorilor de 1888 unități, inclusiv 353 posturi de judecător.</p> <p>Prin Hotărârea CSM nr. 585/24 din 13 septembrie 2016, a fost aprobată structura-tip a judecătorilor nou-create, care își vor începe activitatea la 01 ianuarie 2017.</p>
<p>1.2.3 p.6 Desfășurarea cursurilor de instruire a judecătorilor privind gestionarea dosarelor și regulile de amânare a examinării cauzelor</p>	<p>Trimestrul I 2013 – Trimestrul IV 2016</p>	<p>1. Graficul cursurilor de instruire elaborat și aprobat 2. Numărul de cursuri desfășurate 3. Numărul de judecători instruiți</p>	<p>Planurile calendaristice de formare continuă pentru semestrele I și II din anul 2016 au fost aprobate.</p> <p>Pentru anul 2016 au fost planificate 2 cursuri de instruire continuă pentru judecători în domeniul gestionării dosarelor și regulile de amânare a examinării cauzelor. Astfel, au fost organizate 2 cursuri în acest sens, la 15 iunie și 01 noiembrie 2016, fiind instruiți în total 60 de judecători.</p> <p>Totodată, INJ a organizat un seminar de instruire continuă în domeniul menționat pentru asistenții judiciari fiind instruite 39 persoane.</p>
<p>1.1.3 p.4 Organizarea campaniilor de informare privind modul de funcționare a sistemului judecătoresc</p>	<p>Trimestrul I-2012 – Trimestrul IV 2016</p>	<p>1. Broșuri informative despre activitatea instanțelor judecătorești, difuzate. 2. Numărul de campanii informative privind activitatea instanțelor judecătorești, desfășurate în mass-media.</p>	<p>În 2015 au fost elaborate publicația ”Automatizarea Instanțelor Judecătorești” și publicația în limba rusă „Единый портал судебных инстанций для удобства граждан”.</p> <p>În trimestrul I al anului 2015 a fost difuzat un spot publicitar privind sistemul judecătoresc, ”Automatizarea Instanțelor Judecătorești”.</p> <p>În trimestrul II al anului 2015, au fost difuzate 3 spoturi publicitare: ”Participanții la procesul de judecată”, ”Procedura de solicitare a înregistrării audio a ședințelor de judecată” și ”Reforma instanțelor de judecată”.</p> <p>Pe parcursul anului 2016 a fost elaborat Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului. Lucrarea nominalizată cuprinde enumerarea principiilor și normelor de conduită profesională, fiind structurat asemenea Principiilor de la Bangalore, care prevede formarea unor practici interne de manifestare profesională a magistraților, recomandări în vederea menținerii prestigiului</p>

			<p>și îmbunătățirii imaginii justiției. Broșura Codului de etică și conduită a judecătorului a fost elaborată cu suportul financiar al Proiectului Uniunii Europene ATRECO. Astfel, CSM, cu suportul Proiectului ATRECO, a editat și distribuit circa 2000 de broșuri privind Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului.</p> <p>În anul 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a realizat două spoturi publicitare privind activitatea CSM și cea a sistemului judecătoresc din Republica Moldova. Spoturile publicitare nominalizate au drept scop organizarea de campanii de informare și conștientizare a publicului larg despre activitatea sistemului judecătoresc în ansamblu, reieșind din materialele informative pe teme de interes major, precum repartizarea PIGD, înregistrarea audio a ședințelor de judecată, drepturile și obligațiile unui participant la proces și examinarea chestiunilor de către Plenul CSM.</p> <p>Totodată, în anul 2016 a fost lansat Proiectul “Tu și Legea”, care are drept scop realizarea unei emisiuni TV, ce va familiariza cercul larg al societății cu domeniul și modul de organizare și desfășurare a activității instanțelor judecătorești la înfăptuirea justiției. Respectiv, pînă în luna februarie 2017, au fost realizate și difuzate 19 emisiuni TV.</p>
<p>4.1.5 p.5 Informarea societății despre implementarea noilor instrumente de prevenire a imixtiunii în activitatea de înfăptuire a justiției și de prevenire a comportamentului coruptional</p>	<p>2012-2016</p>	<p>Numărul comunicatelor de presă publicate</p>	<p>Acțiunea are caracter permanent și s-a realizat periodic, ținînd cont de apariția noilor instrumente, prin plasarea comunicatelor și a documentelor relevante pe pagina web a CSM, inclusiv diseminarea acestora, după caz, în mass-media.</p> <p>Prin Hotărîrea nr. 663/21 din 05 august 2014, CSM a aprobat Regulamentul privind avertizorii de integritate din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și instanțelor judecătorești, care a familiarizat publicul prin plasarea acestuia pe pagina web a CSM și publicarea în Monitorul Oficial.</p> <p>La 02 decembrie 2014, prin Hotărîrea nr. 964/31, CSM a aprobat Regulamentul cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare în Consiliul Superior al Magistraturii și instanțele judecătorești, fiind publicat pe pagina web a CSM și în Monitorul Oficial.</p> <p>La 13 mai 2016, în cadrul unei mese rotunde</p>

cu tema “Inspekția Judiciară–mecanisme interne ale CSM de întărire a integrității magistraților”, a fost lansată o campanie de informare, prin care publicul larg a fost informat despre capacitățile Inspekției judiciare, rolul și atribuțiile acesteia, precum și modalitățile prin care pot fi semnalate posibile fapte de încălcare a integrității de către judecători.

În premieră, Inspekția Judiciară, organ subordonat CSM, a prezentat, în fața formatorilor de opinie, a jurnaliștilor și a organizațiilor neguvernamentale, activitatea sa, planurile de combatere a corupției, inclusiv noile mecanisme pentru sporirea integrității judecătorilor, bazându-se pe participarea proactivă a justițiabililor.

În acest context, a fost elaborat “Ghidul de orientare al petiționarului pentru sesizarea Inspekției judiciare”, ca instrument de îndrumare pentru cei care vor să facă sesizări în legătură cu activitatea judecătorilor, care a fost aprobat prin [Hotărârea Plenului CSM nr. 342/15 din 17 mai 2016](#), fiind plasat pe pagina web a CSM.

De asemenea, pentru participarea pro - activă a publicului, instituțiilor media și organizațiilor neguvernamentale, în scopul consolidării integrității judecătorilor, a fost înființată adresa de email integritate@csm.md, la care pot fi semnalate eventualele fapte de corupție.

Campania de informare publică a cuprins și distribuirea de flyere de informare în cadrul instanțelor, materiale, prin care cetățenii sunt informați cu privire la rolul Inspekției judiciare și modalitățile prin care pot fi semnalate cu rapiditate faptele de încălcare a integrității.

Evenimentul și mecanismele respective au fost aduse la cunoștința publicului și printr-un comunicat de presă, plasat pe pagina web a CSM.

În anul 2016, CSM a elaborat Ghidul privind relația dintre sistemul judecătoresc din Republica Moldova și mass-media, care a fost aprobat prin [Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 520/22 din 26 iulie 2016](#), fiind publicat pe pagina web a Consiliului. Ghidul a fost elaborat în scopul asigurării unei comunicări publice

			<p>predictibile, coerente și unitare, care să faciliteze accesul publicului, prin intermediul presei, la informațiile de interes public.</p> <p>Totodată, în fiecare instanță a fost desemnată o persoană, responsabilă de relațiile cu publicul și mass-media.</p>
<p>4.2.3 p.3 Monitorizarea noilor mecanisme de investigare a abaterilor de la etica profesională</p>	2014–2016	<p>1. Monitorizare desfășurată</p> <p>2. Raport de monitorizare întocmit și difuzat</p> <p>3. Numărul de proceduri disciplinare inițiate și rezultatele acestora</p>	<p>La data de 25 iulie 2014 Parlamentul a adoptat Legea nr. 178, cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care a intrat în vigoare, începând cu 01 ianuarie 2015.</p> <p>În vederea implementării eficiente a Legii respective, CSM a aprobat, prin Hotărârea nr. 144/7 din 03 martie 2015, Regulamentul cu privire la activitatea Colegiului disciplinar.</p> <p>CSM monitorizează modul de implementare a noilor prevederi privind răspunderea disciplinară a judecătorilor. Astfel, anual, în cadrul ședințelor Plenului, membrii CSM audiază Raportul Colegiului disciplinar, inclusiv al completelor acestuia privind activitatea desfășurată (prin Hotărârea nr. 50/3 din 09 februarie 2016 Plenul CSM a luat act de Raportul de activitate al Colegiului disciplinar pentru anul 2015, apreciind activitatea acestuia cu calificativul ”bine”).</p> <p>Activitatea Colegiului disciplinar este monitorizată și de reprezentanții societății civile – Centrul de Resurse Juridice din Moldova, care întocmește rapoarte în acest sens.</p>
<p>4.2.4 p.2 Publicarea de broșuri cu privire la etica profesională a reprezentanților sectorului justiției</p>	Trimestrul III, 2012 – Trimestrul IV, 2016	<p>1. Numărul de broșuri publicate</p> <p>2. Numărul de broșuri distribuite</p>	<p>După adoptarea noului Cod de etică al judecătorului, CSM, cu suportul financiar ATRECO, a demarat procedura de elaborare a broșurilor cu privire la etica profesională a reprezentanților sectorului justiției.</p> <p>Astfel, broșurile au fost publicate și distribuite în toate instanțele judecătorești.</p>
<p>4.2.4 p.3 Realizarea spoturilor publicitare cu privire la activitatea instituțiilor din sectorul justiției și publicarea acestora pe Internet</p>	Trimestrul III, 2012 - Trimestrul IV, 2016	<p>1. Numărul de spoturi publicitare realizate și publicate</p> <p>2. Numărul de accesări ale spoturilor publicitare</p>	<p>Cu suportul programului USAID ROLISP a fost creat și difuzat spotul publicitar cu privire la activitatea instituțiilor din sectorul justiției. Acest spot a fost difuzat la posturile de televiziune naționale și publicat pe Internet, inclusiv pe pagina web a CSM.</p> <p>Versiunea scurtă (2 minute) a spotului pentru TV a fost rulată (379 rulări) la cele mai vizionate posturi de televiziune cu acoperire națională completă sau largă.</p>

			<p>Versiunea lungă (4 minute) a spotului pentru TV a fost plasată la cele mai vizionate posturi de televiziune cu acoperire națională completă sau largă, în cadrul emisiunilor de tip talk-show pe tema justiției (7 rulări).</p> <p>Spotul difuzat pe internet a acumulat 372 de vizualizări.</p> <p>La finele anului 2016 CSM a realizat 2 spoturi publicitare – un spot publicitar privind activitatea CSM și a organelor sale subordonate (Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor, Colegiul disciplinar, Inspekția judiciară), iar al doilea spot publicitar privind activitatea instanțelor judecătorești.</p>
<p>4.2.5 p.2 Încurajarea societății civile de a monitoriza activitatea reprezentanților sectorului justiției; participarea societății civile la procesul de monitorizare</p>	<p>Trimestrul III, 2013 – Trimestrul IV, 2016</p>	<p>1. Numărul acordurilor de colaborare semnate 2. Monitorizare desfășurată 3. Rapoarte de monitorizare întocmite și difuzate</p>	<p>În vederea realizării acțiunii, CSM a semnat următoarele acorduri de colaborare cu reprezentanții societății civile, care vizează monitorizarea activității CSM și a sistemului judecătoresc:</p> <p>1) Memorandum de înțelegere cu Compania Checchi and Company Consulting, Inc. (încheiat în 2012, în vigoare până la 28 februarie 2016); 2) Acord de colaborare cu Centrul de Resurse Juridice (încheiat la 04 aprilie 2013); 3) Acord de colaborare cu Centrul de Resurse Juridice și SOROS-Moldova (încheiat la 22 mai 2014); 4) Acord de colaborare cu Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției (încheiat la 30 iulie 2014).</p> <p>În baza acestor acorduri de colaborare este monitorizată activitatea CSM și a organelor sale subordonate, fiind întocmite Rapoarte în acest sens, care sunt publicate ulterior pe pagina web a CSM.</p> <p>Totodată, menționăm că ședințele CSM și ale organelor sale subordonate, cât și în instanțele de judecată, cu unele excepții, în baza legii, sunt publice, orice persoană interesată avînd dreptul și posibilitatea de a participa la acestea.</p>
<p>4.3.4 p.2 Actualizarea și optimizarea structurii și</p>	<p>Trimestrul III, 2012 – Trimestrul IV, 2016</p>	<p>1. Numărul paginilor web actualizate și optimizate</p>	<p>A fost actualizată și optimizată structura paginilor web a instanțelor judecătorești, fiind creat Portalul instanțelor naționale de judecată, unde fiecare instanță judecătorească</p>

<p>conținutului paginilor web ale instanțelor judecătorești în vederea publicării hotărârilor judecătorești privind condamnarea reprezentanților sectorului justiției pentru acte de corupție</p>		<p>2. Numărul hotărârilor judecătorești publicate</p>	<p>are pagina sa, informațiile fiind actualizate. Potrivit Regulamentului cu privire la modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe pagina web, cu modificările ulterioare, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 472/21 din 18 decembrie 2008, iar ulterior, conform Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul unic al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 432/19 din 21 iunie 2016, toate hotărârile judecătorești, inclusiv hotărârile judecătorești privind condamnarea reprezentanților sectorului justiției pentru acte de corupție se publică pe paginile web (portalul) ale instanțelor judecătorești, care sunt funcționale și ușor de utilizat de către justițiabili sau de orice persoană interesată.</p> <p>Pe Portalul instanțelor naționale de judecată au fost publicate 600108 hotărâri, inclusiv hotărârile judecătorești privind condamnarea reprezentanților sectorului justiției pentru acte de corupție.</p> <p>Hotărârile judecătorești adoptate în privința judecătorilor care au comis acte de corupție sunt publicate și pe pagina web a CSM.</p> <p>În vederea publicării pe portalul instanțelor judecătorești a hotărârilor privind condamnarea reprezentanților sectorului justiției pentru acte de corupție într-un compartiment aparte, CSM a adresat o scrisoare în acest sens Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești, care are competențe ce țin de optimizarea structurii paginilor web/portalului instanțelor judecătorești.</p>
<p>4.3.4 p.3 Mediatizarea hotărârilor judecătorești definitive privind condamnarea reprezentanților sectorului justiției pentru acte de corupție</p>	<p>Trimestrul III, 2012 – Trimestrul IV, 2016</p>	<p>Numărul de comunicate de presă difuzate și publicate pe Internet</p>	<p>Pe paginile web (portalul) ale instanțelor judecătorești sunt publicate toate hotărârile adoptate, inclusiv cele privind condamnarea reprezentanților sectorului justiției pentru acte de corupție.</p> <p>În anul 2016 nu au fost adoptate de instanțele judecătorești hotărâri definitive privind condamnarea magistraților pentru acte de corupție, excluzând astfel necesitatea de a publica comunicate.</p> <p>Hotărârile judecătorești definitive privind condamnarea judecătorilor pentru acte de corupție sunt mediatizate și prin plasarea</p>

5.2 Implementarea acțiunilor cuprinse în Planurile naționale de acțiuni și Programele de politici

Consiliul Superior al Magistraturii este un organ independent, format în scopul organizării unei bune funcționări a sistemului judecătoresc, fiind garantul independenței autorității judecătorești, care asigură aplicarea eficientă a principiului de autoadministrare judecătorească.

Astfel, în vederea exercitării autoadministrării judecătorești, Consiliul își realizează atribuțiile ce îi revin conform legii, contribuind astfel la consolidarea autorității judecătorești.

Totodată, în scopul sporirii calității actului de justiție și a transparenței activității instanțelor judecătorești, Consiliul asigură, în limitele competențelor sale, și implementarea diverselor acțiuni, stabilite în strategii, planuri de acțiuni sau alte programe naționale, elaborate în vederea reformării sectorului justiției, implicit a sistemului judecătoresc.

Pe parcursul anului 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a întreprins măsurile corespunzătoare pentru implementarea acțiunilor din următoarele documente programatice:

- Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016;

- Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016;

- Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011–2016;

- Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014;

- Planul de acțiuni pentru implementarea Observațiilor finale ale Comitetului pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale, adoptate la Geneva la 20 mai 2011, pe marginea celui de-al doilea Raport periodic al Republicii Moldova de implementare a Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale.

În acest context, menționăm că implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 a fost abordată la pct. 5.1 din prezentul Raport.

Referitor la implementarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016, remarcăm faptul că Consiliul Superior al Magistraturii a fost responsabil de realizarea a 9 acțiuni cu caracter continuu.

În acest sens, au fost întreprinse mai multe măsuri pentru realizarea următoarelor acțiuni din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016:

- Asigurarea instruirii obligatorii a judecătorilor privind prevederile legale internaționale și naționale referitoare la violența în bază de gen, fiind instruiți în perioada 2015-2016 peste 230 judecători;

- Implementarea Curriculei europene de azil, inclusiv instruirea judecătorilor în acest domeniu și acțiunea privind organizarea continuă a seminarelor, instruirilor, trainingurilor privind standardele de calitate în procedura de azil pentru toți actorii implicați, fiind delegați pe parcursul anilor 2014-2016 peste 32 de judecători la diverse întâlniri, vizite de studii, conferințe, organizate atât pe teritoriul țării, cât și peste hotarele ei, în domeniul migrației și azilului, inclusiv fiind instruiți peste 135 de judecători în acest domeniu;

- Instruirea continuă a personalului organelor de drept și justiției în domeniul prevenirii și combaterii corupției, în special la nivel înalt – judecătorii și membrii CSM au participat în perioada 9-11 decembrie 2014 la lucrările celei de-a X-a ediții a Conferinței Naționale Anticorupție; pe parcursul anilor 2015–2016 peste 190 de judecători au participat la cursurile de instruire continuă și seminarele organizate de către INJ, cu următoarele teme: „*Infracțiunile de corupție și cele conexe. Metodologia și procedura investigării infracțiunilor în cazul abuzului de putere sau abuzului de serviciu, excesului de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu*”; „*Unele aspecte privind prevenirea și combaterea comportamentului corupțional în sectorul justiției. Etica profesională*”; „*Uniformizarea practicii judiciare privind infracțiunile de corupție*”; participarea a peste 158 de judecători, în perioada 2014-2016, la diverse ateliere de lucru și conferințe, atât pe teritoriul țării, cât și peste hotarele ei;

- Coordonarea și monitorizarea implementării observațiilor finale ale Comitetului ONU privind drepturile copilului și Secretariatului Consiliului Europei pe marginea realizării prevederilor:

a) Convenției internaționale privind drepturile copilului;

b) Protocolului opțional la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă (OPSC);

c) Protocolului opțional privind implicarea copiilor în conflictele armate;

d) Recomandărilor Comitetului părților la Convenția Consiliului Europei cu privire la protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual (Convenția de la Lanzarote).

Acțiunea respectivă a fost realizată prin următoarele măsuri:

- participarea activă a membrilor CSM (hot. CSM nr. 726/30 din 08 octombrie 2013) la promovarea drepturilor copilului în conformitate cu legislația internațională, prin participarea la elaborarea Legii nr. 163 din 18 iulie 2014, pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova și anume a art. 110¹ CPP;
- coordonarea Planului de formare continuă pentru anii 2014-2016 cu Consiliul INJ, cu punerea accentului pe acumularea cunoștințelor aprofundate în domeniul legislației naționale, studierea documentelor europene și internaționale la care Republica Moldova este parte ce țin de drepturile copiilor, ale jurisprudenței instanțelor judecătorești și ale Curții Constituționale, ale jurisprudenței Curții Europene a

Drepturilor Omului și ale Curții de Justiție a Comunităților Europene în acest domeniu;

- elaborarea ”*Ghidului metodologic cu privire la instrumentarea cauzelor cu copii-victime/martori ai infracțiunilor*”, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 25/25 din 03 august 2015, precum și hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 619/25 din 02 septembrie 2015 și nr. 261/12 din 07 aprilie 2015;
- participarea în perioada 2014-2016 a peste 285 de judecători la cursurile de instruire cu tema ”*Standardele internaționale și procedurile justiției pentru minori: competențele și abilitățile speciale pentru lucrul cu copiii*”.

- Dezvoltarea mecanismelor de colectare (potrivit indicatorilor dezagregați ai datelor), de sinteză și analiză a datelor (specifice pentru fiecare categorie) privind copiii aflați în situație de risc, rămași temporar fără ocrotire părintească sau în conflict cu legea, în scopul prognozării ori interpretării fenomenelor delincvenței juvenile sau victimizării copiilor, precum și în scopul planificării programatice, sistemice și bugetare a acțiunilor în domeniul protecției drepturilor copilului – în anul 2015, prin intermediul MJ, Programul integrat de gestionare a dosarelor a fost completat cu 5 compartimente aparte, pentru cauzele privind minorii, astfel, fiecare instanță are propria sa bază de date care dispune de un sistem navigabil, astfel încât utilizatorii au posibilitatea de a cauta informații specifice.

- Asigurarea instruirii conform unei curricule elaborate la acest subiect, precum și certificarea interviuatorilor copiilor-victime și martori în procesul investigării penale – din anul 2013 până în prezent CSM numește judecătorii specializați pentru examinarea cauzelor cu implicarea martorilor minori (hot. CSM nr. 219/8 din 05 martie 2013). În anul 2016, cu suportul CSM și altor autorități naționale și internaționale, a fost elaborat ”*Ghidul Intviuatorului copiilor-victime sau martori ai infracțiunilor*”, care este destinat specialiștilor antrenați în calitate de interviuatori în audierea copiilor-victime/martori al infracțiunilor în condițiile art. 110¹ și întrunește practicile internaționale și cele naționale în domeniul asistenței copiilor-victime ale abuzurilor. Pe parcursul anilor 2015-2016 au fost delegați peste 135 de judecători, în vederea perfecționării cunoștințelor asupra cauzelor cu implicarea minorilor, la seminarele organizate de INJ, cu următoarele tematici: „*Audierea legală. Mecanismul intersectorial de prevenire și combatere a violenței față de copii*”; „*Audierea copiilor-victime martori ai abuzului exploatarei sexuale*”; „*Audierea legală. Mecanismul intersectorial de prevenire și combatere a violenței față de copii*”.

- Asigurarea instruirii judecătorilor în urmărirea și examinarea cauzelor de violență și abuz asupra copiilor – pe parcursul anilor 2015 – 2016 au fost delegați peste 150 judecători, pentru participare la cursurile de instruire și seminarele organizate de INJ, cu următoarele tematici: „*Standardele și procedurile justiției pentru minori, abilitățile și cunoștințele specifice pentru lucrul cu minorii*”; „*Justiție prietenoasă copiilor. Tratamentul copiilor în conflict cu legea în sistemul de justiție al Republicii Moldova*”, ”*Particularitățile examinării cauzelor civile privind decăderea din drepturile părintești și stabilirea domiciliului copilului minor*”;

- Elaborarea și inițierea implementării unui program de instruire obligatorie a judecătorilor în dosare aferente concurenței și aplicării prevederilor Legii concurenței și Legii ajutorului de stat – în perioada 2014-2016 au fost instruiți peste 92 de judecători în domeniul examinării cauzelor ce țin de concurență și ajutorul de stat, aceștia participând la seminarele cu următoarele tematici: *"Dreptul Concurenței"*; *"Implementarea politicii de concurență și ajutor de stat în Republica Moldova"*; *"Particularitățile examinării cauzelor ce rezultă din Legea cu privire la protecția concurenței. Practica judiciară"*.

În ceea ce privește implementarea documentelor privind drepturile omului, Consiliul a avut în sarcină și realizarea acțiunilor stabilite în Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014.

În acest context, este important de a specifica că drepturile și libertățile fundamentale ale omului sunt privilegiile conferite de dreptul național fiecărei personae, în raporturile sale cu comunitatea și cu statul, fiind recunoscute de dreptul internațional, care dau expresie unor valori sociale fundamentale, în scopul satisfacerii unor nevoi umane fundamentale și a unor aspirații legitime în contextul economico-social, politic, cultural și istoric al societății.

Prin urmare, protecția drepturilor omului, prin instrumente juridice, a devenit un imperativ și, ca rezultat al adoptării diverselor acte normative privind conferirea și garantarea drepturilor și libertăților fundamentale, precum și ratificării numeroaselor documente universale în domeniul drepturilor omului, este necesar de a crea un sistem viabil de protecție națională a drepturilor omului.

Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului reprezintă o componentă esențială și o condiție indispensabilă pentru dezvoltarea durabilă a unui stat de drept, bazat pe principii democratice. Astfel, problematica respectării drepturilor omului se află permanent în atenția opiniei publice și a guvernării, fiind întreprinse diverse măsuri constructive pentru soluționarea acestei probleme.

Astfel, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat unele planuri de acțiuni în domeniul drepturilor omului, iar prin hotărârea nr. 90 din 12 mai 2011 a aprobat **Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011–2014**, acesta fiind un instrument național care materializează politica statului privind consolidarea protecției drepturilor omului, la implementarea căruia au fost antrenate atât autoritățile publice, cât și reprezentanții societății civile.

Planul de acțiuni, având statutul unui document de programare, trasează sarcini concrete pe termen determinat. Concomitent, în planul respectiv s-a specificat că acțiunile consacrate sporirii protecției drepturilor omului nu pot fi considerate măsuri temporare, ci părți componente ale unui proces continuu, caracterizat prin abordarea coordonată și participativă a tuturor actorilor responsabili de asigurarea respectării drepturilor omului și beneficiarilor acestor drepturi.

Planul de acțiuni are drept scop dezvoltarea culturii drepturilor omului în vederea asigurării protecției și promovării drepturilor inalienabile și imprescriptibile ale cetățenilor garantate de Constituția Republicii Moldova, afirmate, proclamate și consacrate prin instrumentele internaționale la care statul nostru este parte.

Potrivit Planului respectiv, Consiliul Superior al Magistraturii a fost responsabil, în calitate de executor primar sau coexecutor, de realizarea a 16 acțiuni cu caracter permanent, dintre care nu au fost realizate doar unele acțiuni pentru care CSM nu fost desemnată instituția responsabilă primară sau nu avea competențele corespunzătoare.

Acțiunile din Planul de acțiuni au vizat instruirea și perfecționarea profesională a judecătorilor în domeniile: asigurării respectării drepturilor omului în timpul întrunirilor; prevenirii și combaterii torturii și a altor rele tratamente; violenței în familie, discriminării, rasismului și intoleranței; jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și a organelor convenționale ale ONU; azilului, apatridiei și a protecției refugiaților, precum și desfășurarea campaniilor de sensibilizare a populației, de promovare a cunoștințelor juridice privind formele, metodele și condițiile de solicitare și furnizare a informațiilor oficiale, privind participarea publică la procesul decizional; informarea publicului larg despre modul de depunere și examinare a petițiilor, de contestare a acțiunilor și deciziilor autorităților publice sau ale persoanelor competente, despre programul de audiențe, asigurarea controlului intern eficient pentru verificarea respectării legislației la recepționarea, evidența, examinarea și soluționarea petițiilor; plasarea și actualizarea informației de interes public pe pagina web.

În privința implementării **Observațiilor finale ale Comitetului pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale, adoptate la Geneva la 20 mai 2011, pe marginea celui de-al doilea Raport periodic al Republicii Moldova de implementare a Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale**, remarcăm faptul că Consiliul Superior al Magistraturii a fost responsabil de realizarea a două acțiuni cu caracter permanent, după cum urmează:

- Sporirea gradului de conștientizare a reglementărilor Pactului, atât de către instanțele de judecată, cât și de publicul larg, prin organizarea instruirii corespunzătoare și a mediatizării. Astfel, în vederea realizării acțiunii respective, în anul 2016 au fost delegați 15 judecători la seminarul de instruire cu tematica: *"Aplicarea reglementărilor Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale"*.

- Raportarea despre precedentele juridice relevante în care au fost aplicate normele Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale.

Un alt document programatic foarte important, care a fost implementat de CSM în anul 2016, a fost **Planul de acțiuni pe anul 2016 privind implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011–2016**, aprobat prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 90 din 12 mai 2016, care este în vigoare din 01 iulie 2016.

Astfel, în vederea executării acțiunilor prevăzute în Planul respectiv, Consiliul Superior al Magistraturii a realizat mai multe măsuri, după cum urmează:

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termene de realizare	Măsurile realizate
COMPONENTA LEGISLATIVĂ			
IV. Conformarea legislației naționale cu standardele internaționale anticorupție			

10	Elaborarea Planului de acțiuni pentru implementarea recomandărilor GRECO la capitolul “Prevenirea corupției în rândurile parlamentarilor, ale judecătorilor și procurorilor”, adresate Republicii Moldova în urma rundei a IV-a de evaluare	Trimestrul IV, 2016	<p>Referitor la implementarea recomandărilor GRECO la capitolul prevenirea corupției în rândurile judecătorilor, Consiliul Superior al Magistraturii a întreprins următoarele acțiuni:</p> <p>I. Modificarea componenței Consiliului Superior al Magistraturii – prin hotărîrea nr. 756/31 din 15 noiembrie 2016, Plenul Consiliului a avizat pozitiv proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat în vederea ajustării cadrului normativ conex proiectului Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, propunînd Ministerului Justiției ca la definitivarea acestuia să fie luate în considerare amendamentele și argumentele expuse în partea motivată a hotărîrii, inclusiv recomandările GRECO, în special ce țin de excluderea din componența CSM a Procurorului General și ministrului justiției, precum și lărgirea cercului de persoane care pot candida la funcția de membri ai CSM, nu doar a profesorilor titulari, dar și al altor persoane din rândurile societății civile, care vor fi aleși în temeiul unor criterii obiective și bine definite.</p> <p>II. Motivarea hotărîrilor CSM – pe parcursul anului 2016 CSM s-a preocupat în permanență de motivarea calitativă a deciziilor adoptate.</p> <p>III. Reducerea termenului la numirea inițială a judecătorilor în funcție – prin hotărîrea nr. 756/31 din 15 noiembrie 2016, Plenul Consiliului a avizat proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat în vederea ajustării cadrului normativ conex proiectului Legii pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova, prin care s-a propus ca prevederile Legii nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, care stabilesc numirea inițială a judecătorului pe un termen de 5 ani, să fi abrogate, urmînd ca judecătorii din instanțele judecătorești să fie numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.</p> <p>IV. Sporirea transparenței și accesibilității informațiilor pentru public cu privire la activitatea judiciară – în vederea creșterii transparenței activității instanțelor judecătorești și a facilitării accesului publicului la informațiile de interes public, a fost creat portalul instanțelor judecătorești, unde fiecare instanță are pagina sa, fiind publicate informațiile privind cererile înaintate instanței, data ședințelor de judecată, hotărîrile adoptate ca urmare a examinării cauzelor, precum și alte informații utile.</p> <p>La moment, paginile web ale instanțelor naționale de judecată sunt ajustate în conformitate cu prevederile Legii nr. 76 din 21 aprilie 2016 cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești, fiindcă, în</p>
----	---	---------------------	---

rezultatul reorganizării judecătoriilor, începînd cu 01 ianuarie 2017 au fost constituite 15 judecătoria noi. Prin [hotărîrea nr. 520/22 din 26 iulie 2016](#), Plenul CSM a aprobat [”Ghidul privind relația dintre sistemul judecătoresc din Republica Moldova și mass-media”](#), în scopul asigurării activității de comunicare unitare și coerente dintre instanțele de judecată și mass-media, pentru a facilita accesul publicului, prin intermediul presei, la informațiile de interes public.

De asemenea, în fiecare instanță de judecată există persoane responsabile de relațiile cu publicul, atribuțiile cărora prevăd furnizarea informațiilor de interes public privind activitatea instanțelor judecătorești.

Mai mult, informația privind sistemul judecătoresc și activitatea CSM este plasată pe pagina web a CSM – www.csm.md, care a fost îmbunătățită funcțional, fiind plasate informații, ample și actualizate, de interes public, produse și/sau gestionate de către CSM.

Un canal de comunicare suplimentar cu publicul este și pagina oficială de Facebook – www.facebook.com/www.csm.md.

V. Comunicarea efectivă judecătorilor a Codului de etică și conduită profesională – Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului a fost aprobat prin hotărîrea Adunării Generale a Judecătorilor nr. 8 din 11 septembrie 2015, care a fost plasat pe pagina web a Consiliului. Prin urmare, în vederea diseminării acestuia judecătorilor, cît și altor instituții, reprezentanților societății civile, CSM, cu suportul financiar ATRECO, a demarat procedura de elaborare a broșurilor privind noul cod de etică, care, după editare, au fost distribuite în toate instanțele judecătorești.

Codul de etică și conduită profesională este un document public, care stabilește principiile și normele de conduită pentru judecători, pe care aceștia trebuie să le respecte în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și în afara acestora.

Acest Cod a fost elaborat în conformitate cu prevederile Constituției, Legii cu privire la statutul judecătorului și alte acte normative, inclusiv s-a ținut cont de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, jurisprudența CEDO, Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, Carta europeană privind statutul judecătorului și alte declarații și recomandări ale instituțiilor europene.

În vederea implementării normelor prevăzute în Codul de etică respectiv, în anul 2016, CSM a demarat procesul de elaborare a Regulamentului cu privire la activitatea Comisiei de etică și conduită profesională a

judecătorului.

După finalizarea redactării, proiectul Regulamentului a fost plasat, la 26 iulie 2016, pe pagina web a CSM, pentru discuții publice.

La ședința Grupului de lucru din 10 octombrie 2016, s-a decis prelungirea termenului, pentru înaintarea opiniilor și sugestiilor la proiectul Regulamentului sus-nominalizat pînă la data de 10 noiembrie 2016.

Actualmente, proiectul Regulamentului respectiv este la etapa redactării variantei finale și urmează să fie examinat în cadrul ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, iar ulterior va fi adus la cunoștința publicului, prin plasare pe pagina web a CSM și publicare în Monitorul Oficial.

Proiectul Regulamentului privind activitatea Comisiei de etică și conduită profesională a judecătorului, cuprinde norme ce vor reglementa modul de organizare și funcționare a Comisiei respective, inclusiv va stabili procedura de examinare și soluționare a cazurilor de etică și conduită a judecătorilor, dar și modalitatea de sesizare a Comisiei.

Despre Regulamentul menționat publicul a fost informat și prin plasarea unui comunicat pe pagina web a CSM.

VI. Aplicarea mecanismelor referitoare la cadouri, prevăzute în Legea privind conflictul de interese și respectarea normelor cu privire la cadouri, ospitalitate și alte avantaje prevăzute în Legea respectivă și alte texte relevante să fie monitorizare corespunzător – în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii există Registrul de evidență a cadourilor, iar prin ordinul președintelui CSM nr. 46 din 15 iulie 2013 a fost constituită Comisia de evaluare și evidență a cadourilor.

VII. Revizuirea cadrului legal privind răspunderea disciplinară a judecătorilor – la data de 25 iulie 2014 Parlamentul RM a adoptat Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, care a intrat în vigoare începînd cu 01 ianuarie 2015. În vederea implementării eficiente a Legii respective, CSM a aprobat, prin Hotărîrea nr. 144/7 din 03 martie 2015, Regulamentul cu privire la activitatea Colegiului disciplinar.

Legea nr. 178 conține noi reglementări și mecanisme ce țin de investigarea abaterilor disciplinare, temeiurile răspunderii disciplinare, categoriile abaterilor disciplinare, termenele de tragere la răspundere disciplinară, sancțiunile disciplinare și procedura

			<p>examinării.</p> <p>Prin urmare, în anul 2015 s-a început implementarea prevederilor Legii nr. 178, însă, în rezultatul aplicării prevederilor acestui act legislativ, s-au constatat unele carențe, care au fost discutate în cadrul meselor rotunde organizate cu participarea reprezentanților societății civile, membrilor CSM, membrilor Colegiului disciplinar și Inspecției judiciare.</p> <p>Astfel, în anul 2016, atât membrii Colegiului, cât și inspectorii-judecători din cadrul Inspecției judiciare, au participat la mesele rotunde, cum ar fi: „<i>Necesitățile de îmbunătățire a legislației privind răspunderea disciplinară a judecătorilor</i>” și „<i>Sistemul răspunderii disciplinare a judecătorilor din Republica Moldova – procedura și abaterile disciplinare</i>”. Aceste întruniri au avut un efect pozitiv asupra calității activității dintre Inspecția judiciară și membrii Colegiului disciplinar.</p> <p>Prin hotărârea nr. 725/28 din 06 octombrie 2015 a fost constituit Grupul de lucru pentru discuții și propuneri referitor la obstacolele survenite în dezvoltarea cadrului legislativ al CSM, iar în cadrul ședințelor acestuia s-a discutat și despre îmbunătățirea cadrului normativ privind răspunderea disciplinară a judecătorilor.</p>
--	--	--	--

13	Elaborarea unui proiect de lege privind modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova pentru definirea noțiunii “infracțiuni de corupție”, precum și corelarea acesteia cu alte articole ale Codului penal (art. 55, 79 etc.)	Trimestrul II, 2016	<p>La Consiliul Superior al Magistraturii a parvenit demersul președintelui Comisiei juridice, numiri și imunități, referitor la avizarea proiectului de Lege nr. 128 din 31 martie 2016, pentru modificarea și completarea art. 55 din Codul penal.</p> <p>Astfel, prin hotărârea nr. 234/11 din 12 aprilie 2016, Plenul CSM a avizat pozitiv proiectul de Lege pentru modificarea și completarea art. 55 din Codul penal.</p>
----	--	---------------------	---

COMPONENTA INSTITUȚIONALĂ

VII. Prevenirea și combaterea corupției în cadrul autorităților, instituțiilor și organizațiilor

28	Realizarea acțiunilor de prevenire a corupției în procesul de recrutare, selecție, angajare și promovare a funcționarilor publici	Permanent, cu monitorizare trimestrială	<p>În prezent, în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, posturile sunt ocupate conform statului de personal nr. 01.3.8.47, avizat de Cancelaria de Stat la 05 august 2015.</p> <p>La situația de la 31 decembrie 2016, în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii activau 47 de persoane, fiind vacante o funcție de demnitate publică, 4 funcții publice, 2 funcții publice vacante temporar și un post din personalul auxiliar.</p> <p>În temeiul prevederilor Regulamentului cu privire la ocuparea funcției publice vacante prin concurs, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009</p>
----	---	---	---

			<p>privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, pe parcursul anului 2016 (01.01.2016 – 30.06.2016) au fost anunțate 6 concursuri, dintre care 4 concursuri au fost anunțate repetat, fiind organizate și desfășurate 3 concursuri în urma cărora au fost numiți în funcție 2 funcționari publici, dintre care un funcționar public de conducere de nivel superior.</p> <p>Totodată, în anul 2016, în baza rezultatelor evaluării performanțelor individuale, au fost promovate 4 persoane în funcții publice.</p> <p>De asemenea, în anul 2016, au fost transferate în funcții publice de execuție 3 persoane din alte autorități publice în cadrul CSM, iar în cadrul subdiviziunilor Secretariatului CSM, la fel, au fost transferate 3 persoane în funcții publice de execuție.</p> <p>Pe parcursul anului 2016 au fost încetate raporturile de serviciu cu 4 funcționari publici, în baza cererilor de demisie, iar un funcționar public a fost transferat în altă autoritate publică.</p> <p>În anul 2016, în cadrul Secretariatului CSM și-a desfășurat activitatea un funcționar public debutant, care a fost confirmat în funcția publică la data de 23 noiembrie 2016. Organizarea și desfășurarea perioadei de probă pentru funcționarul public debutant s-a efectuat conform Regulamentului cu privire la perioada de probă pentru funcționarul public debutant, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009.</p>
29	Asigurarea transparenței în procesul decizional în cadrul autorităților publice centrale și locale	Permanent, cu monitorizare trimestrială	<p>În anul 2016 Consiliul Superior al Magistraturii a întreprins eforturi conjugate pentru a asigura transparența maximă a procesului decizional în cadrul autorităților publice.</p> <p>Pe parcursul anului 2016, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii s-a convocat în 38 de ședințe, fiind adoptate 952 hotărîri. Ședințele Plenului CSM au fost publice, cu unele excepții, în condițiile prevăzute de actele normative în vigoare, garantînd un nivel sporit de responsabilitate din partea membrilor CSM. Pe pagina web a CSM au fost publicate procesele-verbale ale ședințelor Plenului CSM, inclusiv și hotărîrile/dispozitivele adoptate.</p> <p>Totodată, după crearea condițiilor tehnice corespunzătoare, ședințele Plenului CSM sunt transmise on-line, astfel încît toate persoanele interesate pot să le vizualizeze.</p> <p>De asemenea, în scopul asigurării transparenței în procesul decizional, Consiliul Superior al Magistraturii, are creat pe pagina web compartimentul ”Discuții publice”, unde sunt plasate, pentru discuții publice, proiectele de acte normative elaborate, iar la definitivarea acestora sunt analizate opiniile și</p>

			<p>propunerile expediate de societatea civilă.</p> <p>În anul 2016 a fost demarat procesul de elaborare a unor acte normative ce vizează administrarea sistemului judecătoresc, care urmează a fi supuse discuțiilor publice după finalizarea redactării acestora.</p> <p>În acest context, a fost finalizat proiectul Regulamentului privind activitatea Comisiei de etică și conduită profesională a judecătorului, elaborat în vederea implementării Codului de etică și de conduită al judecătorului, care cuprinde norme ce vor reglementa modul de organizare și funcționare a Comisiei respective. Regulamentul a fost plasat pe pagina web a CSM pentru discuții publice la 26 iulie 2016 (http://csm.md/pe-ntru-discutii-publice).</p> <p>La ședința Grupului de lucru din 10 octombrie 2016, s-a decis prelungirea termenului, pentru înaintarea opiniilor și sugestiilor la proiectul Regulamentului sus-nominalizat pînă la data de 10 noiembrie 2016, fiind plasat pe pagina web a CSM un comunicat în acest sens – http://csm.md/noutati/2334-comunicat-de-presa-prelungirea-termenului-pe-ntru-inaintarea-propunerilor-la-proiectul-regulamentului-cu-privire-la-activitatea-comisiei-de-etica-si-conduita-profesionala-a-judecatorilor.html.</p> <p>În procesul dezbaterilor publice au parvenit circa 15 opinii/recomandări asupra proiectului de Regulament respectiv.</p> <p>Actualmente, proiectul Regulamentului este la etapa de definitivare, urmînd să fie examinat în cadrul uneia dintre ședințele Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.</p>
40	Elaborarea și aprobarea normelor de responsabilizare a agenților publici pentru încălcarea normelor de etică și deontologie	Permanent, cu verificare începînd din trimestrul IV, 2016	<p>În cadrul Consiliului Superior al Magistraturii a fost instituită Comisia de disciplină, prin Ordinul președintelui CSM nr. 40 din 24 martie 2015, în vederea implementării prevederilor Legii nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și a Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, aprobat prin hotărîrea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009.</p> <p>Pînă în prezent, la Comisia de disciplină nu au parvenit sesizări privind comiterea abaterilor disciplinare de către funcționarii publici, ceea ce denotă respectarea de către funcționarii publici din cadrul CSM a prevederilor Legii nr. 25 din 22 februarie 2008 privind Codul de conduită a funcționarului public.</p>
VIII. Consolidarea capacităților organelor de drept și ale justiției de a combate corupția			
44	Instruirea judecătorilor, a procurorilor și a colaboratorilor organelor de drept în	Permanent, cu monitorizare trimestrială	<p>În primul semestru al anului 2016, prin hotărîrea nr. 32/2 din 26 ianuarie 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a delegat 50 de judecători, pentru participare la seminarele de instruire, organizate de Institutul Național al Justiției, în domeniul prevenirii și combaterii</p>

	<p>domeniul instrumentării și judecării cauzelor privind infracțiuni de corupție și cele conexe corupției</p>		<p>comportamentului corupțional, instrumentării și judecării cauzelor de corupție și a celor conexe corupției. În acest sens, 30 de judecători au fost delegați, pentru instruire, la seminarul cu genericul „Unele aspecte privind prevenirea și combaterea comportamentului corupțional. Etica și deontologia profesională”, iar 20 de judecători au fost delegați la seminarul „Instrumentarea și judecarea cauzelor de corupție și a celor conexe”.</p> <p>Totodată, în vederea realizării Planului de formare continuă a judecătorilor și procurorilor în semestrul II, anul 2016, prin hotărîrea Plenului CSM nr. 568/23 din 06 septembrie 2016, s-a autorizat delegarea unor judecători la activitățile de instruire în semestrul II al anului 2016. Astfel, conform Planului menționat a fost preconizată instruirea judecătorilor în domeniul instrumentării și judecării cauzelor de corupție și a celor conexe corupției. În luna noiembrie 2016, la seminarul „Instrumentarea și judecarea cauzelor de corupție și a celor conexe” au fost delegați 12 judecători.</p> <p>În acest context, menționăm că, începînd cu semestrul II al anului curent, Institutul Național al Justiției implementează Sistemul Informațional al Institutului Național al Justiției (SI INJ), elaborat cu susținerea Programului de Consolidare a Instituțiilor Statului de Drept (USAID ROLISP), iar judecătorii s-au înscris electronic și personal la seminare în semestrul II al anului 2016, prin contul de acces creat în SI INJ.</p>
45	<p>Implementarea recomandărilor studiului analitic cu privire la deficiențele înregistrate în sistemul actual de repartizare aleatorie a dosarelor, elaborat de către Centrul Național Anticorupție. Examinarea faptelor depistate sub aspect disciplinar</p>	Trimestrul III, 2016	<p>În cadrul ședinței din 09 februarie 2016, Plenul CSM a examinat Studiul analitic referitor la deficiențele înregistrate în cadrul sistemului de repartizare aleatorie a dosarelor „Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD)”, elaborat de Centrul Național Anticorupție. Prin hotărîrea nr. 61/3 din 09 februarie 2016, Plenul Consiliului a constatat că, la efectuarea studiului, a fost evaluată funcționalitatea PIGD versiunea 4.0, însă, începînd cu luna octombrie 2015, cu suportul Programului USAID ROLISP, în toate instanțele judecătorești a fost implementată versiunea 4.1 a PIGD. Noua versiune PIGD a permis înlăturarea tuturor deficiențelor elucidate în Studiul analitic examinat.</p> <p>Consiliul Superior al Magistraturii a stabilit respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor drept prioritate și monitorizează permanent acest procedeu prin intermediul Inspecției judiciare.</p> <p>Astfel, Inspecția judiciară, delegînd această atribuție consultantului local, contractat cu suportul Proiectului UE ATRECO, verifică corectitudinea efectuării repartizării aleatorii a cauzelor prin intermediul PIGD, fiind întocmite rapoarte pentru fiecare lună.</p> <p>În rezultatul monitorizării permanente a procesului de repartizare aleatorie a cauzelor, intervenția factorului</p>

			<p>uman în acest proces a fost exclusă complet, nefiind înregistrate cazuri de manipulare în PIGD la compartimentul repartizării automate aleatorii a cauzelor.</p> <p>Prin urmare, în anul 2016 nu au fost depistate încălcări ce țin de repartizarea aleatorie a cauzelor prin intermediul PIGD și, respectiv, nu au fost examinate cauze disciplinare în privința judecătorilor în acest sens.</p>
47	Monitorizarea numărului de ședințe de judecată înregistrate audio prin colectarea datelor privind ședințele de judecată înregistrate audio în raport cu numărul total de ședințe	La data de 15 a fiecărei luni	<p>Consiliul Superior al Magistraturii monitorizează permanent numărul de ședințe de judecată înregistrate audio în raport cu numărul total de ședințe.</p> <p>Astfel, în anul 2016 CSM a examinat 11 rapoarte privind înregistrarea audio a ședințelor de judecată.</p> <p>Consiliul a examinat rapoartele pentru perioada ianuarie – martie 2016 privind înregistrarea audio a ședințelor de judecată, prezentate de Programul USAID ROLISP. Rapoartele conțin date statistice privind înregistrarea audio a ședințelor de judecată în toate instanțele judecătorești, analiza datelor, concluziile formulate și recomandările propuse pentru ameliorarea situației ce ține de înregistrarea audio a ședințelor de judecată.</p> <p>În acest context, la 15 aprilie 2016, la sediul Institutului Național al Justiției, a fost organizată o ședință comună a membrilor CSM, președinților și reprezentanților Secretariatului instanțelor judecătorești, reprezentanților Departamentului de Administrare Judecătorească și Centrului de Telecomunicații Speciale, cu genericul „Utilizarea Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor în instanțele judecătorești în perioada ianuarie 2015 – martie 2016. Evoluții, probleme și soluții”.</p> <p>În cadrul ședinței au fost abordate subiectele privind înregistrarea audio a ședințelor de judecată în instanțele judecătorești, raportarea statistică electronică și responsabilitatea instanțelor judecătorești la generarea rapoartelor statistice.</p> <p>La finele ședinței, raportorii au formulat recomandări privind realizarea măsurilor necesare în vederea îmbunătățirii activității și utilității PIGD-ului.</p> <p>De asemenea, pe parcursul anului 2016 Consiliul și Inspekția judiciară au examinat rapoartele pe lunile aprilie – noiembrie 2016 privind înregistrarea audio a ședințelor de judecată în cadrul instanțelor judecătorești naționale.</p> <p>Totodată, în anul 2016, la Consiliul Superior al Magistraturii, nu au fost depuse sesizări în privința judecătorilor referitoare la înregistrarea audio a ședințelor de judecată și nu au fost aplicate careva sancțiuni judecătorilor în această privință.</p> <p>Prin hotărîrea nr. 434/19 din 21 iunie 2016, Plenul</p>

			<p>Consiliului Superior al Magistraturii a inițiat procedura de revizuire a Regulamentului privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată.</p> <p>Prin hotărârea nr. 488/20 din 05 iulie 2016 s-a acceptat modificarea prevederilor Regulamentului privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată.</p>
--	--	--	--

COMPONENTA EDUCAȚIONALĂ ȘI DE COMUNICARE PUBLICĂ

XI. Încurajarea denunțării corupției

61	Asigurarea funcționării sistemului de linii telefonice anticorupție	Permanent, cu monitorizare trimestrială	<p>În scopul prevenirii și combaterii cazurilor de corupție din sistemul judiciar, Consiliul Superior al Magistraturii a instituit telefonul de încredere anticorupție (990-990), care a fost adus la cunoștința publicului prin plasarea acestuia pe pagina web a Consiliului. Prin intermediul acestui număr de telefon orice persoană are posibilitatea să comunice despre orice act de corupție cunoscut din sistemul judiciar.</p> <p>Linia telefonică anticorupție este funcțională, fiind întocmit și ținut un Registru de evidență a apelurilor telefonice efectuate la această linie telefonică.</p> <p>În anul 2016, în Registrul respectiv a fost înregistrat un apel telefonic privind săvârșirea unui act de corupție. Prin urmare, persoana responsabilă a întocmit un Raport corespunzător, care a fost expediat Inspecției judiciare pentru verificare.</p> <p>În rezultatul măsurilor de verificare, Inspecția judiciară a întocmit o Notă informativă, concluzionând că semnalul anonim nu a fost posibil de probat.</p>
----	---	---	--

XII. Conlucrarea autorităților publice cu societatea civilă și cu mass-media

64	Promovarea dreptului de acces la informație prin stabilirea și consolidarea de parteneriate cu mass-media și cu societatea civilă	Permanent, cu monitorizare trimestrială	<p>Prin hotărârea nr. 51/2 din 27 ianuarie 2015, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Strategia de comunicare și relații publice a Consiliului Superior al Magistraturii și a sistemului judecătoresc din Republica Moldova pentru anii 2015-2016. Strategia stabilește concepțiile și direcțiile de comunicare și relații cu publicul, care au fost realizate în anul 2015 și au continuat să fie implementate și în anul 2016.</p> <p>Scopul Strategiei este consolidarea integrității judecătorilor și asigurarea transparenței sistemului judecătoresc, respectiv creșterea încrederii publicului în acest sistem și implicit în justiție.</p> <p>În vederea sporirii transparenței și asigurării unei relații eficiente cu mass-media și opinia publică, prin hotărârea Consiliului nr. 941/38 din 08 decembrie 2015, a fost instituit Grupul de lucru pentru elaborarea unui ghid de bune practici dintre sistemul judecătoresc și mass-media.</p> <p>Astfel, prin hotărârea nr. 520/22 din 26 iulie 2016, Plenului CSM a aprobat "Ghidul privind relația dintre sistemul judecătoresc din Republica Moldova și mass-</p>
----	---	---	---

[media](#)". Ghidul respectiv are menirea de a asigura o activitate de comunicare unitară și coerentă dintre instanțele de judecată și mass-media, pentru facilitarea accesului publicului, prin intermediul presei, la informațiile de interes public și are drept scop uniformizarea modalităților de furnizare a informației și de asigurare a transparenței, cu condiția respectării normelor procesuale.

Proiectul Ghidului a fost prezentat la 18 mai 2016 în cadrul unui eveniment public – masa rotundă cu tema "Ghidul de bune practici pentru cooperarea între instanțele judecătorești și mass-media – uniformizarea procedurilor de lucru în cadrul instanțelor, locul și rolul purtătorilor de cuvânt", în cadrul căreia s-a discutat importanța relației profesionale dintre sistemul judecătoresc, mass-media și organizațiile neguvernamentale.

Prezența la eveniment a delegației Consiliului Superior al Magistraturii din România, a conturat noi perspective ale cooperării pe mai multe paliere și generarea unor parteneriate între CSM România și CSM Moldova.

În comunicarea cu instituțiile mass-media și societatea, un canal important de comunicare este pagina web a CSM – www.csm.md, care a fost îmbunătățită funcțional, astfel încât utilizatorii site-ului beneficiază de informații ample, permanent actualizate, referitoare la toate domeniile de activitate ale Consiliului. Astfel, s-a asigurat publicarea constantă și în timp util pe site-ul Consiliului a tuturor informațiilor de interes public produse și/sau gestionate de către CSM, pentru a oferi posibilitatea persoanelor interesate să le acceseze cu ușurință.

Pe parcursul anului 2016 au fost furnizate membrilor CSM informațiile din spațiul media, care au vizat activitatea sau acțiunile CSM, semnalând conducerii și membrilor CSM materialele cu potențial de afectare a activității Consiliului sau a independenței și imparțialității sistemului judiciar, după caz, fiind redactate și publicate precizări, drepturi la replică sau sesizări adresate Consiliului de presă. În acest context, au fost elaborate 19 replici și dezmințiri cu privire la unele declarații eronate lansate în spațiul public prin intermediul emisiunilor TV și al reportajelor scrise.

Pe pagina web a CSM continuă să fie publicate soluțiile adoptate de către Plenul CSM și Colegii, fiind un indicator calitativ prin care se promovează transparența activității Consiliului și a organelor sale subordonate.

În anul 2016 au fost întocmite 84 comunicate de presă

privind activitatea Consiliului și a situației din sistemul judecătoresc, inclusiv privind apărarea reputației profesionale, independenței și imparțialității magistraților. De asemenea, au fost formulate și transmise sesizări către Consiliul de presă, în legătură cu publicarea unor articole cu caracter defăimător la adresa unor judecători.

Concomitent, în anul 2016, au fost efectuate acțiuni ce țin de promovarea rezultatelor Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, fiind realizate 6 interviuri cu judecătorii recent numiți în funcție, cu președintele CSM și un membru al CSM, precum și 4 prezentări vizînd renovarea Judecătoriilor Botanica și Rîșcani din mun. Chișinău, Rezina, precum și a Curții de Apel Chișinău, conform standardelor europene în domeniul justiției.

Relațiile Consiliului Superior al Magistraturii cu mass-media au fost fortificate și prin participarea membrilor CSM la emisiuni TV și radio, inclusiv prin acordarea unor interviuri, declarații de presă.

Membrii CSM, în special președintele CSM, a participat la emisiunile TV – *Fabrika* și *Țara lui Dogaru* de la Publika TV, *Alb Negru* de la Unimedia, *Live cu Pahomi*, *Tu și Legea* și *Realitatea azi* de la Realitatea TV, iar membrii CSM – Teodor Cârnaț și Tatiana Răducanu, au participat la mai multe emisiuni TV, cum ar fi, *În profunzime* cu Lorena Bogza, *Alb Negru* ș.a.

În anul 2016 Consiliul Superior al Magistraturii a organizat 33 evenimente publice, atît în cadrul CSM, cît și în exteriorul autorității publice, care au fost difuzate în spațiul public prin comunicate de presă ce au fost preluate de presa locală, promovînd astfel activitatea Consiliului și a sistemului judecătoresc. Cele mai importante evenimente au fost următoarele.

La 23 martie 2016, în incinta Curții de Apel Bălți, a avut loc *atelierul de lucru pentru comunicatorii din sistemul judecătoresc* cu privire la reprezentarea instituției în comunicarea intermediată de mass-media.

La eveniment au participat, președintele CSM, expertul principal în comunicare ATRECO, președintele, vicepreședintele și judecătorii Curții de Apel Bălți, inclusiv președinții instanțelor judecătorești din raza de circumscripție, cît și persoanele responsabile de relațiile cu publicul și mass-media.

Scopul întrunirii a fost schimbul de experiență și bune practici a instanțelor judecătorești în legătură cu comunicarea proactivă. Principalele subiecte de discuție au vizat stabilirea unei relații de colaborare cu presa,

rolul purtătorului de cuvânt și al jurnaliștilor, accesul și modul de participare ale presei în cadrul ședințelor de judecată.

La 13 mai 2016, în premieră, Inspecția judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și-a prezentat activitatea și planurile de combatere a corupției în fața formatorilor de opinie, a asociațiilor jurnaliștilor și a organizațiilor neguvernamentale, în cadrul unei mese rotunde cu tema *“Inspecția Judiciară – mecanisme interne ale CSM de întărire a integrității magistraților”*. Pe lângă activitățile specifice de verificare, examinare, control, supravegere a activităților judecătorilor și instanțelor de judecată, CSM și Inspecția judiciară apelează la mecanisme noi pentru sporirea integrității judecătorilor, bazându-se pe participarea proactivă a justițiabililor.

Astfel, a fost lansată o campanie de informare publică, prin care publicul a fost informat în legătură cu capacitățile Inspecției judiciare, rolul și atribuțiile acesteia, precum și modalitățile prin care pot fi semnalate eventualele fapte de încălcare a integrității de către judecători.

Campania de informare publică a inclus și distribuirea de flyere de informare în cadrul instanțelor, materiale prin care cetățenii sunt informați asupra rolului Inspecției judiciare și modalităților prin care pot fi semnalate cu rapiditate faptele de încălcare a integrității.

În cadrul evenimentului, participanții au completat un chestionar, cu denumirea *“Inspecția judiciară – mecanisme interne de întărire a integrității magistraților”*, ce cuprindea 11 întrebări cu 4 variante de răspuns. În baza acestuia a fost întocmit Raportul *“Inspecția judiciară – mecanisme interne de întărire a integrității magistraților”*, care include procentajul pentru fiecare variantă de răspuns în parte, un sondaj de opinie a celor prezenți în sala de conferință (aproximativ 70 de persoane). Rezultatul a fost pozitiv, credibilitatea în sistemul judecătoresc constituind 70%.

Ca instrument de îndrumare pentru cei care vor să facă sesizări în legătură cu activitatea judecătorilor a fost elaborat [“Ghidul de orientare al petiționarului pentru sesizarea Inspecției judiciare”](#), care este pusla dispoziția publicului pe pagina web a Consiliului -www.csm.md, fiind aprobat prin hotărârea Plenului CSM nr. 342/15 din 17 mai 2016.

De asemenea, pentru participarea proactivă a publicului, instituțiilor media și organizațiilor neguvernamentale, în scopul întăririi integrității judecătorilor a fost înființată

			<p>adresa de email integritate@csm.md, la care pot fi semnalate eventuale fapte de corupție.</p> <p>La 19 mai 2016, a fost organizat un alt eveniment, pentru judecătorii și comunicatorii din sistemul judecătoresc, work-shop-ul cu genericul: "<i>Gestionarea situațiilor de criză în cadrul sistemului judecătoresc – reprezentarea instituției în comunicarea cu mass-media</i>", în cadrul căruia a fost supus dezbaterilor subiectul privind importanța unei relații profesionale dintre sistemul judecătoresc și mass-media.</p> <p>În perioada 24-25 noiembrie 2016 s-au desfășurat 2 evenimente publice – "<i>Organizarea campaniilor de informare</i>" și "<i>Campaniile de informare în interes public – importanța parteneriatelor dintre sistemul judecătoresc cu societatea civilă și mass-media</i>"</p>
--	--	--	--

Capitolul VI

STRATEGIA DE COMUNICARE A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În anul 2016, activitatea Consiliului Superior al Magistraturii, s-a făcut remarcabilă, în spațiul public, media, datorită interacțiunii cu comunicatorii din cadrul sistemului judecătoresc, purtătorii de cuvânt – judecători și reprezentanții societății civile, ai mass-mediei și ai organizațiilor nonguvernamentale.

Asigurarea transparenței activității Consiliului Superior al Magistraturii, pe parcursul anului 2016 s-a realizat prin intermediul elaborării *Sintezei ședinței plenare*, care include toate soluțiile propuse de membrii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Transparența activității Consiliului Superior al Magistraturii, s-a îmbunătățit considerabil în comparație cu anii precedenți, datorită creșterii volumului de informații plasat pe **site-ul oficial** www.csm.md, cât și prin intermediul paginii oficiale de Facebook www.facebook.com/www.csm.md/, fapt demonstrat prin majorarea numărului abonaților în spațiul virtual, ceea ce a condus și sporirea interesului față de sistemul judecătoresc din rândurile justițiabililor, al societății civile, precum și al instituțiilor de drept.

6.1. Menținerea, consolidarea și realizarea Parteneriatelor interinstituționale dintre sistemul judecătoresc și ONG, presa, societatea civilă și alte instituții de drept din țară și de peste hotare

Importanța parteneriatului sistemului judecătoresc cu societatea civilă, reprezentanți ai mass-mediei și ai organizațiilor nonguvernamentale, s-a evidențiat în cadrul realizării campaniilor de informare a publicului larg fiind instrumentul principal în diseminarea informațiilor la etapa implementării reformei în sistemul judecătoresc (ca subiect principal de discuții în cadrul mai multor campanii de informare), dar și la desfășurarea altor activități cu genericul “Sporirea integrității magistraților prin consolidarea mecanismelor interne de selecție, etică și inspecția judiciară”, “Optimizarea hărții instanțelor judecătorești“, ”PIGD – Programul de Gestionare a Dosarelor” ș.a.

În anul 2016, CSM a avut mai multe întrevederi cu membrii CSM din România, reprezentanți ai Institutului Național al Magistraturii, precum și ai Înaltei Curți de Casație. În baza discuțiilor purtate, părțile au convenit asupra faptului de a semna un Acord adițional la cel existent din 2013, în scopul renovării relațiilor și continuării activităților pe viitor. Astfel, la 15 decembrie 2016 a fost semnat Acordul adițional de președintele CSM România, dl. Mircea Aron, Președintele CSM din RM, dl. Victor Micu, Președintele CSP din RM, dl. Mircea Roșioru.

În 2016 au fost în proces de elaborare și câteva Memorandumuri de înțelegere dintre Consiliul Coordonator al Audiovizualului și CSM; dintre Centrul de Drept al Femeilor și CSM; și dintre Uniunea Avocaților și CSM. Acestea însă, nu au fost semnate, din motiv, că era necesară perfectarea în vederea elucidării unor aspecte de ordin procedural. Astfel, se preconizează la începutul anului 2017, aprobarea acestora la ședința plenară a CSM.

De menționat, că relația interinstituțională cu alte instituții de drept din țară, s-a îmbunătățit vădit prin colaborarea proactivă la diferite seminare, mese rotunde, întreveneri bilaterale și plenare.

6.2. Realizarea campaniilor de informare în interes public cu privire la subiectele de actualitate pentru sistemul judecătoresc

Pe parcursul anului precedent, membrii Consiliului Superior al Magistraturii, au fost implicați în peste **34 de evenimente** publice în care au reprezentat instituțional poziția referitor la anumite subiecte de ordin general și sensibil pentru public.

Printre acestea, s-au evidențiat câteva campanii de informare în interes public organizate de Consiliul Superior al Magistraturii cu suportul Proiectului european ATRECO la 13 mai 2016, în sala de conferințe Regency, a avut loc ***Campania de informare cu privire la mecanismele interne ale Consiliului Superior al Magistraturii de întărire a integrității magistraților***. Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și-a asigurat o transparență maximă a activității și a planurilor de combatere a corupției în fața formatorilor de opinie, a asociațiilor ziaristilor și a organizațiilor neguvernamentale, iar ca rezultat adoptat în exclusivitate **”Ghidul de orientare pentru sesizarea Inspekției Judiciare”**, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 342/15 din 17 mai 2016. Au fost elaborate și distribuite participanților flyere cu informație supra activității Inspekției judiciare tuturor celor prezenți, precum și în instanțele judecătorești din RM.

La 18 mai 2016, tot la Regency, în sala de conferințe, a avut loc masa rotundă cu genericul ***”Ghidul de bune practici pentru cooperarea între instanțe și mass-media – uniformizarea procedurilor de lucru în cadrul instanțelor, locul și rolul purtătorilor de cuvânt”***. La ambele evenimente au participat circa 70 de persoane, cu invitați speciali din România, președintele CSM, domnul Mircea Aron, șeful Inspekției judiciare, doamna Daniela Iancu, purtătorul de cuvânt al CSM, Daniela Pantazi, ș.a. În rezultatul acestei manifestări, a fost adoptat ***”Ghidul de bune practici privind relația dintre sistemul judecătoresc din Republica Moldova și mass-media”***, prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 520/22 din 26 iulie 2016.

La 13 mai 2016, în incinta INJ, a avut loc un workshop cu participarea mediului sistemului judecătoresc, cu genericul ***”Instruire pentru judecătorii și comunicatorii din sistemul de justiție: Gestionarea situațiilor de criză în cadrul sistemului judecătoresc - reprezentarea instituției în comunicarea cu mass-media”***

Un element nou în domeniul colaborării cu presa, se consideră lista componenței **Rețelei de comunicatori** din cadrul sistemului judecătoresc, care include 50 de judecători și specialiști în relații publice din cadrul tuturor instanțelor judecătorești din Republica Moldova, care țin legătură permanentă cu presa locală, precum și cea națională. Rețeaua comunicatorilor din sistemul judecătoresc conlucrează în prezent mai eficient cu ziarisții în scopul mai bune înțelegeri de către publicul larg a sistemului judecătoresc și pentru prezentarea obiectivă a implementării reformei în sistemul de justiție.

La 24 noiembrie 2016, la Regency a avut loc masa rotundă cu genericul ”**Campaniile de informare în interes public – importanța parteneriatelor dintre sistemul judecătoresc cu societatea civilă și mass-media în realizarea acestora**”, unde au participat reprezentanți ai ONG-urilor, ai mass-mediei, ai companiilor de presă, ai societății civile, precum și judecători și reprezentanți ai oficialilor de stat și diplomați. În rezultatul acestui eveniment, au fost create mai multe grupuri de lucru, responsabile pentru analiza subiectelor sensibile în societatea civilă, precum etapa implementării reorganizării instanțelor judecătorești, integritatea judecătorilor, funcționarea PIGD-ului, ș.a. S-a elaborat și un plan de acțiuni – Roadshow pentru anul 2017, în care vor continua Campaniile de interes public, prin deplasarea în teritoriu, în cele 15 instanțe judecătorești nou-create în urma adoptării Legii nr. 76 din 24 aprilie 2016, cu privire la reorganizarea instanțelor judecătorești din Republica Moldova, pentru a informa publicul larg despre mersul implementării reformei în sistemul judecătoresc.

Pe lângă campaniile de informare în interes public, desfășurate în formă de Conferințe cu publicul larg, au fost convocate întâlniri bilaterale și cu reprezentanți ai misiunilor străine, care activează pe o perioadă determinată în RM, pentru îmbunătățirea și sporirea calității înfăptuirii justiției.

Conform **Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016**, au fost realizate acțiunile identificate, printre care se enumeră, interviuarea a 4 judecători cu experiență vastă în domeniul justiției, precum și recent numiți în funcție. Au fost realizate istorii de succes a 3 instanțe judecătorești, printre care și Curtea de Apel Chișinău, care a fost dată în exploatare la 28 decembrie 2016, amplasând astfel toți magistrații într-un singur sediu pe str. Teilor 4. Au fost realizate două spoturi TV, în scopul sensibilizării publicului larg despre activitățile sistemului judecătoresc al Republicii Moldova și activitatea CSM, cu toate organele subordonate acestuia.

Capitolul VII

ACTIVITATEA INSTANȚELOR JUDECĂTOREȘTI ÎN ANUL 2016

1. Volumul de lucru pe întreg sistemul judecătoresc

Pe parcursul perioadei raportate, în procedura instanțelor judecătorești, s-au aflat în total 302460 de cauze și materiale, inclusiv 253823 parvenite în anul 2016, iar restanța cauzelor nesoluționate la începutul perioadei de referință a constituit – 48637 cauze.

Din numărul total de cauze aflate în procedură în perioada raportată, instanțele judecătorești au examinat 248817 cauze și materiale.

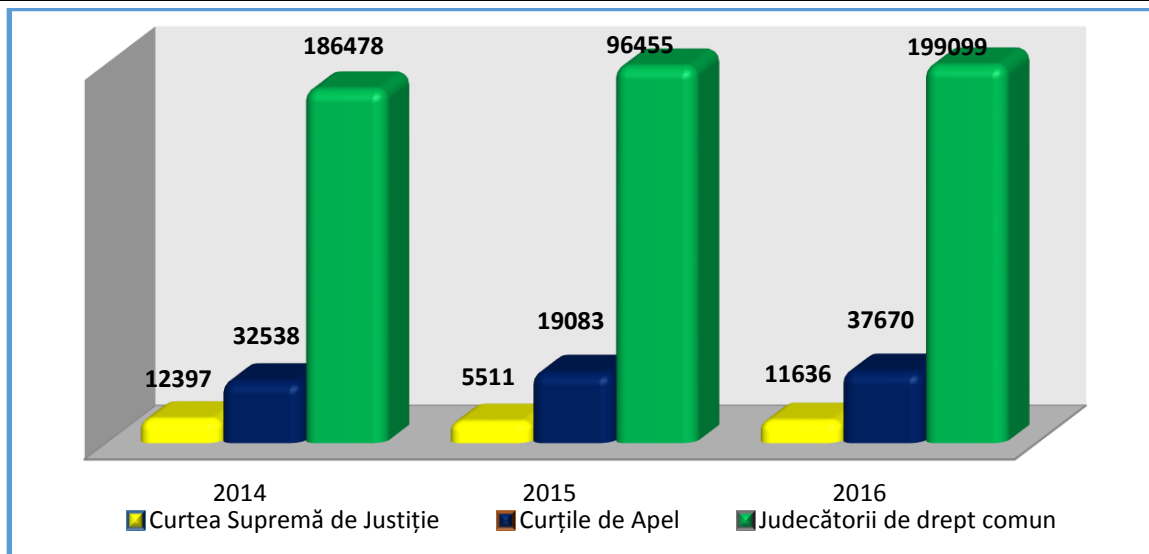
Analizând datele statistice generalizate din anul 2016 se poate constata că, volumul de lucru în cadrul instanțelor judecătorești în comparație cu anii precedenți a sporit.

Comparativ cu anul 2015 numărul cauzelor examinate în anul 2016 a crescut cu 1748 cauze.

Sarcina medie lunară a unui judecător a constituit 59,5 de cauze, fapt reflectat în următorul tabel:

Instanțele de judecată	Anul 2016		
	<i>numărul de judecători efectiv</i>	<i>cauze și materiale examinate</i>	<i>sarcina lunară pentru un judecător</i>
Curtea Supremă de Justiție	29	11636	40,1
Curțile de Apel	85	37670	44,3
<i>Chișinău</i>	<i>53</i>	<i>29061</i>	<i>54,8</i>
<i>Bălți</i>	<i>21</i>	<i>6240</i>	<i>29,7</i>
<i>Cahul</i>	<i>7</i>	<i>1389</i>	<i>19,8</i>
<i>Comrat</i>	<i>4</i>	<i>980</i>	<i>24,5</i>
Judecătoria Militară	3	156	5,2
Judecătoria Comercială de Circumscripție	3	256	8,5
Judecătoriile drept comun	298	199099	66,8
TOTAL	418	248817	59,5

Diagrama de mai jos reflectă, dinamica cauzelor aflate în procedură în instanțele naționale, cu excepția judecătoriilor specializate:

Potrivit datelor statistice pe parcursul a 12 luni 2016, media lunară a unui judecător a constituit:

- de la CSJ - 40,1 dosare;
- de la Curțile de Apel - 44,3 dosare;
- de la judecătorii, cu excepția Judecătoriei Militare (cu 5,2 dosare) și Judecătoriei Comerciale de Circumscripție (cu 8,5 dosare), - 66,8 cauze.

Restanța cauzelor nesoluționate la sfârșitul perioadei raportate a constituit – 53643 cauze.

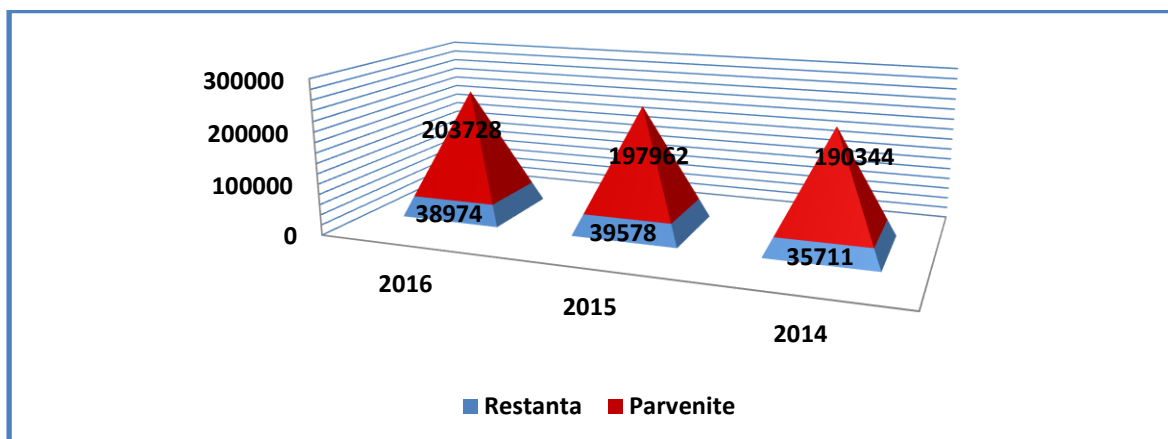
Deci, s-a constatat creșterea restanței cauzelor nesoluționate la sfârșitul perioadei dării de seamă cu 5006 cauze sau 10,3% față de anul precedent.

1.1 Volumul de activitate al judecătorilor

În anul 2016 în instanțele de drept comun, cu excepția judecătoriilor specializate, s-au aflat pe rol **242702** cauze, inclusiv restanța de la sfârșitul anului 2015.

Volumul de activitate al judecătorilor de drept comun, în anul 2016 s-a majorat față de anul precedent cu 2,2% sau cu 5162 dosare, iar în comparație cu anul 2014 -cu 7,4% sau cu 16647 cauze.

În diagrama de mai jos poate fi urmărită dinamica volumului de lucru pentru ultimii trei ani:

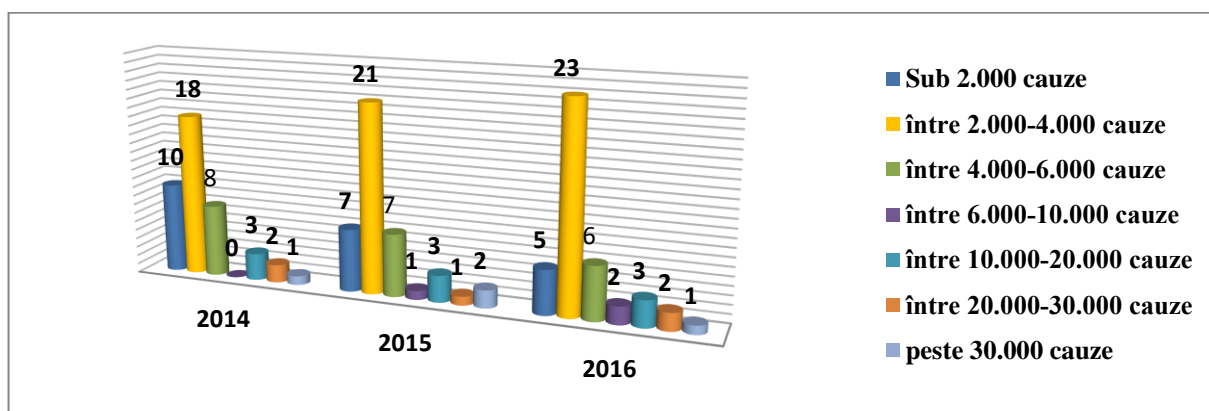

În perioada anilor 2014–2016, restanța dosarelor s-a majorat cu 9%, iar numărul dosarelor parvenite s-a majorat cu 7%.

În funcție de volumul de activitate în perioada anului 2016, judecătoriile pot fi grupate în felul următor:

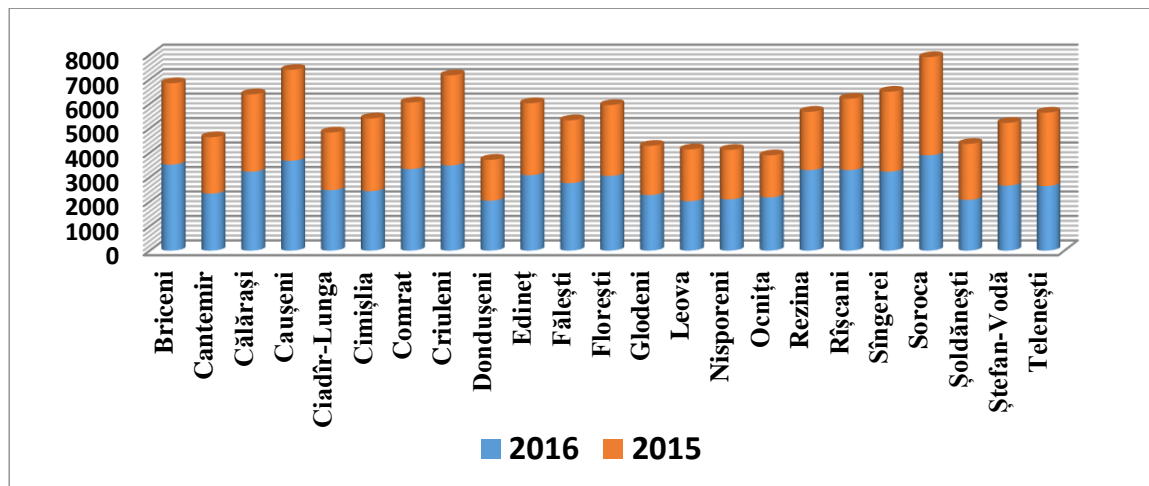
- cu volum sub 2000 cauze – 5 instanțe;
- cu volum cuprins între 2000 - 4000 cauze – 23 instanțe;
- cu volum cuprins între 4000-6000 cauze - 6 instanțe;
- cu volum cuprins între 6000-10000 cauze - 2 instanțe;
- cu volum cuprins între 10000-20000 cauze - 3 instanțe;
- cu volum cuprins între 20000-30000 cauze - 2 instanțe;
- cu un volum de peste 30000 de cauze – 1 instanță.

O analiză comparativă cu anii precedenți (2014-2016), evoluția volumului de activitate a judecătoriilor este ilustrată în diagrama de mai jos:

Astfel, în anul 2016 – 23 instanțe au avut un volum de lucru între 2000-4000 cauze, însă în anul 2015 - 21 instanțe au înregistrat astfel de cifre, ceea ce indică asupra sporirii volumului de lucru.

Analizând grupările volumului de lucru observăm că cele mai multe judecătoriai se plasează cu volumul cuprins între 2000-4000 cauze. Aceste judecătoriai sunt clasificate în diagrama și tabelul de mai jos:

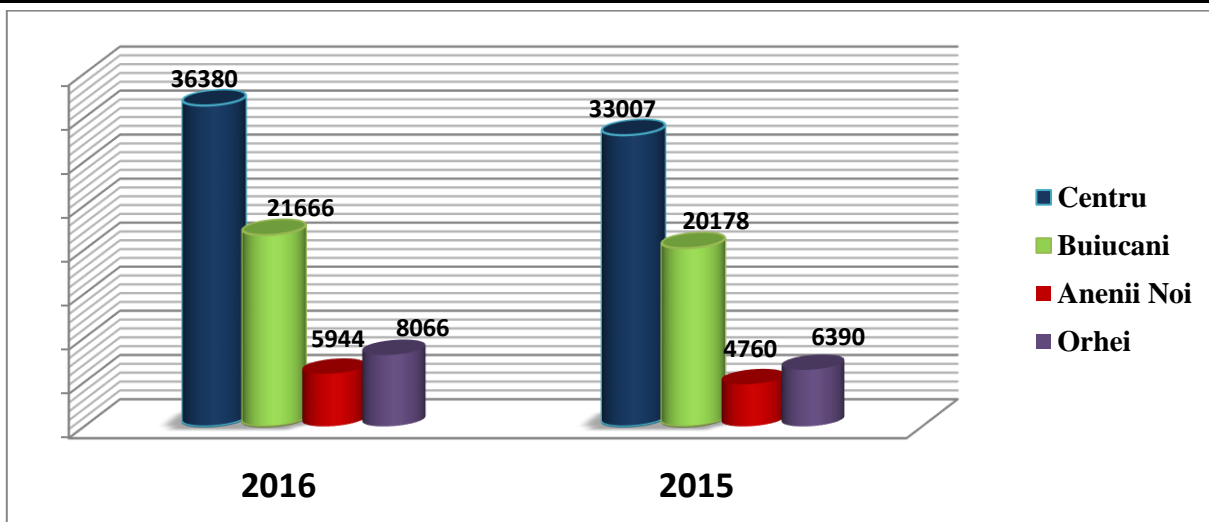

	Judecătoria	Volumul de activitate anul 2016	Volumul de activitate anul 2015
1	Briceni	3514	3328
2	Cantemir	2331	2304
3	Călărași	3225	3163
4	Caușeni	3673	3714
5	Ciadîr-Lunga	2472	2356
6	Cimișlia	2430	2974
7	Comrat	3332	2722
8	Criuleni	3482	3680
9	Dondușeni	2041	1670
10	Edineț	3082	2943
11	Fălești	2760	2568
12	Florești	3049	2900
13	Glodeni	2271	2012
14	Leova	2020	2119
15	Nisporeni	2096	2022
16	Ocnîța	2177	1717
17	Rezina	3290	2385
18	Rîșcani	3292	2917
19	Sîngerei	3226	3268
20	Soroca	3895	4014
21	Șoldănești	2073	2287
22	Ștefan-Vodă	2655	2568
23	Telenești	2640	3000

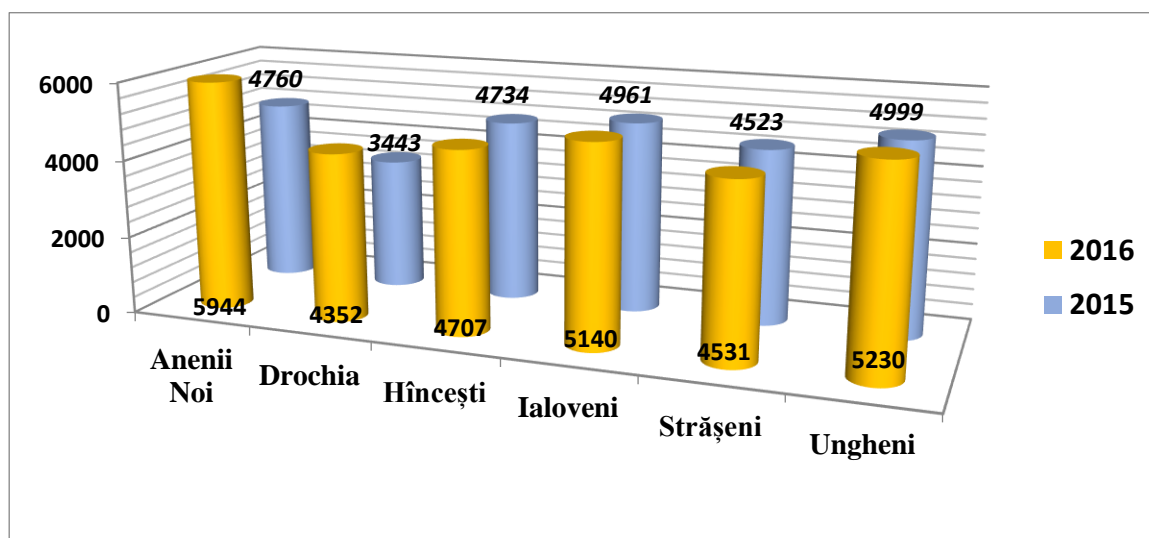
Potrivit datelor din tabel în unele judecătoria, din anul 2015 pînă în prezent, volumul de activitate este în creștere. Ca urmare, pentru a face față acestui fenomen și pentru a nu crește necontrolat volumul de dosare de la un an la altul, instanțele sunt nevoite să examineze un număr tot mai mare de dosare.

Făcînd o analiză a volumului de activitate pentru anul 2016 comparativ cu 2015, cel mai mare număr de dosare le deține Judecătoria Centru, care constituie cu 3373 cauze mai mult decît în anul 2015, după care Judecătoria Orhei – (1676 cauze), judecătoriile Buiucani (1488 cauze) și Anenii-Noi (1184 cauze).

4 instanțe cu un volum de activitate de peste 1.000 de dosare față de anul precedent sunt reflectate în diagrama de mai jos:

Un volum de activitate cuprins între **4000-6000** de cauze se atestă în 6 judecătoria, acestea fiind expuse în diagrama de mai jos, în comparație cu anul 2015:

Astfel, în judecătoriile Anenii Noi, Drochia, Ialoveni, Strășeni și Ungheni volumul de lucru a crescut, pe cînd numai în Judecătoria Hîncești volumul de lucru, deși neesențial, dar s-a micșorat.

În anul 2015 Judecătoria Cahul a intrat în grupul cu volumul de lucru cuprins între 4000-6000 cauze, avînd un volum de 5889 cauze, iar în anul 2016 s-a plasat în grupul de 6000-10000 cauze cu un volum de lucru 6138 cauze.

Un volum de lucru cuprins 10000-20000 dosare în anul 2016, s-a atestat la judecătoriile Botanica (16737 dosare), Ciocana (11119 dosare), și Bălți (15261 dosare). Prin urmare, numai la Judecătoria Botanica volumul de lucru a scăzut față de anul 2015, iar la Judecătoriile Ciocana și Bălți s-a majorat neesențial (cu 481 dosare).

În categoria volumului cuprins între **20000-30000** dosare, s-au aflat două judecătoria, acestea fiind:

- ✓ Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău cu volumul de lucru de 21666 cauze;

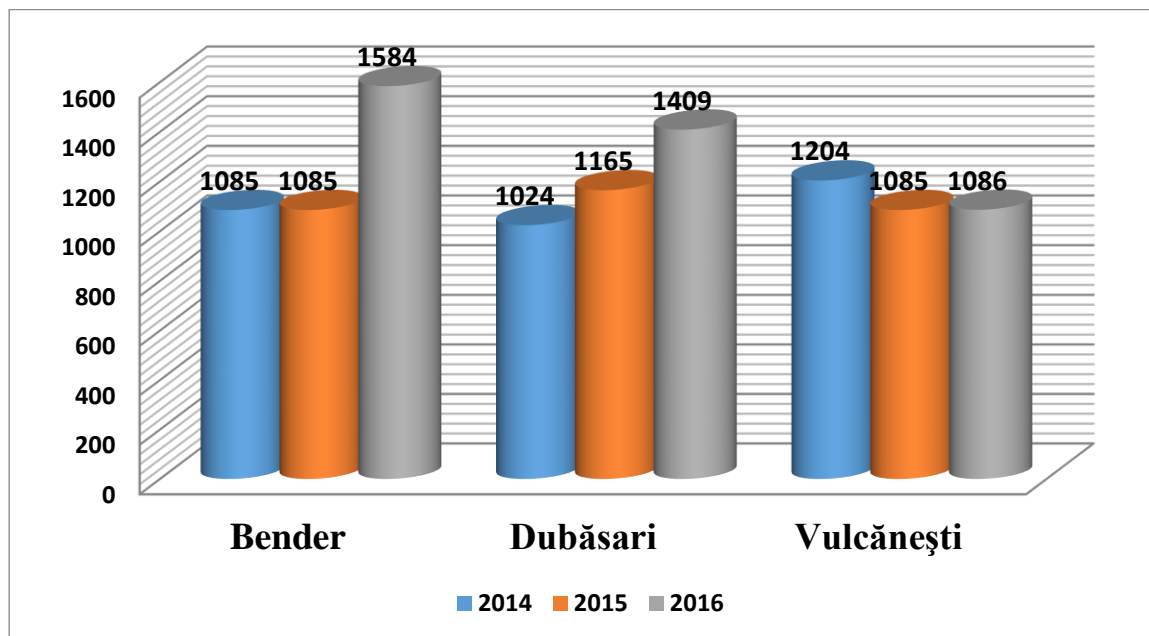
- ✓ Judecătoria Rîșcani mun.Chișinău cu volumul de lucru de 25285 cauze, însă comparativ cu anul precedent, volumul instanței a scăzut cu 6209 cauze.

Examinând ultimul grup cu cel mai mare volum de lucru de peste **30000** de cauze, putem observa că întâietatea, ca și anul precedent, o deține Judecătoria Centru, mun.Chișinău cu un volum de 36380 cauze, sau cu 10,2% mai mult decât anul precedent.

Urmare examinării datelor statistice prezentate de instanțele judecătorești, se constată că, în unele judecătoria se menține o situație stabilă de la an la an.

În același timp, la judecătoriile Bender, Dubăsari și Vulcănești, au înregistrat atât în anii 2014, 2015, cât și în 2016, cel mai mic volum de activitate la nivel național. Pentru toate aceste instanțe situația a fost identică și la nivelul anului 2011 și 2012, cu excepția Judecătoriei Bender.

Dinamica volumului de activitate în perioada anilor 2014-2016, aceasta se poate vedea în diagrama de mai jos:

O scădere a volumului de lucru se atestă în 2 judecătoria, comparativ cu anul precedent. Totuși cea mai mare reducere a volumului de activitate s-a atestat în judecătoriile Cimișlia și Telenești, după cum urmează:

- La Judecătoria Cimișlia volumul de activitate s-a redus în 2016 cu 544 dosare, de la 2974 cauze în anul 2015 - la 2430 cauze în anul 2016;

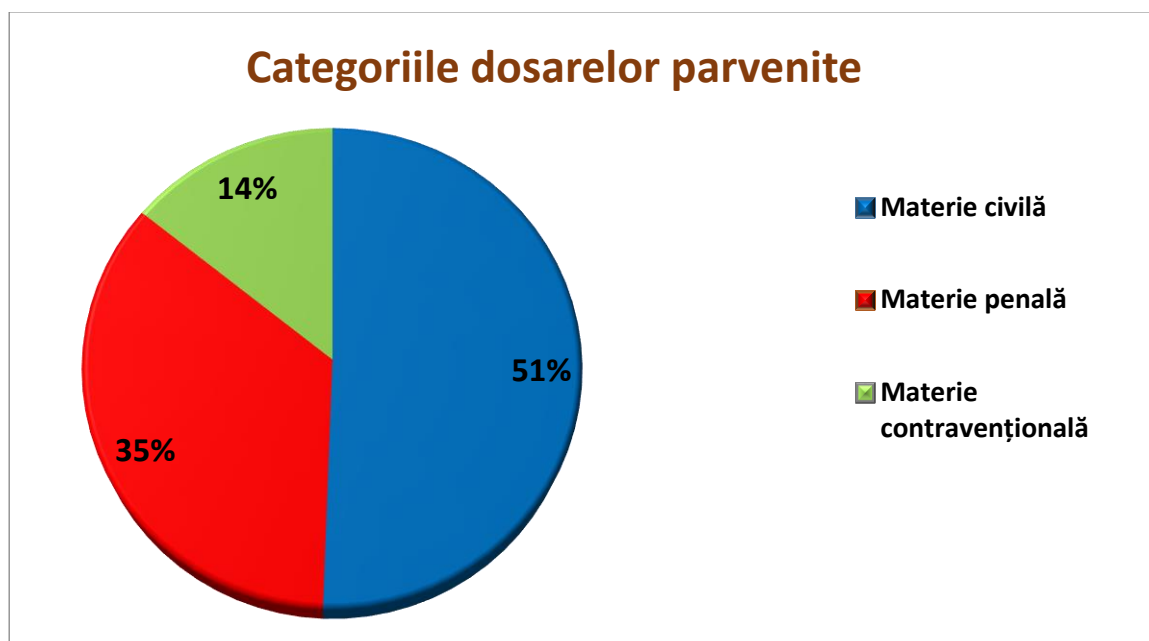
- La Judecătoria Telenești volumul de activitate s-a redus în 2016 cu 360 dosare, de la 3000 cauze în anul 2015 - la 2640 cauze în anul 2016.

Totodată, în anul 2016 se observă o creștere a volumului de lucru față de anul 2015 în 4 judecătoria, expuse în tabelul de mai jos:

Judecătoria	Volum 2016	Volum 2015	Diferență
Buiucani	21666	20178	1488
Centru	36380	33007	3373
Anenii Noi	5944	4760	1184
Orhei	8066	6389	1677

Din cele **242702** cauze aflate pe rol la judecătorii în anul 2016 (38974 restanța la începutul perioadei - 203728 cauze parvenite în perioada raportată) au fost încheiate **199099** dosare, ceea ce reprezintă 82%. În anul 2015 au fost încheiate 83,6% din cauzele aflate pe rol. La 31 decembrie 2016 restanța constituia 43603 cauze.

Făcînd o divizare pe categorii a dosarelor înregistrate în anul 2016, putem observa următoarele:

În continuare vom expune în tabelul de mai jos volumul de activitate al Judecătoriei Militare.

Anul	Restana cauzelor la începutul perioadei	Cauze parvenite	Volumul de lucru	Cauze examinate
2016	2	166	168	156
2015	5	128	133	131
2014	2	114	116	111

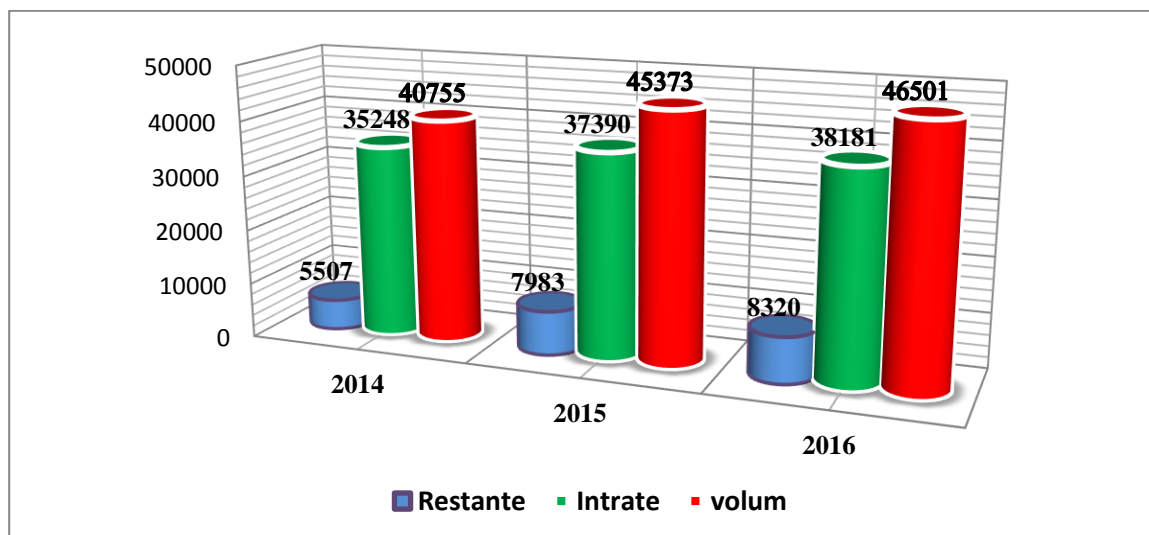
Astfel, observăm o creștere a volumului de activitate și a cauzelor examinate al **Judecătoriei Militare** față de anii precedenți.

Examinînd datele statistice, prezentate de *Judecătoria Comercială de Circumscripție*, constatăm că volumul de activitate a crescut neesențial față de anul precedent. Dacă, în anul 2015 era un volum de 421 dosare, atunci în anul 2016 numărul a crescut pînă la 454 de dosare.

1.2 Activitatea curților de apel

Pe parcursul anului 2016 pe rolul curților de apel au fost **46501** cauze, cuprinzând cauze examinate în fond, în apel și în recurs. Comparînd activitatea curților de apel observăm o creștere a volumului de activitate în anul 2016 față de 45373 cauze aflate pe rol în anul 2015.

Grafic evoluția volumului de activitate pe ultimii 3 ani, se prezintă astfel:

Astfel, observăm o creștere a volumului de activitate al curților de apel în anul 2016 - cu 14,1% față de anul 2014.

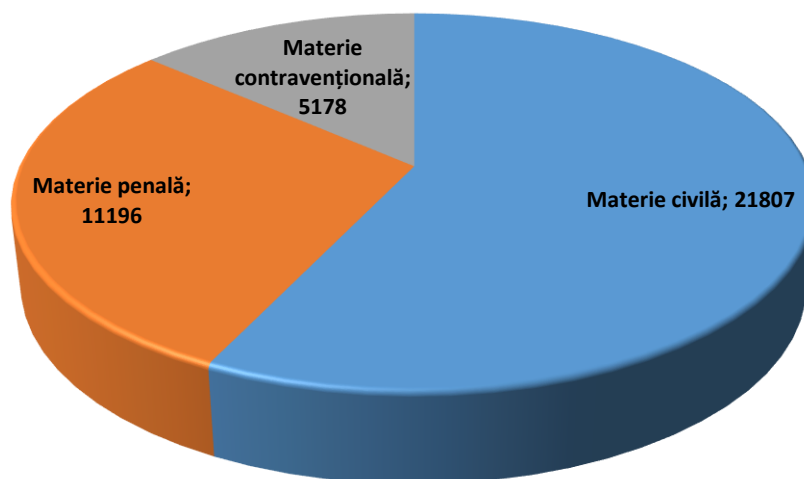
Cel mai mare număr de cauze aflate pe rol se atestă la Curtea de Apel Chișinău cu 35704 cauze. Comparînd cu anul precedent volumul de lucru la Curtea de Apel Chișinău s-a majorat cu 1126 cauze, în anul 2015 aflîndu-se pe rol 34578 cauze.

Apoi, urmează Curtea de Apel Bălți cu 7812 cauze aflate pe rol în 2016, volumul de lucru crescînd neesențial - cu 142 cauze față de anul precedent.

Cel mai mic număr de cauze în anul de referință a fost înregistrat la Curtea de Apel Comrat - 1122 cauze. Volumul de lucru al Curții de Apel Comrat a scăzut neesențial - cu 87 cauze față de anul precedent.

Făcînd o divizare pe categorii a dosarelor intrate (*38181 cauze*) în anul 2016, putem face următoarea clasificare:

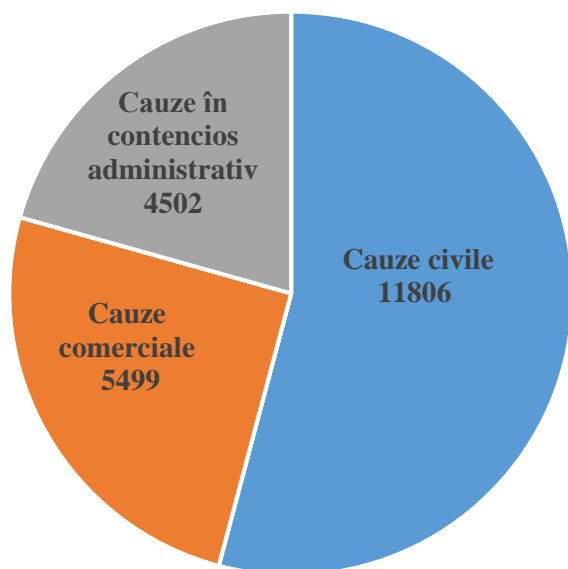
Categoriile dosarelor parvenite

În perioada raportată au fost înregistrate **11196** materie **penală**, dintre care 3277 cauze în apel, 3107 dosare în recurs, 4488 mandate de arest și prelungirea țiiinerii sub arest, 324 alte materiale. Comparând cu anul 2015, au fost înregistrate 11762 dosare penale, inclusiv 4243 cauze în apel, 3480 dosare în recurs, 3733 mandate de arest și prelungirea țiiinerii sub arest, 306 alte materiale. Astfel, observăm o scădere a cauzelor penale înregistrate spre examinare - cu 566 cauze.

În același timp, la curțile de apel au fost înregistrate în materie **civilă 21807** cauze. Deci, această materie poate fi divizată în felul următor:

Materie civilă

■ civile ■ comerciale ■ contencios administrativ

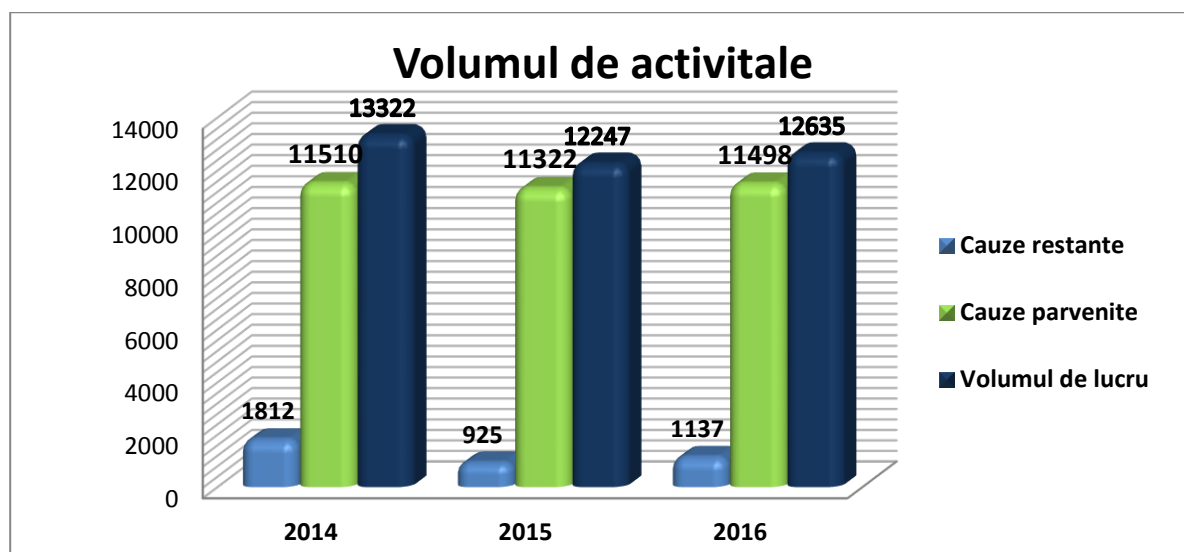
Ce ține de cauzele contravenționale, s-a atestat o scădere a a numărului acestora cu 157 cauze față de anul precedent. În anul 2016 au fost înregistrate 5178 cauze, iar în anul 2015 – 5335 cauze.

Din cele 46501 cauze aflate pe rolul curților de apel în perioada de referință au fost soluționate 38181 cauze sau 81%.

1.3 Activitatea Curții Supreme de Justiție

În perioada de referință, Curtea Supremă de Justiție a înregistrat un număr de **12635** dosare, ceea ce indică o creștere a volumului de lucru față de anul 2015 - cu 388 cauze.

Evoluția volumului de activitate pe parcursul ultimilor 3 ani la instanța supremă este prezentată în următoarea diagramă:

Dintre cele 12635 cauze aflate pe rol au fost finalizate 11636 cauze, ceea ce constituie 92,1%, adică o creștere față de anul 2015, când au fost soluționate 11102 cauze.

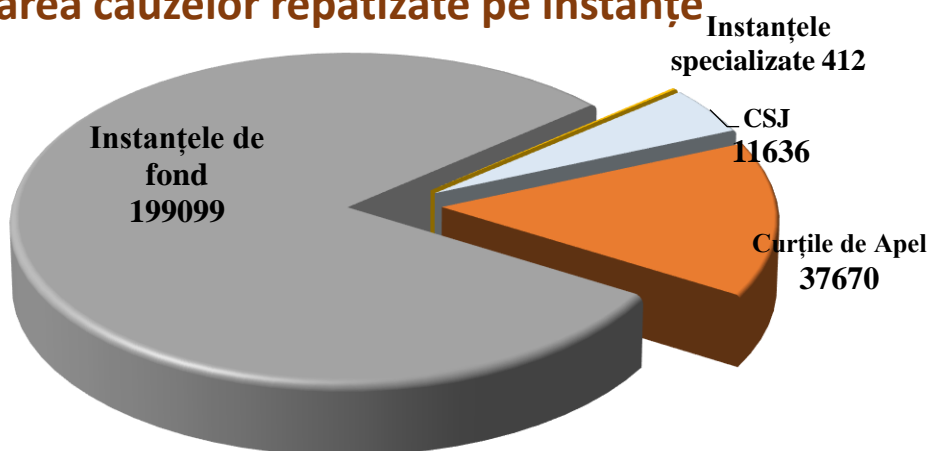
2. Operativitatea întregului sistem judecătoresc

Dacă e să ne referim la încheierea cauzelor la nivel național observăm că, în 12 luni ale anului 2016 au fost soluționate **248817** cauze, ceea ce reprezintă o creștere neesențială a numărului cauzelor examinate față de anul precedent, în anul **2015** fiind încheiate în total **247069** cauze.

Cauzele soluționate pe întregul sistem judecătoresc

Soluționarea cauzelor repatizate pe instanțe

Numărul dosarelor nesoluționate rămase în restanță la 31 decembrie 2016 pe întregul sistem judecătoresc a constituit **53643** cauze, ceea ce reprezintă o creștere cu 5006 cauze față de anul precedent.

2.1 Operativitatea la nivelul judecătoriilor de drept comun

Din cele **242702** cauze rulate pe parcursul anului 2016, cu excepția instanțelor specializate (Judecătoria militară și comercială de circumscripție), de judecătoriile naționale au fost soluționate 199099 dosare, rămânând în restanță 43603 cauze.

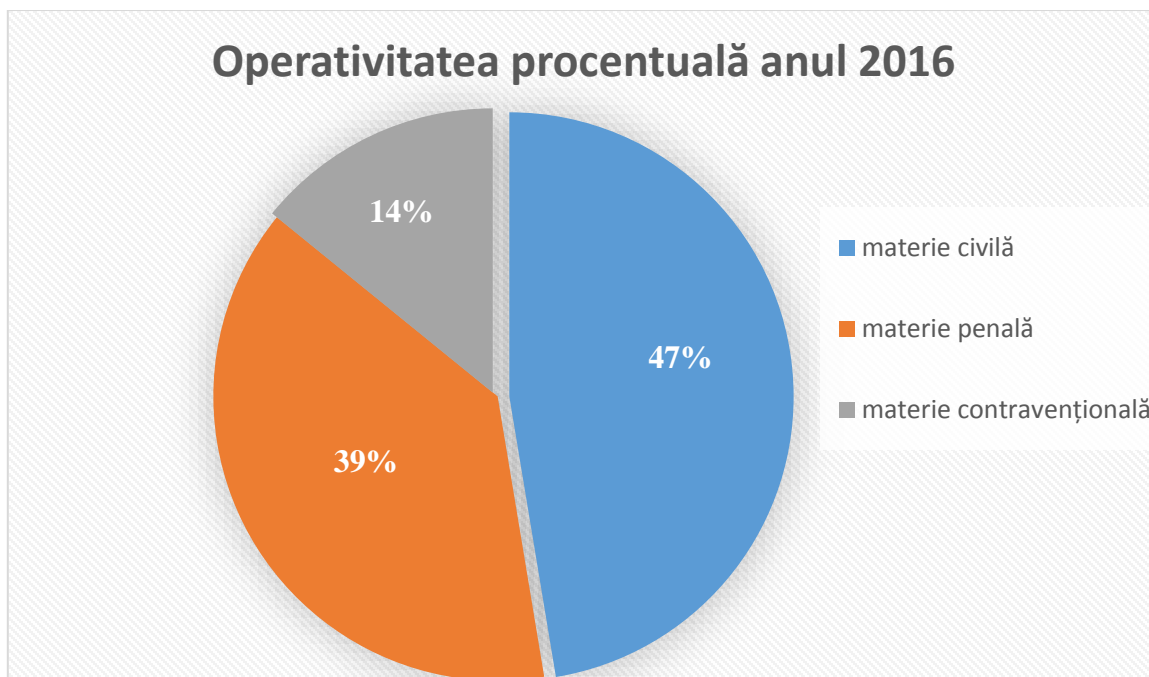
În comparație cu anul 2015, din cele 237540 cauze aflate pe rol au fost examinate 198566 cauze, în restanță rămânând 38974 dosare.

Procentual operativitatea în anul 2016 a constituit 82%, cu o scădere ușoară față de anul precedent, unde a fost 83,6%.

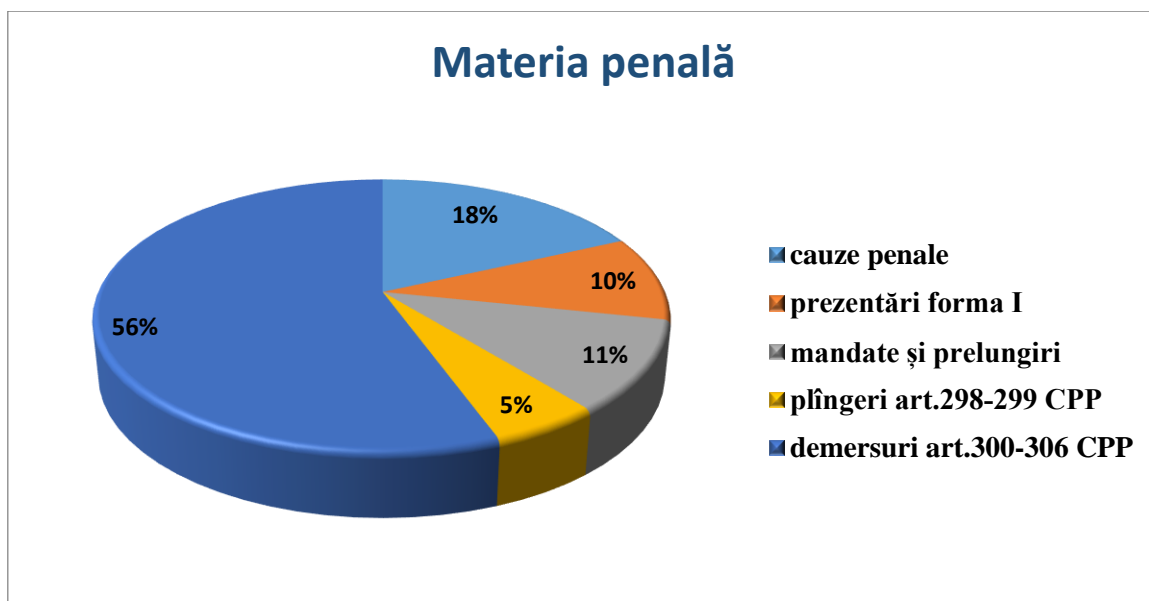
Cele **199099** cauze soluționate în anul 2016, pot fi divizate în felul următor:

- în materie *penală* **76609**;
- în materie *civilă* **94332**;
- *contravenționale* **28158**.

Astfel, informația prezentată mai sus, procentual este reflectată în diagrama ce urmează:

Analizând cele 76609 cauze examinate, din materia *penală* pe categorii, observăm fragmentarea acestora în diagrama următoare:

Examinarea cauzelor penale

În perioada raportată, instanțele de fond au examinat **13885** de cauze penale privind persoane fizice și 33 de cauze referitoare la persoane juridice (totalul constituie 13918 cauze examinate), sau **63,4%** din numărul total a dosarelor aflate pe rol în instanță (21973 cauze).

Comparativ cu anul 2015, numărul cauzelor penale privind persoanele fizice a crescut cu 386 cauze, iar numărul cauzelor referitoare la persoane juridice a scăzut cu 18 cauze. În anul 2015, au fost examinate 13499 de cauze penale privind persoanele fizice și 51 de cauze penale referitoare la persoanele juridice).

Sarcina medie lunară pentru un judecător, în anul curent, pe cauze penale este identică cu cea din anul 2015, unui judecător revenindu-i în mediu câte **4,7** cauze penale pe lună.

Prin urmare, în anul 2016, din numărul total a cauzelor penale încheiate, adică **13885** cauze, 1049 de cauze au fost remise conform competenței, iar 12836 de cauze au fost judecate în fond cu pronunțarea sentinței în privința a **14011** persoane.

Comparativ cu 2015, în anul curent numărul de cauze penale judecate a crescut de la 13885 la 13499, adică cu 386 de cauze penale, sau cu **2,9%** mai mult.

În anul 2016, s-a micșorat neesențial numărul condamnaților, fiind 14011 față de 14104 de persoane în 2015, adică cu 93 de persoane mai puțin.

Datele cuprinse în tabelul de mai jos, denotă că, în ultimii doi ani, cauzele aflate în procedură și examinarea acestora crește de la an la an:

Primul semestru al anilor:	Examinarea cauzelor penale													
	Restanța la începutul perioadei	Cauze parvenite	Cauze examinate cu pronunțarea	Cauze remise în alte instanțe	TOTAL cauze încheiate	Persoane condamnate (fără condiții)	Persoane achitate	Aplicate măsuri cu încetare	Cauze încetate	TOTAL persoane	Restanța la sfârșitul perioadei	dintre care aflate în procedură		
												Mai mult de 12 luni	Mai mult de 24 luni	Mai mult de 36 luni
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2015	6539	14367	12668	831	13499	11543	304	80	2177	14104	7407	869	268	130
2016	7407	14492	12836	1049	13885	9887	339	86	3699	14011	8014	1140	403	211

Restanța cauzelor penale la sfârșitul perioadei de raportare a constituit 8014 cauze, prin urmare și restanța cauzelor crește de la an la an.

Din numărul cauzelor penale restante:

- aflate în procedură mai mult de 12 luni – 1140 cauze;
- aflate în procedură mai mult de 24 luni – 403 cauze;
- aflate în procedură mai mult de 36 luni – 211 cauze.

Potrivit datelor statistice prezentate de judecătorii, cele mai multe cauze penale aflate în procedură în perioada raportată, sunt la judecătoriile Rîșcani, Buiucani, Centru, mun. Chișinău și Bălți cu un număr mai mare de 1500.

Cu cel mai mic volum sunt instanțele Bender și Basarabeasca, numărul cauzelor aflate în procedură fiind mai mic de 150 cauze penale.

Tabelul de mai jos, relevă datele statistice, prezentate de judecătorii, în raportul asupra activității primei instanțe cu privire la judecarea cauzelor penale în anul 2016:

nr.	Judecatoriile	Restanța dosarelor nîncheiate la începutul perioadei raportate Dosare parvenite în perioada raportată		Cauze examinate în perioada rapărtată					Cauze examinate în ședințe închise	Restanța la sfîrșitul perioadei raportate	Dintre care aflate pe rol		
				examine 3	inclusiv		transmise instanței competente	TOTAL			mai mult de 12 luni	mai mult de 24 luni	mai mult de 36 luni
					măsur 4	a fost încheiat procesul							
	A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Botanica	410	797	615	6	183	126	741	4	466	73	21	11
2	Buiucani	738	1021	992	3	251	87	1079	0	680	77	32	29
3	Centru	679	856	571	2	183	146	717	0	818	177	90	36
4	Ciocana	189	518	496	4	103	34	530	0	177	12	2	1
5	Riscani	1270	977	694	2	7	301	995	0	1252	197	88	66
6	Balti	572	1069	956	5	219	26	982	8	659	84	18	7
7	Bender	30	55	57	0	10	4	61	0	24	3	0	1
8	Anenii Noi	91	258	216	2	39	8	224	0	125	11	7	2
9	Basarabeasca	36	107	105	0	28	8	113	0	30	2	2	0
10	Briceni	41	206	175	2	28	4	179	0	68	2	0	0
11	Cahul	173	376	376	0	0	0	376	0	173	30	13	4
12	Cantemir	82	234	214	1	39	5	219	0	97	13	3	0
13	Calaras	116	244	217	2	70	2	219	6	141	19	5	1
14	Causeni	175	369	352	6	78	3	355	3	189	7	3	0
15	Ceadir Lunga	101	224	243	8	34	3	246	7	79	9	3	2
16	Cimislia	119	213	240	0	42	6	246	11	86	18	3	1
17	Comrat	163	243	202	0	55	10	212	0	194	46	16	1
18	Criuleni	110	251	224	0	55	11	235	1	126	20	13	2
19	Dondușeni	22	199	175	0	59	7	182	2	39	2	1	0
20	Drochia	150	296	222	1	66	10	232	0	214	22	7	3
21	Dubasari	34	150	144	2	30	7	151	7	33	4	0	0
22	Edineț	43	188	186	0	38	7	193	4	38	0	0	0
23	Fălești	32	244	232	4	47	7	239	0	37	0	0	0

24	Florești	109	247	202	4	72	22	224	0	132	23	4	2
25	Glodeni	32	144	139	0	37	5	144	0	32	5	1	0
26	Hîncești	302	494	560	5	134	34	594	14	202	24	6	1
27	Ialoveni	277	466	384	3	153	27	411	8	332	76	16	10
28	Leova	35	143	121	1	21	9	130	0	48	1	1	1
29	Nisporeni	51	217	209	5	61	4	213	4	55	6	2	0
30	Ocița	26	213	155	0	0	2	157	0	82	4	1	0
31	Orhei	263	485	441	0	137	11	452	7	296	46	14	16
32	Rezina	95	271	204	0	65	4	208	0	158	16	2	0
33	Rîșcani	122	301	253	3	78	11	264	0	159	33	7	7
34	Singerei	93	258	281	2	68	10	291	0	60	5	3	1
35	Soroca	115	423	388	4	89	9	397	4	141	15	0	0
36	Strășeni	191	365	391	1	113	14	405	0	151	27	14	4
37	Soldănești	34	157	117	1	28	25	142	0	49	10	0	1
38	Ștefan-Vodă	77	274	234	2	54	9	243	6	108	7	4	0
39	Taraclia	41	192	159	3	31	9	168	1	65	3	0	1
40	Telenesti	46	191	191	1	45	5	196	0	41	4	0	0
41	Ungheni	96	430	401	3	97	5	406	25	120	5	1	0
42	Vulcănești	26	126	102	0	41	12	114	0	38	2	0	0
TOTAL		740	1449	1283	88	2988	1049	13885	122	8014	1140	403	211
		7	2	6									

Analizând calitatea activității judecătorilor cu privire la îndeplinirea actului de justiție pentru anul 2016, pe cauze penale, s-a stabilit că, procentul cel mai mare al cauzelor anulate a rămas intact la Judecătoria Centru mun.Chișinău – 41% din numărul de 571 cauze cu pronunțarea sentinței, Rîșcani, mun.Chișinău – 38,6% din 694 cauze cu pronunțarea sentinței și Criuleni – 38,4% din 224 cauze cu pronunțarea sentinței.

În anul 2016 au fost anulate 2754 cauze sau 21,5% din numărul de **12836** cauze penale examinate cu pronunțarea sentinței.

Structura condamnărilor în raport cu categoriile pedepselor

Printre categoriile pedepselor aplicate condamnaților în anul 2016, ca și în anii precedenți, cea mai mare pondere a avut-o condamnarea la închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, cu un număr de 2700 persoane.

În anul 2016, a scăzut numărul de persoane cu pedeapsa amendă, ajungând la 3229 persoane, în anul precedent numărul acestora fiind de 3708 persoane.

Numărul de persoane condamnate la închisoare s-a micșorat, comparativ cu anul 2015, neesențial - cu 88 persoane.

Detenția pe viață, în anul 2016, a fost aplicată față de 9 persoane, iar închisoarea pe un termen mai mare de 15 ani - față de 82 de condamnați.

În perioada anului precedent detenția pe viață a fost aplicată față de 10 condamnați, iar închisoarea pe un termen mai mare de 15 ani - față de 84 de condamnați.

În procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției, în anul 2016, au fost condamnate 744 persoane, iar în 2015, în această procedură au fost condamnate 671 de persoane.

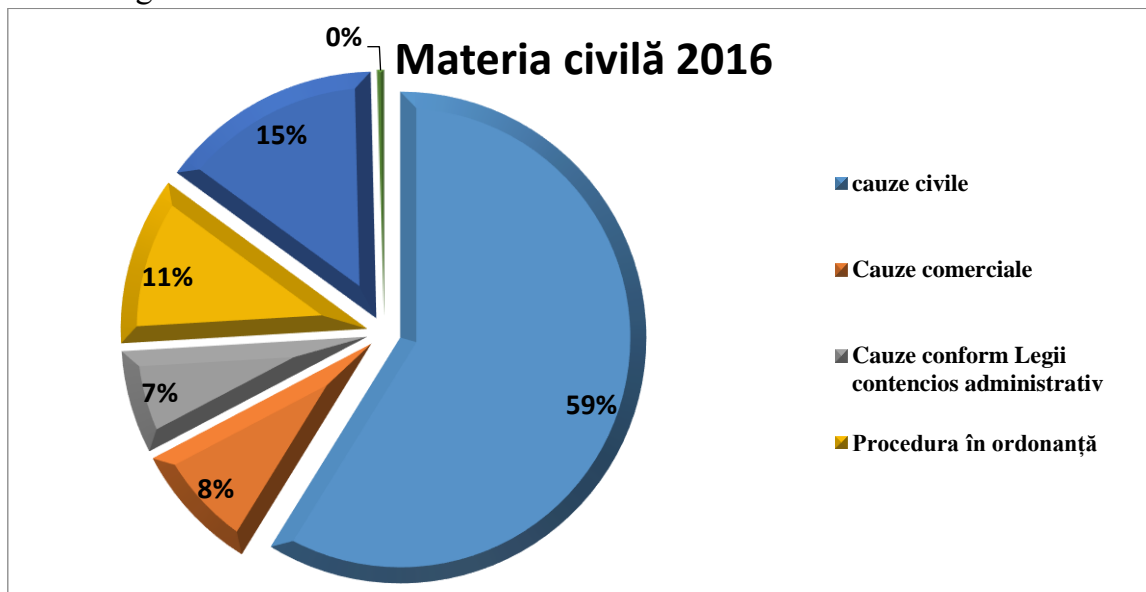
Practica aplicării pedepselor se caracterizează prin următorii indici:

Categoriile de pedeapsă	2015		2016	
	Numărul de persoane	%	Numărul de persoane	%
1	2	3	4	5
TOTAL condamnați	11682		10038	
<i>inclusiv:</i>				
La închisoare	2245	19,2	2157	21,5
La amendă	3708	31,7	3229	32,2
<i>Suma amenzii</i>	38.919.818 lei		32.378.519 lei	
Condamnați condiționat	3208	27,5	2700	26,9
Muncă neremunerată în folosul comunității	2194	18,8	1636	16,3
Alte pedepse	320	2,7	307	3,1

Materia *civilă* în anul 2016, a înregistrat o scădere cu 7408 cauze, sau cu 7,3% față de anul trecut. În anul 2015 au fost încheiate 101740 dosare, iar în anul 2016 s-au examinat **94332** dosare.

De menționat, că în materia civilă au fost examinate cauzele familiale, din domeniul muncii, executarea obligațiilor și altele, care constituie cel mai mare procent din cauzele examinate.

Din cele **94332** cauze examinate, în materie *civilă*, poate fi observată fragmentarea acestora în diagrama următoare:

Examinarea cauzelor civile

În anul 2016, în procedura instanțelor de fond s-au aflat **75410** cauze, inclusiv 18020 restante la începutul perioadei.

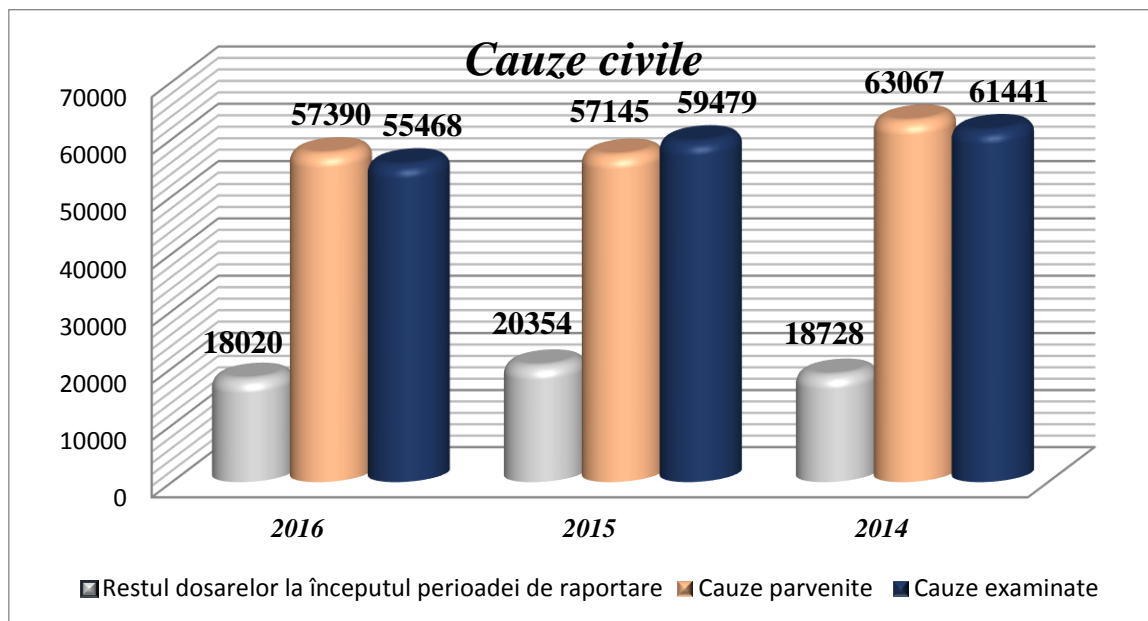
Din numărul cauzelor aflate în procedură au fost încheiate în prima instanță **55468** cauze civile, sau cu 2089 cauze mai puține decât în anul 2015.

Restanța la sfârșitul perioadei de raportare a constituit **19942** cauze civile, sau cu 1922 cauze mai multe decât în anul precedent.

Din numărul cauzelor civile restante:

- aflate în procedură mai mult de 12 luni – 1453;
- aflate în procedură mai mult de 24 luni – 686;
- aflate în procedură mai mult de 36 luni – 543.

Datele comparative a cauzelor civile pe ultimii 3 ani sunt reflectate în diagrama de mai jos:

Sarcina lunară din cauzele încheiate pentru un judecător, în anul 2016, pe cauze civile a constituit 18,6 cauze, iar în anul precedent - de 20,9 cauze. După cum vedem sarcina s-a micșorat cu 2,3 cauze comparativ cu anul precedent.

Din numărul total de cauze civile examinate în perioada raportată, **40211** au fost cu pronunțarea hotărârii sau **73,6%**. Dintre ele 2153 de cauze au fost expediate după competență, 10173 cauze scoase de pe rol și 6077 cauze sunt cu încetarea procesului. Pentru cauzele civile examinate, a fost achitată taxa de stat în mărime de 28.766.230,46 lei.

Examinarea pricinilor civile se caracterizează prin următoarele date:

nr.	Judecătoria	Restul de dosare de la începutul încenului	Dosare intrate în perioada	Cauze aflate în procedură	Cauzele încheiate în perioada raportată:						Restul dosarelor la sfârșitul perioadei
					examinat e cu	Inclusiv cu	Cu încetare	Cu scoaterea cererii	Transmise	total încheiate (3,5-7)	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Sectorul Botanica	1614	4869	6483	2433	2237	243	347	1565	4588	1895
2	Sectorul Buiucani	1478	4034	5512	2608	2098	242	1248	71	4169	1343
3	Sectorul Centru	1663	3368	5031	1868	1628	879	333	92	3172	1859

4	Sectorul Ciocana	797	366 6	4463	2287	206 8	262	840	65	3454	1009
5	Sectorul Riscani	3190	391 2	7102	3040	244 6	444	488	75	4047	3055
6	Bălți	952	431 7	5269	3002	281 4	433	711	30	4176	1093
7	Bender	69	545	614	483	472	12	46	3	544	70
8	Anenii Noi	264	121 4	1478	833	833	145	122	6	1106	372
9	Basarabeasca	54	339	393	254	235	68	25	3	350	43
10	Briceni	184	795	979	666	569	61	53	4	784	195
11	Cahul	558	147 6	2034	1170	107 6	108	212	16	1506	528
12	Cantemir	266	761	1027	604	579	48	26	0	678	349
13	Călărași	364	127 3	1637	849	847	273	111	22	1255	382
14	Căușeni	283	123 5	1518	805	769	95	174	8	1082	436
15	Ceadir Lunga	173	631	804	567	490	41	59	6	673	131
16	Cimișlia	220	617	837	578	541	35	32	12	657	180
17	Comrat	363	753	1116	446	429	155	18	7	626	490
18	Criuleni	197	885	1082	733	662	48	73	10	864	218
19	Dondușeni	58	905	963	741	717	32	51	32	856	107
20	Drochia	359	935	1294	636	601	79	61	10	786	508
21	Dubăsari	69	409	478	254	240	33	87	4	378	100
22	Edineț	158	123 7	1395	871	809	62	319	13	1265	130
23	Fălești	171	919	1090	558	558	191	31	86	866	224
24	Florești	302	986	1288	674	674	60	170	10	914	374
25	Glodeni	124	724	848	583	558	61	74	6	724	124
26	Hîncești	489	140 6	1895	1271	119 2	89	85	22	1467	428
27	Ialoveni	437	113 2	1569	780	770	128	76	18	1002	567
28	Leova	129	594	723	417	406	70	18	7	512	211
29	Nisporeni	161	662	823	539	508	43	89	1	672	151
30	Ocnîța	34	749	783	490	331	34	170	5	699	84
31	Orhei	642	227 1	2913	1623	149 5	120	365	26	2134	779
32	Rezina	156	110 5	1261	814	745	60	83	13	970	291
33	Riscani	244	897	1141	763	712	53	74	6	896	245
34	Sîngerei	177	721	898	627	600	48	50	4	729	169
35	Soroca	190	115 7	1347	847	770	67	194	7	1115	232

36	Strășeni	395	149 9	1894	1129	105 9	113	296	10	1548	346
37	Șoldănești	164	692	856	560	552	40	139	6	745	111
38	Stefan-Voda	103	712	815	550	550	79	20	4	653	162
39	Taraclia	70	400	470	290	273	15	55	1	361	109
40	Telenești	164	810	974	690	632	90	31	3	814	160
41	Ungheni	482	153 9	2021	1122	108 7	208	71	14	1415	606
42	Vulcănești	53	239	292	156	156	20	34	6	216	76
TOTAL		18020	573 90	7541 0	4021 1	367 88	5387	7561	2309	55468	19942

Analizând calitatea activității judecătorilor cu privire la înlăptuirea actului de justiție pentru anul 2016, pe cauze civile, observăm că, cel mai mare procent al cauzelor anulate se înregistrează la Judecătoria Centru – 10,5% din numărul de 1868 cauze cu pronunțarea hotărârii, sec.Buiucani – 9,1% din 2608 cauze examinate cu pronunțarea unei hotărâri.

În anul 2016 au fost anulate 1888 cauze sau 5,4% din numărul de 40211 cauze civile examinate cu pronunțarea hotărârii.

Astfel, dacă facem o analiză comparativă pentru *instanțele specializate* la capitolul operativitate putem observa următoarele:

Judecătoria Comercială de Circumscripție a examinat 256 cauze sau 56,4% din cele 454 cauze aflate pe rol în anul 2016, în restanță rămânând 198 cauze.

În anul 2015, au fost examinate 217 cauze sau 51,5% din cele 421 cauze aflate pe rol, în restanță rămânând 204 cauze.

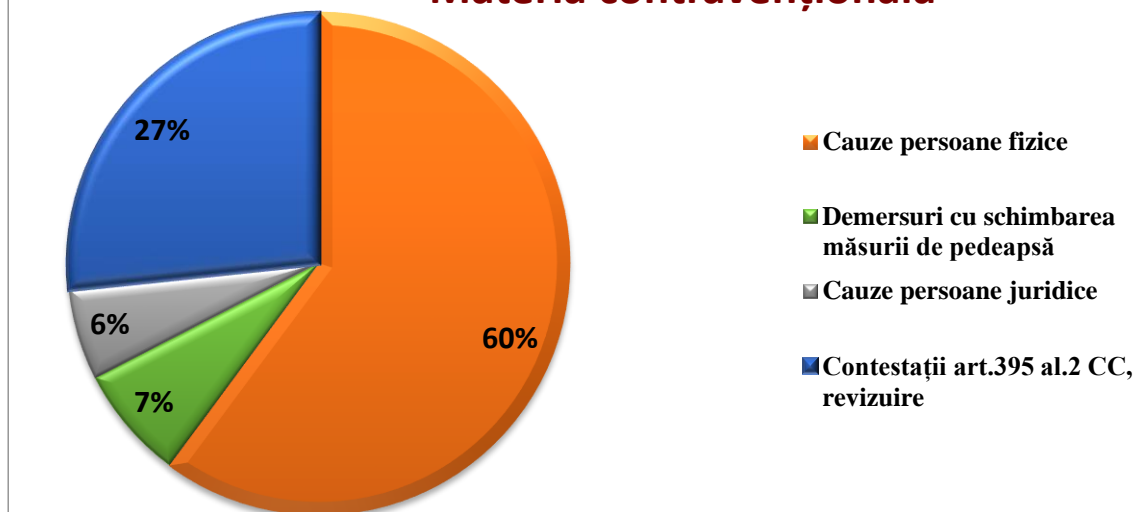
Judecătoria Militară a examinat în anul curent 156 cauze sau 92,9% din cele 168 cauze aflate în procedură și restanța cauzelor neexamineate la sfârșitul perioadei de raportare constituind 12 cauze.

În anul 2015 au fost examinate 131 cauze sau 98,5% din cele 133 cauze aflate pe rol, în restanță rămânând 2 cauze.

Astfel, observăm că, volumul de activitate a acestor două instanțe specializate este minimă în comparație cu instanțele de fond.

Deci, analizând cele **28158** cauze examinate, din *materia contravențională* pe categorii, observăm fragmentarea acestora este prezentată în diagrama următoare:

Materia contravențională

În anul 2016, în instanțele de fond, observăm că cea mai mare pondere a cauzelor contravenționale examinate se referă la persoanele fizice, fiind urmate de contestațiile depuse împotriva hotărârilor emise agenților constatatori, apoi demersurile cu schimbarea măsurii de pedeapsă și apoi de contravențiile în privința persoanelor juridice.

✓ *Examinarea cauzelor contravenționale*

Astfel, examinând datele cauzelor contravenționale pe persoane fizice, prezentate de instanțele de fond, observăm următoarele:

În perioada sus menționată s-au aflat în procedură **9435** cauze, din ele au fost parvenite 7423 cauze contravenționale *în privința persoanelor fizice*, dintre care: au fost judecate 7632 cauze, transmise după competență - 135 cauze, soluționate în termenul prevăzut de lege - 6779 cauze, iar 1668 - au rămas nesoluționate la sfârșitul perioadei raportate.

În total, au fost aplicate 7646 de sancțiuni, dintre care: arestul - în privința a 63 persoane, munca neremunerată - în privința a 162 persoane, amenda - 4538 de persoane, avertismentul - 60 de persoane, și sancțiuni complementare principale - în privința a 249 persoane.

Suma amenzilor aplicate a constituit 5407511 de lei, iar cea a amenzilor încasate - 1508678 de lei.

În tabelul de mai jos, sunt reflectate datele statistice a cauzelor contravenționale pe persoane fizice, prezentate de judecătorii de fond, pentru primul semestru al anului 2016:

Nr.	Judecătorii	Restanța dosarelor la începutul perioadei raportate	Dosare intrate în perioada raportată	Volumul de lucru	Remise conform competenței	Cauze examinate	Încheiate în termenul prevăzut de lege	Total sancțiuni aplicate	Suma amenzilor		Cauze neîncheiate la sfârșitul perioadei
									aplicate	încasate	

	A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Sectorul Botanica	40	390	430	6	339	339	339	116400	30515	85
2	Sectorul Buiucani	189	1033	1222	15	1056	1056	1056	252780	81140	151
3	Sectorul Centru	202	1651	1853	31	1335	1335	1335	488900	123200	487
4	Sectorul Ciocana	14	190	204	1	149	149	167	124700	30550	54
5	Sectorul Riscani	561	1597	2158	14	1632	1632	1632	1393600	361250	512
6	Bălți	98	858	956	22	740	682	740	735060	194730	194
7	Bender	2	34	36	0	34	34	34	13000	2750	2
8	Anenii Noi	31	446	477	4	382	0	382	220560	67960	91
9	Basarabeasca	13	289	302	0	295	295	295	152340	29130	7
10	Briceni	13	929	942	1	890	890	890	418300	52155	51
11	Cahul	83	521	604	13	505	505	505	418000	167950	86
12	Cantemir	10	287	297	1	233	233	233	187800	66200	63
13	Călărași	27	410	437	4	365	364	365	148260	49760	68
14	Căușeni	73	599	672	3	552	552	552	412470	119320	117
15	Ceadir Lunga	7	212	219	2	202	202	202	152500	36920	15
16	Cimișlia	22	351	373	2	353	353	353	240500	88050	18
17	Comrat	35	265	300	0	192	0	192	114200	81450	108
18	Criuleni	59	359	418	3	243	243	243	173600	51650	172
19	Dondușeni	10	270	280	3	267	267	267	155230	71380	10
20	Drochia	21	454	475	1	419	419	419	384800	132700	55
21	Dubăsari	6	152	158	3	144	144	144	71900	28550	11
22	Edineț	17	299	316	4	299	299	299	272960	75620	13
23	Fălești	14	322	336	1	293	293	293	301570	108340	42
24	Florești	31	345	376	8	325	325	325	179740	58370	43
25	Glodeni	16	236	252	0	233	233	233	156400	30150	19
26	Hîncești	50	367	417	9	333	333	333	335900	90350	75
27	Ialoveni	16	438	454	0	382	382	382	118300	38450	72
28	Leova	6	152	158	9	109	109	109	83200	44050	40
29	Nisporeni	10	370	380	2	333	333	333	185700	65850	45
30	Ocnîța	14	464	478	18	434	434	434	320080	107410	26
31	Orhei	53	772	825	0	431	431	431	120660	16990	394
32	Rezina	26	330	356	12	260	260	260	132400	108050	84
33	Riscani	45	348	393	5	342	342	342	276540	82550	46
34	Sîngerei	24	388	412	1	378	378	378	319410	100750	33
35	Soroca	11	468	479	5	419	419	419	278580	113220	55
36	Strășeni	25	269	294	6	257	257	257	107400	38650	31
37	Șoldănești	7	200	207	6	175	175	175	49000	18450	26

38	Stefan-Voda	17	317	334	2	285	285	285	199820	70065	47
39	Taraclia	11	157	168	1	162	141	162	115760	59510	5
40	Telenești	6	364	370	0	317	317	317	229700	40350	53
41	Ungheni	92	568	660	9	517	286	517	453660	106230	134
42	Vulcănești	5	114	119	5	96	96	96	96650	45500	18
TOTAL		2012	7423	20597	232	16707	15822	16725	10708330	3286215	3658

La fel, prezentăm tabelul comparativ cu privire la operativitatea activității instanțelor de fond, între anii 2016-2015:

Instanțele de fond	2016			2015		
	Cauzele aflate în procedură	Cauzele încheiate	Operativitatea %	Cauzele aflate în procedură	Cauzele încheiate	Operativitate a %
Sect.Botanica	16737	13322	79,6	17783	14863	83,6
Sect.Buiucani	21666	18771	86,6	20178	16968	84,1
Sect.Centru	36380	30556	84,0	33007	27878	84,5
Sect.Ciocana	11119	9514	85,6	11046	9719	88
Sect.Rîșcani	25285	18505	73,2	31494	23336	74,1
Bălți	15261	12695	83,2	14853	12715	85,6
Bender	1584	1372	86,6	1085	972	89,6
Anenii-Noi	5944	4690	78,9	4760	4110	86,3
Basarabeasca	1299	1199	92,3	1261	1136	90,1
Briceni	3514	3089	87,9	3328	3042	91,4
Cahul	6138	5008	81,6	5889	4712	80
Cantemir	2331	1765	75,7	2304	1888	81,9
Călărași	3225	2586	80,2	3163	2605	82,4
Căușeni	3673	2827	77,0	3714	3107	83,7
Ceadr-Lunga	2472	2186	88,4	2356	2015	85,5
Cimișlia	2430	2087	85,9	2974	2530	85,1
Comrat	3332	2200	66,0	2722	1912	70,2
Criuleni	3482	2747	78,9	3680	3174	86,3
Dondușeni	2041	1859	91,1	1670	1564	93,7
Drochia	4352	3406	78,3	3443	2820	81,9
Dubăsari	1409	1237	87,8	1165	1036	88,9
Edineț	3082	2855	92,6	2943	2665	90,6
Fălești	2760	2414	87,5	2568	2307	89,8
Florești	3049	2375	77,9	2900	2341	80,7
Glodeni	2271	2071	91,2	2012	1814	90,2
Hîncești	4707	3845	81,7	4734	3728	78,7
Ialoveni	5140	3902	75,9	4961	4038	81,4
Leova	2020	1624	80,4	2119	1872	88,3
Nisporeni	2096	1805	86,1	2022	1775	87,8
Ocnia	2177	1960	90,0	1717	1631	95
Orhei	8066	6039	74,9	6389	5169	80,9

Rezina	3290	2642	80,3	3373	3058	90,7
Rișcani	3292	2769	84,1	2917	2432	83,4
Sîngerei	3226	2921	90,5	3268	2894	88,6
Soroca	3895	3402	87,3	4014	3620	90,2
Strășeni	4531	3825	84,4	4523	3749	82,9
Șoldănești	2073	1848	89,1	2287	2046	89,5
Ștefan-Vodă	2655	2290	86,3	2568	2332	90,8
Taraclia	1742	1522	87,4	1266	1105	87,3
Telenеști	2640	2341	88,7	3000	2753	91,8
Ungheni	5230	4118	78,7	4999	4163	83,3
Vulcănești	1086	910	83,8	1085	972	89,6
TOTAL	242702	199099	82,0	237540	198566	83,6

2.2 Operativitatea la nivelul curților de apel

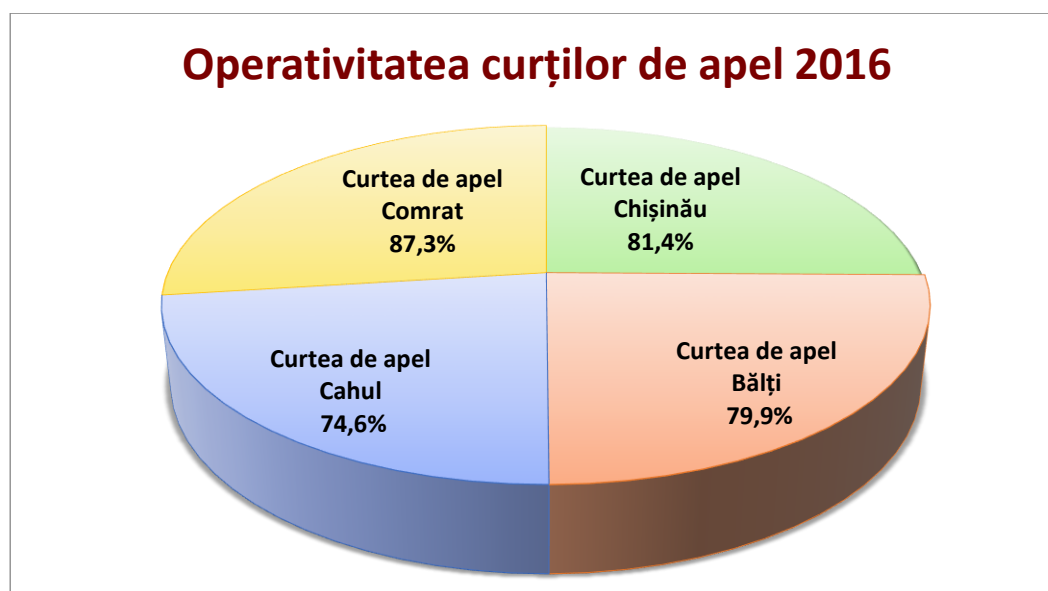
Din numărul total de **46501** cauze înregistrate pe rolul curților de apel în anul 2016, au fost soluționate **37670** dosare sau 81%, în restanță rămânând 8831 cauze.

La curțile de apel s-a atestat o scădere neesențială a operativității în perioada sus-indicată față de anul precedent, în care aceasta a constituit 81,7%. Or, în anul 2015 din cele 45373 cauze aflate pe rolul curților de apel, au fost soluționate 37053 cauze, restanța fiind 8320 cauze.

Sarcina medie lunară a unui judecător, în anul 2016 a constituit 44,3 cauze, fiind practic identică cu cea din anul precedent (44,1 cauze).

Instanța cu operativitatea cea mai mare în perioada raportată, a fost Curtea de Apel Comrat cu 87,3% de cauze examinate, urmată de Curtea de Apel Chișinău cu 81,4% de cauze examinate.

Astfel, observăm că, cea mai mică operativitate, în anul 2016, o deține Curtea de Apel Cahul cu 74,6%.

2.3 Operativitatea la nivelul Curții Supreme de Justiție

Dintre cele **12635** cauze aflate pe rol la Curtea Supremă de Justiție în anul 2016 au fost soluționate 11636 dosare sau 92,1%, restanța la sfârșitul perioadei de raportare a constituind 999 cauze.

În anul 2015, operativitatea la Curtea Supremă de Justiție a constituit 90,7%, cauze înregistrate pe rol au fost 12239 din ele s-au examinat 11102 dosare, în restanță rămânând 1137 cauze.

3. Încărcătura (volumul) per judecător

Ca indice statistic, încărcătura per judecător poate fi examinată fie în forma *încărcăturii efective per judecător*, fie ca *încărcătură conform schemei de încadrare a instanței judecătorești*.

Încărcătura efectivă per judecător reflectă numărul de dosare aflat pe rol la un judecător în perioada de referință și se calculează prin raportarea numărului total de dosare la numărul judecătorilor care au activat efectiv la o instanță (excluzând magistrații detașați și suspendați), respectiv se exclude și durata concediilor anuale plătite. Numărul de judecători care au activat efectiv la o instanță se determină ca medie anuală, luându-se în considerare durata perioadelor în care unii magistrați nu au activat.

Încărcătura conform schemei de încadrare a instanței judecătorești se determină prin raportarea volumului de activitate la numărul total de posturi de judecător prevăzut în schemele de încadrare ale instanțelor.

3.1. Încărcătura (volumul) la nivelul instanțelor de fond

În perioada de referință s-a înregistrat un volum *efectiv mediu per judecător* de 724 cauze anual, iar *conform schemei de încadrare a instanței judecătorești* de 625 cauze anual.

Comparativ cu anul 2015 observăm o creștere neesențială a încărcăturii efective per judecător cu 2,3%. În anul precedent s-a înregistrat un volum efectiv per judecător de 721,3 cauze anual, iar conform schemei de încadrare a instanței judecătorești a rămas neschimbată.

În perioada raportată sus-menționată, instanța cu cel mai mare volum o deține Judecătoria **Orhei**, fiind de **1613** cauze per judecător, unde pe parcursul anului 2016 au activat doar 5 judecători din cei 8 prevăzuți conform schemei de încadrare. Apoi, urmează Judecătoria Centru, mun. Chișinău, cu - 1299 cauze per judecător.

Instanțele care au înregistrat în perioada de raportare *cea mai mare încărcătură per judecător* sunt următoarele:

Judecătoria	Încărcătură efectivă per judecător	Încărcătură conform nr. de judecători din schema de încadrare
Orhei	1613	1008

Centru	1299	1102
Anenii Noi	1189	849
Comrat	1111	555
Bălți	1090	803
Șoldănești	1037	518

Totodată, se evidențiază următoarele judecătoria, al doilea an consecutiv, cu un volum de activitate efectiv per judecător redus:

Judecătoria	Încărcătură efectivă per judecător	Posturi în schema de încadrare	Posturi ocupate efectiv
Bender	396	4	4
Dubăsari	352	4	4

Din situația prezentată mai sus, ambele instanțe funcționează în conformitate deplină cu schema de încadrare, toate posturile de judecător fiind ocupate.

3.2. Încărcătura (volumul) la nivelul curților de apel

Trebuie menționat faptul că, pentru calcularea indicatorului statistic referitor la numărul de cauze per judecător și în cazul curților de apel s-a ținut cont de faptul că aceste instanțe judecă cauzele atât în fond, cât și în apel și recurs.

Astfel, în anul 2016 s-a înregistrat o încărcătură efectivă medie per judecător de 547 cauze, încărcătura scăzând cu 7 dosare față de anul 2015, când s-au înregistrat 540 cauze.

Din cele 4 curți de apel – pe primul loc se situează Curtea de Apel Chișinău cu 674 dosare per judecător, urmată de Curtea de Apel Bălți cu 372 cauze, Curtea de Apel Comrat cu 281 cauze și Curtea de Apel Cahul având un număr de 266 cauze per judecător.

3.3. Încărcătura (volumul) la nivelul Curții Supreme de Justiție

La nivelul Curții Supreme de Justiție, în anul 2016, s-au înregistrat 436 cauze per judecător, numărul scăzând cu 28 cauze, comparativ cu anul 2015.

Volumul mediu per judecător la nivelul întregului sistem judecătoresc, pentru anul 2016, poate fi urmărit în tabelul de mai jos:

Nr. d/o	Instanța de judecată	Cauzele aflate în procedură pe perioada raportată	Total cauze încheiate	Numărul de judecătoria		Din cauzele aflate în procedură în medie unui judecător îi revine:	
				conform schemei de încadrare	efectiv lucrați	conform schemei de încadrare (5=1/3)	numărul de judecătoria efectiv lucrați (6=1/4)
A	B	1	2	3	4	5	6

1	Curtea Supremă de Justiție	12635	11636	33	29	383	436
2	Curtea de apel Chișinău	35704	29061	57	53	626	674
3	Curtea de apel Bălți	7812	6240	24	21	326	372
4	Curtea de apel Cahul	1863	1389	9	7	207	266
5	Curtea de apel Comrat	1122	980	7	4	160	281
6	Sect.Botanica	16737	13322	23	22	728	761
7	Sect.Buiucani	21666	18771	29	27	747	802
8	Sect.Centru	36380	30556	33	28	1102	1299
9	Sect.Ciocana	11119	9514	16	14	695	794
10	Sect.Rîșcani	25285	18505	30	26	843	973
11	Bălți	15261	12695	19	14	803	1090
12	Bender	1584	1372	4	4	396	396
13	Anenii-Noi	5944	4690	7	5	849	1189
14	Basarabeasca	1299	1199	3	2	433	650
15	Briceni	3514	3089	6	5	586	703
16	Cahul	6138	5008	9	7	682	877
17	Cantemir	2331	1765	4	4	583	583
18	Călărași	3225	2586	6	5	538	645
19	Căușeni	3673	2827	5	5	735	735
20	Ceadâr-Lunga	2472	2186	5	4	494	618
21	Cimișlia	2430	2087	4	4	608	608
22	Comrat	3332	2200	6	3	555	1111
23	Criuleni	3482	2747	5	4	696	871
24	Dondușeni	2041	1859	4	3	510	680
25	Drochia	4352	3406	6	5	725	870
26	Dubăsari	1409	1237	4	4	352	352
27	Edineț	3082	2855	7	6	440	514
28	Fălești	2760	2414	5	5	552	552
29	Florești	3049	2375	6	5	508	610
30	Glodeni	2271	2071	4	3	568	757
31	Hîncești	4707	3845	9	9	523	523
32	Ialoveni	5140	3902	7	6	734	857
33	Leova	2020	1624	4	4	505	505
34	Nisporeni	2096	1805	4	4	524	524
35	Ocnîța	2177	1960	4	4	544	544
36	Orhei	8066	6039	8	5	1008	1613
37	Rezina	3290	2642	6	4	548	823
38	Rîșcani	3292	2769	5	4	658	823
39	Sîngerei	3226	2921	6	5	538	645
40	Soroca	3895	3402	9	9	433	433
41	Strășeni	4531	3825	8	8	566	566
42	Șoldănești	2073	1848	4	2	518	1037
43	Ștefan-Vodă	2655	2290	5	4	531	664
44	Taraclia	1742	1522	4	2	436	871

45	Telenești	2640	2341	5	4	528	660
46	Ungheni	5230	4118	8	8	654	654
47	Vulcănești	1086	910	3	2	362	543
48	Judecătoria militară	168	156	3	3	56	56
49	JCC	454	256	3	3	151	151
TOTAL		302460	248817	485	418	625	724

CONCLUZII

Misiunea constituțională a Consiliului este garantarea independenței justiției, iar materializarea acestui rol se realizează, prin gestionarea întregii cariere a judecătorilor, de la propunerile de numire/promovare în funcție, sancționarea disciplinară, până la formularea propunerilor de eliberare din funcție. Totodată, Consiliul este investit cu atribuția de apărare a independenței, reputației profesionale a magistraților.

Astfel, din cele relatate se poate concluziona că anul 2016 a fost un an determinat de:

- realizarea reformării sistemului judecătoresc;
- întreprinderea de măsuri concrete pentru consolidarea continuă a puterii judecătorești, pentru ridicarea autorității ei, realizarea garanției constituționale de protecție juridică a drepturilor și libertăților cetățenilor;
- continuarea efectuării controalelor în instanțele judecătorești;
- asigurarea activității organizatorice a instanțelor judecătorești;
- perfecționarea continuă a corpului judecătoresc;
- asigurarea activității de colaborare a sistemului judecătoresc cu alte instituții statale și organizații non-guvernamentale.

Concomitent, anul 2016 a fost marcat de alegerea unei noi componente a Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor și Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii, în legătură cu expirarea mandatului componentei precedente.

În anul 2016, Consiliul a urmărit sporirea transparenței sistemului judiciar prin păstrarea unui dialog permanent cu reprezentanții mass-media, ai organizațiilor non-guvernamentale și ai altor autorități publice, modernizarea mijloacelor de informare publică. Or, lipsa unei comunicări eficiente poate să provoace o percepție negativă asupra sistemului judiciar, iar în prezent, percepția asupra activității justiției poate fi caracterizată ca fiind, încă, defavorabilă la nivel național. În ceea ce privește Consiliul Superior al Magistraturii, se observă o evoluție însemnată a raporturilor cu reprezentanții mass-media și reprezentanții societății civile, ca efect al transparentizării activității instituției.

O reformă judiciară trebuie să se concentreze cu precădere asupra dezvoltării și consolidării unor aptitudini de comunicare, creșterii transparenței cu informarea publicului larg despre evenimentele importante din cadrul sistemului. Or, opinia negativă a societății referitoare la sistemul judecătoresc se datorează lipsei unei bune comunicări a instanțelor cu reprezentanții mass-media, dar și a existenței încă a unor stereotipuri în societate.

Pornind de la aceasta, Consiliul Superior al Magistraturii susține efectuarea la necesitate a investigațiilor jurnalistice, întru îmbunătățirea imaginii și transparentizării pe toate planurile a activității sistemului judecătoresc.

Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii va continua realizarea măsurilor necesare întru fortificarea unui sistem judiciar independent și eficient, și își propune în anul 2017 continuarea și realizarea următoarelor sarcini prioritare:

- *inițierea procedurilor prevăzute de lege pentru asigurarea ocupării posturilor vacante de judecători;*
- *consolidarea capacităților sistemului judecătoresc și sporirea calității actului de justiție;*
- *continuarea și dezvoltarea programelor de formare continuă a judecătorilor;*
- *asigurarea continuității acțiunilor de coroborare a cadrului normativ instituțional existent la cadrul legislativ;*
- *asigurarea transparenței decizionale, promovarea imaginii publice a Consiliului Superior al Magistraturii și creșterea credibilității societății în sistemul judiciar și actul de justiție;*
- *fortificarea legăturii dintre Consiliul Superior al Magistraturii și instanțele de judecată;*
- *intensificarea dialogului între Consiliul Superior al Magistraturii și instituțiile de stat;*
- *intensificarea cooperării internaționale cu instituțiile similare și reprezentanții organelor de drept din țările străine;*
- *monitorizarea cazurilor de încălcare a eticii profesionale de către magistrați.*

Consiliul Superior al Magistraturii urmează să se afirme și în continuare ca un organ eficient de autoadministrare având capacitatea de a-și îndeplini toate îndatoririle legale și constituționale pentru reformarea sistemului judecătoresc.